

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра архітектури та просторового планування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри архітектури та
просторового планування

Жовква О.І.

« » 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 191 "АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ",
ОПП "ДИЗАЙН АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА"

Тема: Принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в
малих містах

Виконавець: Бойправ Анастасія Віталіївна, магістрант групи Ар-202м

Науковий керівник: Крижанівський Олександр Анатолійович, к.арх., доцент

Керівник: Крижанівський Олександр Анатолійович, к.арх., доцент

Консультанти з окремих розділів дипломної роботи і пояснювальної записки:

Конструктивна частина: Мартинов В'ячеслав Леонідович, д.т.н., професор

ІКТ та BIM-технології: Гордюк Іван Васильович, старший викладач

Охорона навколишнього середовища: Дмитруха Тетяна Іллівна, к.т.н., доцент

Охорона праці та безпека життєдіяльності: Федина Василь Петрович, к.т.н., доцент

Нормоконтроль: Костюченко Ольга Анатоліївна, к. арх., доцент

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет архітектури, будівництва та дизайну
Кафедра архітектури та просторового планування
Галузь знань 19 «Архітектура та будівництво»
(шифр, найменування)
Спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»
(шифр, найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Марковський А.І.
« » 2022 р.

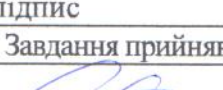

ЗАВДАННЯ **на виконання дипломної роботи**

Бойправ Анастасії Віталіївни

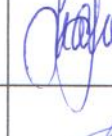
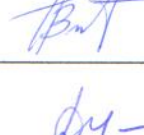
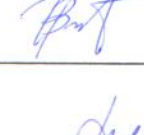

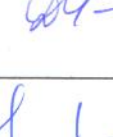

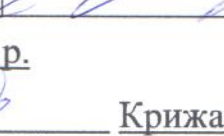

(прізвище, ім'я, по батькові випускника в родовому відмінку)

1. Тема дипломної роботи "Принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах" затверджена наказом ректора від « » 2022 р., № .
2. Термін виконання роботи: з 2022 р. по 2022 р.
3. Вихідні дані до роботи: літературні джерела; дисертаційний фонд; Інтернет-ресурси; опорний план місця проектування; матеріали фотофіксації місцевості та об'єктів, що розташовані поряд з об'єктом проектування; графічні матеріали та результати обстеження місця розміщення об'єкту проектування.
4. Зміст пояснювальної записки: анотації українською, та англійською мовами; перелік використаних термінів та скорочень; вступ; огляд використаних джерел і вибір напрямків дослідження; загальна методика та основні методи дослідження; відомості про проведені теоретичні та/або експериментальні дослідження; аналіз та узагальнення результатів дослідження; методичні рекомендації щодо застосування результатів дослідження у архітектурному проектуванні; вихідні дані для проектування; архітектурно-планувальне рішення; конструктивно-технічне рішення; використання ІКТ, САПР та BIM-технологій; охорона навколишнього середовища; охорона праці та безпека життєдіяльності; список використаних джерел; додатки (копії опублікованих праць, акти впровадження, додаткові матеріали, альбом креслень (ф. А3) – окремо).
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу: 3 планшети розміром 600x840: презентація ходу наукового пошуку та його результатів; ситуаційний план, схема розміщення території об'єкта в системі міста; генеральний план (М 1:500); планувальні рішення (М 1:100, 1:200, 1:500); фасади (М 1:100, 1:200); архітектурно-конструктивні розрізи (М 1:200); наочні зображення об'єкту (перспектива чи аксонометрія); інтер'єри приміщень.

6. Календарний план-графік

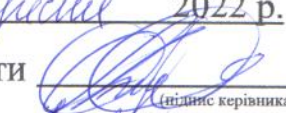
№№ з/п	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Збирання вихідних матеріалів	26.09.2022р	
2	Аналіз джерельної бази. Вибір напрямків дослідження. Обґрунтування теми дипломної роботи	08.10.2022р	
3	Розробка теоретичної частини дипломної роботи	15.10.2022р	
4	Розробка методичних рекомендацій до архітектурного проектування за результатами дослідження	22.10.2022р.	
5	Виконання проектної частини дипломної роботи	29.10.2022р.	
6	Розробка планшетної експозиції та комп'ютерної презентації	04.11.2022р.	
7	Написання пояснювальної записки та автореферату	11.11.2022р	
8	Попередній захист	18.11.2022р	
9	Контрольний перегляд, допуск до захисту	22.11.2022р	
10	Захист	30.11.2022р.	

7. Консультанти з окремих розділів

Розділ		Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
			Завдання видав	Завдання прийняв
I	Наукова частина	Доцент кафедри архітектури Крижанівський Олександр Анатолійович		
II	Архітектурна частина	Доцент кафедри архітектури Крижанівський Олександр Анатолійович		
III	Конструктивна частина	Професор кафедри архітектури, д.т.н., доцент Мартинов В'ячеслав Леонідович		
IV	ІКТ та BIM-технології	Старший викладач кафедри архітектури Гордюк Іван Васильович		
V	Охорона навколишнього середовища	Доцент кафедри екології та навколишнього середовища, к.т.н., доц. Дмитруха Тетяна Іллівна		
VI	Охорона праці та безпека життєдіяльності	Доцент кафедри цивільної та промислової безпеки, к.т.н., доц. Федина Василь Петрович		
VII	Нормоконтроль	Доцент кафедри архітектури Костюченко Ольга Анатоліївна		

8. Дата видачі завдання: « 01 » вересня 2022 р.

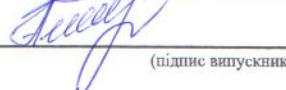
Науковий керівник дипломної роботи

Крижанівський О.А.

(П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання

Бойправ А.В.

(П.І.Б.)

АНОТАЦІЯ

Бойправ А.В.. «Принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах» – рукопис.

Дипломна робота на здобуття кваліфікації освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування», освітньо-професійної програми «Дизайн архітектурного середовища», – Національний авіаційний університет. Київ, 2022.

Дослідження присвячено розробці та теоретико-практичному обґрунтуванню принципів формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах. Метою дослідження є визначення та теоретичне обґрунтування принципів формування архітектурного середовища центрів дозвілля в умовах малого міста.

В ході дослідження був вивчений сучасний стан досліджуваної проблеми та окреслені основні напрямки її розв'язання; визначений лексичний та структурно-змістовий аналіз дослідження; визначені критерії вибору ділянки для проектування в подальшому центрів дозвілля, в малих містах; виявлені фактори впливу та особливості архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах; розроблені принципи та архітектурно-планувальні рішення з компонентами дизайну середовища центру дозвілля;

Вперше було виявлено і охарактеризовано особливості архітектурного середовища дозвіллевого центру в умовах малого міста; визначено і теоретично обґрунтовано принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в умовах малого міста, в подальшому апробовані в експериментальному проектуванні; Вдосконалено методику проектування центрів дозвілля в умовах малого міста.

Були з'ясовані, висвітлені та одержали подальший розвиток методи формування архітектурного середовища дозвіллевих центрів в малих містах.

Ключові слова: центр дозвілля, відпочинок, оздоровлення, дозвілля, навчання,

багатофункціональність, трансформація, центр, архітектурне середовище.

ANNOTATION

A.V. Boiprav. "Principles of forming the architectural environment of leisure centers in small towns"—manuscript.

Thesis for the qualification of the educational degree "Master" in the specialty 191 "Architecture and urban planning", educational and professional program "Architectural environment design",—National Aviation University. Kyiv, 2022.

Research specifically on the development and theoretical and practical substantiation of the principles of forming the architectural environment of leisure centers in small cities. The research method is the definition and theoretical substantiation of the principles of the formation of the architectural environment of leisure centers in the conditions of a small city.

In the course of the study, the current state of the investigated problem was studied and the main directions for its solution were determined; defined lexical and structural and content analysis of the research; defined criteria for selecting a site for designing a future leisure center in small towns; determined influencing factors and features of the architectural and planning organization of leisure centers in small towns; developed principles and architectural and planning solutions with design components of the leisure center environment;

For the first time, the features of the architectural environment of the leisure center in the conditions of a small city were identified and characterized; the principles of the formation of the architectural environment of leisure centers in the conditions of a small city were defined and theoretically substantiated, later tested in experimental design; The methodology of designing leisure centers in the conditions of a small city has been improved. Further development of the methods of forming the architectural environment of leisure centers in small towns was clarified, highlighted and maintained.

Key words: leisure center, rest, recovery, leisure, learning, multifunctionality, transformation, center, architectural environment.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК	УМОВНИХ	ПОЗНАЧЕНЬ,	СКОРОЧЕНЬ,
ТЕРМІНІВ.....	10		
ВСТУП.....	11		
РОЗДІЛ 1. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ПОШУК ЗА ТЕМОЮ			
ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ТА ВИБІР НАПРЯМКІВ			
ДОСЛІДЖЕНЬ.....	16		
1.1. Аналіз джерельної та нормативної бази щодо проектування дозвільних			
установ.....	16		
1.2. Методика дослідження формування архітектурного середовища центрів			
дозвілля в малих містах.....	18		
1.3. Структурно-змістовний аналіз теми			
дослідження.....	19		
1.4. Аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду проектування дозвільних			
установ.....	20		
1.5. Перші громадські будівлі з приміщеннями, що			
трансформуються.....	26		
ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ.....	30		
РОЗДІЛ 2. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА			
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	31		
2.1. Фактори формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих			
містах.....	31		
2.2. Принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в			
умовах малого міста.....	33		

2.3. Особливості формування центрів дозвілля в малих містах.....34

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ.....36

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ
АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ЦЕНТРІВ ДОЗВІЛЛЯ В МАЛИХ
МІСТАХ.....37

3.1. Критерії вибору ділянки для проектування архітектурного середовища
центрів дозвілля в малих містах.....37

3.2. Функціональне зонування архітектурного- середовища центрів дозвілля в
малих містах.....38

3.3.Узагальнення теоретичних результатів дослідження щодо формування
архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах.....39

3.4.Методичні рекомендації для формування архітектурного середовища
центрів дозвілля в малих містах.....40

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ.....42

РОЗДІЛ 4. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ ЦЕНТРУ
ДОЗВІЛЛЯ.....43

4.1. Вихідні дані для проектування.....43

4.1.1. Природно-кліматичні особливості ділянки забудови.....44

4.1.2. Геодезичні та гідрогеологічні дані.....46

4.2. Розташування об'єкта в системі міста.....47

4.2.1. Містобудівна
ситуація.....47

4.2.2. Генеральний план.....47

4.3.	Архітектурно-планувальне рішення	
будівлі.....		48
4.3.1.	Архітектурна ідея об'єкту проектування.....	49
4.3.2.	Функціонально-планувальна організація об'єкту проектування.....	49
4.3.3.	Об'ємно-просторова організація об'єкту проектування.....	49
4.3.4.	Зовнішнє та внутрішнє опорядження будівлі.....	50
4.4.	Протипожежні заходи.....	51
4.5.	Дизайн архітектурного середовища об'єкту.....	51
4.6.	Техніко-економічні показники.....	53
	ВИСНОВКИ ДО ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ.....	54
	РОЗДІЛ 5. КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНІЧНІ РІШЕННЯ.....	55
5.1.	Загальні характеристики конструктивного рішення.....	55
5.2.	Фундаменти та цоколь. Їх конструктивне рішення.....	57
5.3.	Стіни та перегородки.....	58
5.4.	Перекриття та підлоги.....	60
5.5.	Вертикальні комунікації.....	61
5.6.	Покрівля.....	61
5.7.	Несучий каркас	62
5.8.	Кліматичні характеристики місця будівництва.....	63
5.9.	Опалення і вентиляція. Їх конструктивне забезпечення.....	65
5.10.	Заходи для забезпечення високого рівня енергоефективності будівель.....	67
5.11.	Водопостачання та відведення.....	68

5.12. Електропостачання.....	68
ВИСНОВКИ ДО П'ЯТОГО РОЗДІЛУ.....	70
РОЗДІЛ 6. КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ.....	71
ВИСНОВКИ ДО ШОСТОГО РОЗДІЛУ.....	73
РОЗДІЛ 7. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	74
7.1. Вплив будівництва на навколишнє середовище.....	74
7.2. Заходи щодо охорони навколишнього середовища.....	76
ВИСНОВКИ ДО СЬОМОГО РОЗДІЛУ.....	80
РОЗДІЛ 8. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	81
8.1. Небезпечні та шкідливі чинники при будівництві.....	81
8.2. Організаційні та технічні заходи з усунення небезпечних та шкідливих чинників.....	82
ВИСНОВКИ ДО ВОСЬОМОГО РОЗДІЛУ.....	85
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88
ДОДАТКИ.....	98
Додаток А.....	98
Додаток Б.....	112

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ

°С – одиниця виміру температури – градус цельсія

ДБН – державні будівельні норми

Га – одиниця виміру площі – гектар

м. – місто

Рис. – рисунок

Табл. – таблиця

Архітектурне середовище – це цілісна система, яка об'єднує внутрішні і зовнішні простори, форми і структури, що забезпечують повноцінну життєдіяльність як окремої людини, так і групи людей.

Дозвілля — це сукупність занять у вільний час, за допомогою яких задовольняються безпосередні фізичні, психічні і духовні потреби, в основному відновлювального характеру.

Мале місто - це відкрита соціотехноприродна система, в якій відбувається осмислена діяльність соціальної групи територіальної громади чисельністю до 50 тис. осіб, що спрямована на забезпечення внутрішньої (ендогенної) або зовнішньої (екзогенної) функції малого міста.

Центр — це місце концентрації відповідних однорідних за функціональним призначенням приміщень чи установ, інших структур спільної діяльності.

Центр дозвілля — багатофункціональна будівля, призначена для проведення дозвілля всіх соціальних груп населення з наданням їм різноманітних можливостей активної творчої участі без спеціальної підготовки і відбору, а також театральної-концертної діяльності в спеціально обладнаних залах із комплексом приміщень обслуговування.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. На сьогоднішній день, проектування багатофункціональних центрів дозвілля, в яких увага максимально зосереджена на розвиток, освіту, культурний та корисний відпочинок, здоровий спосіб життя та спілкування людей є актуальним для всього світу.

Адже, у зв'язку зі стрімкою зміною потреб населення та збільшення діапазону дозвільних (розважально-пізнавальних) послуг шляхом їх розширення та трансформації, тенденція до створення нових, більш сучасних закладів дозвілля в малих містах, яка стала очевидною в останні роки. Дозвільні центри – свого роду допомога у вирішенні багатьох міських проблем. Будівництво сучасних рекреаційних багатофункціональних комплексів дозвільного характеру є невід'ємним елементом формування середовища будь-якого малого міста, де максимум уваги звернено на поєднання відпочинку, розвитку, просвітництва, здорового способу життя та спілкування людини в середовищі.

Сьогодні, кількість центрів дозвілля у малих містах України дуже незначна порівняно з країнами Заходу, і вони мають одиничний характер. У зв'язку з цим, виникає необхідність теоретичної розробки питань, що пов'язані з проектуванням та будівництвом даного типу установ.

Магістерське дослідження на тему «Принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах», спрямоване на постановку проблем, та їх вирішення щодо проектування дозвільних центрів в малих містах.

Вивченням загальних теоретичних питань щодо центрів дозвілля займались Паскаль О.В. , Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В., Балахтар В.В., Кисла Т.М., Кузьменко Т.Ю. Досвід проектування культурно-видовищних центрів на сучасному етапі їх розвитку вивчались у праці Хмельницької А. В., Дослідження середовища дозвілля в архітектурі вивчали Горностаєв, О. А. та Акопник, С. В. Прийоми зонування, особливості та аспекти багатофункціонального центру активного відпочинку були

вивчені в працях Гайдукова Є. О. , Кравченка І.Л., Шпаковська, В. Т., Заварзін О. О. та Родіна А. В.

Принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації будинків культури та дозвілля вивчали Белинь Т.І., Абрамович В.С., Ковальський В.П., Кравченко А.М., Усманов М. С., Теркунова Т. В., Новиков Ф.А. досліджував архітектурну композицію багатофункціональних комплексів, та багато інших науковців, зробили вагомий вклад в дослідження даної теми.

Зв'язок роботи з науковими програмами. Магістерське дослідження було виконане на кафедрі архітектури та просторового планування Факультету будівництва, архітектури та дизайну, Національного авіаційного університету, відповідно до чинного навчального плану підготовки майбутніх магістрів архітектури в межах науково-дослідної тематики кафедри архітектури.

Метою дослідження є визначення та теоретичне обґрунтування принципів формування архітектурного середовища центрів дозвілля в умовах малого міста.

Завдання дослідження:

1) *вивчити* сучасний стан досліджуваної проблеми та окреслити основні напрямки її розв'язання;

2) *визначити* лексичний та структурно-змістовий аналіз дослідження;

3) *виявити* фактори впливу та особливості архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах;

4) *розробити* принципи архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах ;

5) *розробити* архітектурно-планувальні рішення з компонентами дизайну середовища центру дозвілля, на основі результатів дослідження;

6) *Розробити і теоретично обґрунтувати* методичні рекомендації для архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах та апробувати їх у експериментальному проектуванні.

Об'єкт дослідження - архітектурне середовище центрів дозвілля в малих містах.

Предмет дослідження – архітектур-но-планувальна організація центрів дозвілля в малих містах.

Методи дослідження:

Теоретичні:

- *Аналіз літературних джерел, інтернет ресурсів та узагальнення отриманої інформації*
- *Графоаналітичний метод* (виклад матеріалу, шляхом його систематизації)
- *Метод дедукції* (планування функціональних зон центру дозвілля на основі загальних відомостей про подібні центри)
- *Метод індукції* (розгляд складових компонентів центру дозвілля, що впливають на його архітектур-нопланувальну організацію)
- *Моделювання* (побудова моделі об'єкту на основі отриманих узагальнених даних)
- *Метод синтезу* (вироблення висновків)

Емпіричні:

- *Спостереження за існуючим станом центрів дозвілля*
- *Анкетне опитування*
- *Метод аналогій: вироблення рекомендацій на основі аналізу даних щодо архітектурно-планувальних особливостей існуючих аналогічних об'єктів,*
- *Порівняльний аналіз: досвіду проектування схожих об'єктів,*
- *Експериментальне проектування*

Наукова новизна отриманих результатів дослідження:

вперше:

- виявлено і охарактеризовано особливості архітектурного середовища дозвілльєвого центру в умовах малого міста;

- визначено і теоретично обґрунтовано принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в умовах малого міста;

вдосконалено:

- методика проектування центрів дозвілля в умовах малого міста;

одержали подальший розвиток:

- методи формування архітектурного середовища дозвілльєвих центрів в малих містах.

Практичне значення отриманих результатів. Розроблено принципи та методичні рекомендації щодо формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах та апробовано їх на практиці. Доцільність рекомендацій було перевірено під час проектування центру дозвілля в малому місті.

Матеріали магістерського дослідження можуть бути використані в подальшому для:

- проектування центрів дозвілля в малих містах;
- подальших досліджень щодо формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах;

Особистий внесок здобувача. Основний зміст роботи опубліковано у 3-х публікаціях тез, у співавторстві з Бармашиною Л.М., у 1-й публікації тез у співавторстві з Буравченком С.Г.. Та у одній статті разом із співавтором Крижанівським О.А.. Розглянуто та опубліковано було такі результати дослідження:

- сучасні стилістичні тенденції проектування центрів дозвілля;
- способи озеленення громадських просторів;
- озеленення дахів як спосіб екологізації міст;
- сучасні тенденції в проектуванні дозвілльєвих установ;
- формування мікроклімату в умовах міської забудови;

Апробація результатів дослідження. Результати магістерського дослідження доповідались на:

1. I Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в архітектурі та дизайні» (м.Київ, 2022 р.);
2. XXII Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «ПОЛІТ. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ» (м.Київ, 2022р.);
3. XII Міжнародній науково-практичній конференції «АРХІТЕКТУРА та ЕКОЛОГІЯ» (м.Київ, 2021 р.).

Результати магістерського дослідження були опубліковані в:

1. В збірнику «Архітектура та екологія: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 9 – 11 листопада 2021 року)». – К.: НАУ, 2021. – 261с.;
2. Інновації в архітектурі та дизайні: збірник матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, (травень 2022 р.) / М-во культури та інформаційної політики України М-во освіти і науки України, Національна акад. образ. мист-ва і арх-ри [за ред.:О.А. Трошкіної]. – Київ: НАОМА, 2022. – 319 с.;
3. Науково-виробничому збірнику «Архітектурний вісник КНУБА» випуск 24-25, 2022
4. У збірнику тез доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки 2022»

Структура та обсяг роботи. Магістерська дисертація складається зі вступу, восьми розділів, висновкі за кожним розділом, загальних висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи 116 сторінок, включає в себе 25 рисунків, 5 таблиць,. Додатки розміщуються на 97-116 сторінках. Скисок літератури включає в себе 97 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ПОШУК ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ТА ВИБІР НАПРЯМКІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

1.1. Аналіз джерельної та нормативної бази щодо проектування дозвільних установ.

Постановка та вирішення проблеми обраної теми магістерської роботи, базується відповідно до аналізу наукових праць із типологічних, загальних теоретичних питань архітектури та містобудування.

Вивченням загальних теоретичних питань щодо центрів дозвілля займалися Паскаль О.В. [73], Бочелюк В.Й. та Бочелюк В.В. [17], Балахтар В.В. [9], Кисла Т.М. та Кузьменко Т.Ю. [52].

Досвід проектування культурно-видовищних центрів на сучасному етапі їх розвитку вивчались у праці Хмельницької А. В. [88], Дослідження середовища дозвілля в архітектурі вивчали Горностаєв, О. А. та Акопник, С. В. [24]. Прийоми зонування багатофункціонального центру активного відпочинку були вивчені в працях Гайдукова Є. О. та Кравченка І.Л. [23]. Шпаковська, В. Т. В своїй праці вивчала соціальні аспекти формування центрів дозвілля молоді [92]. Вивченням особливостей формування дизайну центру дозвілля займалися Заварзін О. О. та Родіна А. В. [44].

Принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації бу-днків культури та дозвілля вивчали Белинь Т.І., Абрамович В.С., Ковальський В.П. [12].

Особливості проектування центрів культури та дозвілля вивчали В. П. Ковальський, Т. І. Белинь [11]. Кравченко А.М. вивчала принципи функціональної і просторової організації центрів дозвілля [56]. Функціонально-планувальну організацію закладів дозвілля для молоді вивчав у свої працях Усманов М. С. [81]. Теркунова Т. В. вивчала особливості формування нових типів культурно-просвітницьких закладів – центрів дозвілля для підлітків [80]. Новиков Ф.А. досліджував архітектурну композицію багатофункціональних комплексів [68]. Аналіз вітчизняного та світового досвіду проектування закладів культури та дозвілля проводили Т. І. Белинь В. П. Ковальський [10].

Лежава И.Г. дослідила та охарактеризувала проблеми формування просторової організації центрів дозвілля в сучасному місті [60]. Еханина Е. Г. Представила принципи модернізації функціонально-просторової структури клубних споруд [43]. Ю. В. Філіпчук вивчав в свої працях тенденції проектування культурно-просвітницьких та театральних-видовищних будівель сьогодні та у майбутньому [84]. Т. І. Белинь, В.С. Абрамович, В. П. Ковальський дослідили у своїх працях принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації будинків культури та дозвілля. [13].

Але в сучасних центрах дозвілля в середовищі малих міст, найважливішою проблемою є поєднання декількох видів дозвілля та розвитку в одній будівлі, без шкоди одне одному, та комфортне перебування в таких закладах людей з інвалідністю, що недостатньо відображена в даних дослідженнях.

Основною нормативно-правовою базою для проектування даного типу закладів є:

- ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвіллієві заклади [25].
- ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення [26].
- ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій [28].
- ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення [30].
- ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Будівельна кліматологія [41].

- ДБН В.1.1-7~2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва[29].

1.2. Методика дослідження формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах

Для дослідження архітектурного середовища дозвільних установ в малих містах була використана методика дослідження, що складається з 4 етапів та включає в себе сукупність теоретичних та емпіричних методів дослідження:

I етап – постановка завдань дослідження;

На даному етапі, формується актуальність теми дослідження, мета та завдання даного дослідження, об'єкт та предмет, наукова новизна. Дані підпункти орієнтовані на краще розуміння напрямів дослідницької діяльності. В свою чергу, даний етап допомагає конкретизувати межі дослідження, задля запобігання неточностей у подальшій дослідницькій діяльності.

II етап – вивчення існуючого стану проблеми;

На даному етапі проводиться дослідження існуючого стану проблеми, шляхом дослідження аналізу джерельної та нормативно-правової бази (був проведений аналіз літературних джерел, інтернет ресурсів, робіт в галузі дослідження дозвільних установ, нормативних документів, законів, що врегулюють діяльність проектування даного типу закладів), спостереження за існуючим станом установ даного типу та порівняння досвіду проектування існуючих аналогічних об'єктів, рекомендацій, принципів та методів проектування дозвільних установ.

III етап – опрацювання та систематизація зібраної інформації;

На даному етапі опрацьовується отримана інформація та систематизується. Визначаються основні фактори, що впливають на формування центрів дозвілля в малих містах та особливості формування центрів дозвілля в малих містах. Також

визначаються критерії вибору ділянки та функціонального зонування для проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах.

IV етап Формування висновків дослідження.

На основі проведеного дослідження формуються принципи проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах, методичні рекомендації для формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах, та виконується апробація результатів дослідження, шляхом доповідей, публікуванням тез конференцій та статей.

1.3. Структурно-змістовний аналіз теми дослідження

Наразі у всьому світі відбувається стрімка зміна потреб людини у дозвіллі, що буде не лише відновлювати людські ресурси у вільний час, а й розвивати та навчати особистість.

Сьогодні, світ має чимало матеріалів, практичного досвіду та достатню кількість теоретичної бази, для проектування дозвільних установ, проте, для кожного проектуемого об'єкта, архітектор може використовувати одні і ті ж терміни в різній інтерпретації, що найбільш здатна донести ідею, оригінальність, новизну об'єкта.

Для створення поняттєво-термінологічного апарату даного дослідження, був проведений пошуковий аналіз, а саме лексичний та структурно-змістовий розбір обраної теми дослідження. Структурний аналіз теми дослідження в першу чергу орієнтований на краще розуміння напрямів дослідницької діяльності. Лексичний аналіз в свою чергу, допомагає конкретизувати термінологію дослідження, задля запобігання неточностей у подальшій дослідницькій діяльності.

Принцип — це головне вихідне положення наукової теорії, що виступає як перше й найабстрактніше визначення ідеї як початкової форми систематизації знань [2].

Формування — надавання чому-небудь певної форми; надавання чому-небудь завершеності, визначеності [85].

Архітектура — (грец. *αρχιτεκτονική* — будівництво) — мистецтво проектування, спорудження та художнього оздоблення будов, а також продукт такого проектування [8].

Дозвілля — це сукупність занять у вільний час, за допомогою яких задовольняються безпосередні фізичні, психічні і духовні потреби, в основному відновлювального характеру [17].

Центр — це місце концентрації відповідних однорідних за функціональним призначенням приміщень чи установ, інших структур спільної діяльності [89].

Мале місто — місто, з чисельністю населення до 50 тис. осіб [28].

Центр дозвілля — багатофункціональна будівля, призначена для проведення дозвілля всіх соціальних груп населення з наданням їм різноманітних можливостей активної творчої участі без спеціальної підготовки і відбору, а також театральної-концертної діяльності в спеціально обладнаних залах із комплексом приміщень обслуговування [25].

Задля уникнення непорозумінь, був проведений лексичний аналіз основних термінів, як центр, дозвілля, архітектура, формування, принцип, центр дозвілля, мале місто.

Основною передумовою проектування дозвільних установ в малих містах є необхідність створити певне, комфортне середовище для людей з різними потребами та об'єднати їх, в одній будівлі.

1.4. Аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду проектування дозвільних установ

Аналіз існуючих архітектурних рішень дозвільних установ, допоможе встановити основні тенденції формування зовнішнього вигляду та планувальної структури, дослідити поєднання образу та функціонального наповнення приміщень будівель даного типу [16].

У сучасних закладах дозвілля та культури проектуються приміщення різного типу функціонального призначення: вестибюлі, виставкові, лекційні, концертні, лекційно-інформаційні зали, зони відпочинку, гурткові кімнати, фізкультурно-

оздоровчі приміщення, зони споживання їжі та відпочинку. Також передбачаються відпочинкові простори за межами будівлі: зони проведення масових заходів, відпочинкові та рекреаційні. Наприклад Дозвіллевий центр "Долина Фенікс" (рис. 1.1) , що розміщений в Китаї. Він має площу 65 000 м², на ній розмістились 4 зали для кінопереглядів, концертна зала на 1000 місць, в якій передбачена можливість влаштувати не тільки класичні китайські опери, а і сучасні високотехнологічні постанови, молодіжний навчальний центр на 4000 учнів, художня галерея, танцювальні та спортивні зали, і багато іншого [16].

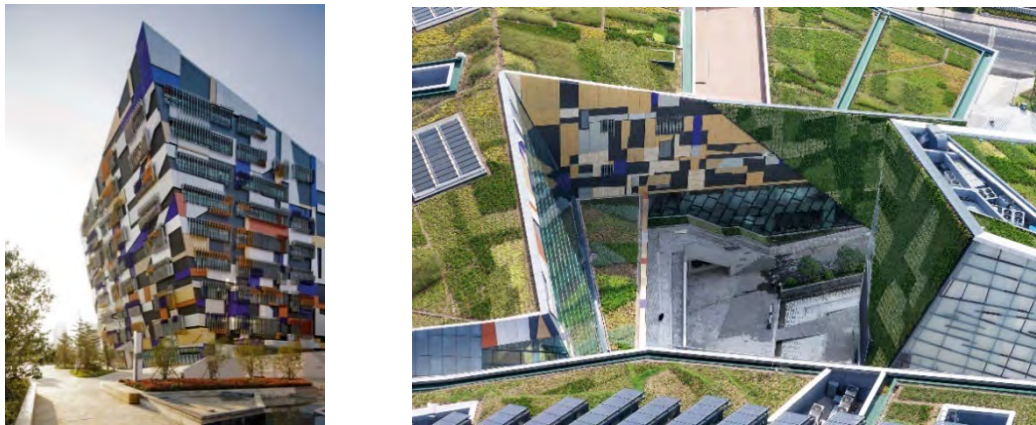

Рис. 1.1. Центр дозвілля «Долина Фенікс» [93]

При проектуванні будівлі архітекторами було використано багато сучасних еко-технологій. Серед них, основними є: озеленення дахів, його ще називають Green roof; системи, що використовують сонячну енергію, і великий, комплекс систем по використанню водних ресурсів та система природної вентиляції та правильної інсоляції приміщень. Сам комплекс виконаний у вигляді декількох незалежних будівель у формі неправильних багатокутників з гострими кутами, що з'єднуються між собою переходами. Фасади облицьовані панелями чотирьох кольорів таких як, білий, синій, червоний та жовтий, які хаотично розміщені, на вікнах влаштовані декоративні ґрати [16].

Схожим цікавим об'єктом є культурно-мистецький об'єкт центр дозвілля молоді, призначений для організації відпочинку, дозвілля та розваг населення Приморського району (рис. 1.2).

Будівля спроектована як лаконічна компактна двоповерхова прямокутна споруда, акцентована підвищеною частиною холу другого поверху. Головна вхідна група будівлі з боку вулиці підкреслена виступаючим дашком.

Будівля має два поверхи. На першому поверсі — вестибюль з гардеробом, адміністративні приміщення, спортивні та навчально-тренувальні зали, зал «Автоград» і роздягальні, душові, санвузли, підсобні, технічні та допоміжні приміщення. З південного боку розташована відкрита сцена з дахом. Другий поверх облаштовано навколо залу на 180 місць. Вона стає стрижнем і центром композиції. Уздовж холу є кілька класних кімнат і кабінетів, куди можна потрапити з фойє. Він служить виставковим простором.

Зовнішні стіни будівлі складаються зі світлих тришарових стінових панелей. Підвал будівлі цегляний та облицьований бетонним блоком.

Рис. 1.2. Культурно-мистецький центр дозвілля молоді [61]

Іншим цікавим прикладом є Спортивно-дозвіллевий центр Saint-Cloud, який знаходиться в Сен-Клу, Франція (рис. 1.3). На площі 1600 м² розмістились такі групи приміщень: невелика гімназія, центр дозвілля, відкритий тренувальний майданчик та альпіністські стінки (спортивна група приміщень). Будівля представляє собою вертикальний набір площей для занять (невелика гімназія, центр дозвілля, відкритий майданчик та альпіністські стінки), що поєднуються між собою спільними коридорами, але за потреби мають ізольовані, окремі входи [16].

Рис. 1.3. Центр спорту та дозвілля Saint-Cloud [96]

Центр виконаний у кубічній формі зі збірних несучих панелей, литого та тонованого бетону, великої кількості кольорового, тонованого застління (що використовується на головному фасаді) та прямокутних різнокольорових фасадних панелей (використана широка палітра червоних, зелених, рожевих, помаранчевих та жовтих кольорів). В будівлі всі коридори, проходи та пандуси передбачені широкими та просторими, майже в 3 рази більше ніж зазначено в нормативних документах. Завдяки широким проходам, створюється додатковий простір, пересування людей стає більш комфортним та безпечним, не створюється дискомфорт. Велика кількість застління на даху та в приміщеннях забезпечують потрапляння максимальної кількості природного освітлення, що скорочує споживання електроенергії. Також тоновані фасади, виконують захисну функцію від яскравих сонячних променів [16].

Культурний центр ТЕО, як називали Теодора Герцля, розташований між дорогими віллами міста, яке носить його ім'я, неподалік від моря (рис. 1.4). Щільна забудова, до того ж з високими парканами, надає відкритому простору тут особливої цінності. І саме на цьому базується проект. Одноповерхова будівля з невеликим другим поверхом відкриває краєвиди на місто і море і служить своєрідним «вікном» в міську тканину.

Квадрат розміром 50 x 50 м має внутрішній двір (292 м²) посередині. Другий поверх зовсім не великий і велику площу даху (300 м²) займає відкрита тераса.

У програмі – музична школа, школа танців, художня та керамічна майстерні, виставковий зал, центр дозвілля для людей похилого віку та кафе. На другому поверсі знаходиться бібліотека.

Рис. 1.4. Культурний центр ТЕО [58]

Палітра матеріалів дуже обмежена: бетон зовні та всередині (монолітні та збірні частини), фактурне скло, метал. Особлива увага приділяється захисту від дощу, який тут не менш потужний, ніж сонце. Плоский дах додатково утеплений, що водночас не порушує перевірених пропорцій, внутрішній дворик з одним дубом посередині пропускає дощову воду.

Одним з цікавих прикладів вітчизняного досвіду проектування закладів дозвілля є «Палац робітників» (сьогодні, палац залізничників), що знаходиться в місті Харків, та уособлює в собі епоху конструктивізму (рис. 1.5).

Дана споруда була запроектована архітектором О. Дмитрієвим, та побудована у 1932 році. Архітектор передбачив розташування палацу на невеликій площі. Об'єм будівлі формується відповідно до набору основних приміщень, а саме: зал для глядачів на дві тисячі місць та 2 поверхами балконів розташовується в центрі та має секторну форму, який оточують фойє та кулуари. Біля виходів на сцени, розташовуються артистичні кімнати, біля ар'єрсцени передбачено гімнастичний зал з відповідними приміщеннями для їх обслуговування, що слугує одночасно як зала для репетицій. Проектом було передбачено такі вдалі прийоми як: великий вхідний вестибюль що поєднаний з фойє та гардеробною кімнатою, також в даній частині будівлі знаходяться двоє великих, парадних сходів. З приміщення вестибюля можна потрапити з одного боку - до великої лекційної зали та ресторану, а з іншого – на два поверхи з клубними кімнатами, що мають власні виходи прямо на вулицю. В

інтер'єрі приміщень, використовуються прості, лаконічні кольори білх стін та колон, облицьованих чорним мармуром, що гармонійно поєднуються між собою та гарно поєднуються з перилами поручнів, кольору «полірованої міді», в свою чергу, таке поєднання за задумом архітектора, передає атмосферу вишуканості будівлі не тільки зовні, а і всередині.

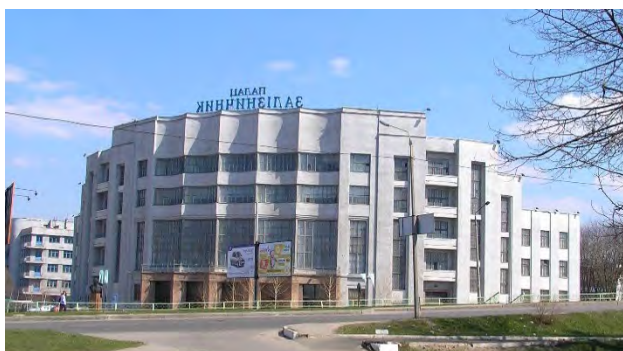

Рис. 1.5. Палац робітників (палац залізничник) [35, 72]

Ще цікавим прикладом є Палац для дітей та юнацтва (рис.1.6) в Києві, яка мала початкову назву Палац піонерів та юнаків. Над проектом будівлі працювали такі видатні архітектори як, Аврам мілецький, Едуард Більський та Аріадна Лобода

Сама будівля, запроектована у стилі радянського модернізму, має 3 поверхи та площу 12 тис.м². Цільовою аудиторією для відвідування даного палацу є діти та підлітки. Будівля включає в себе багато різноманітних гуртків, як спортивних, так і художніх, кулінарних та багато інш. Фасад палацу оздоблений курамічною плиткою білою та сірих кольорів, також присутні великі панорамні вікна, по всьому периметру споруди. Інтер'єри палацу, та фонтан перед входом оздоблені мозаїками, за українськими мотивами.

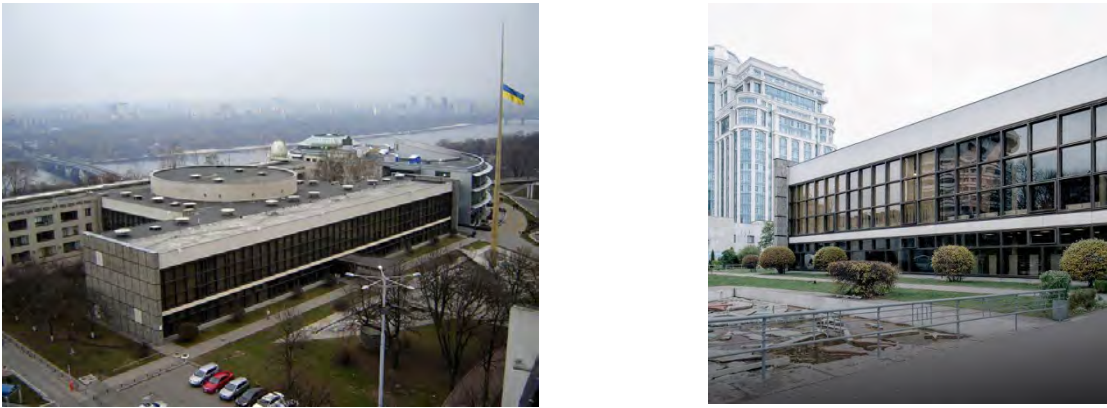

Рис. 1.6. Палац дітей та юнацтва [50-51]

1.5. Перші громадські будівлі з приміщеннями, що трансформуються.

Будівлі з приміщеннями, що трансформуються беруть свій початок та розвиваються, з періоду еміграції майстрів німецького функціоналізму з Німеччини до Сполучених Штатів Америки. В 1940-1960 роках почала зароджуватись «епоха майстрів», саме в даний період часу, створюються типові зразки будівель [42].

У 1938 році, архітектор Л. Міс Ван дер Рое емігрує до Сполучених Штатів Америки. В цей період, архітектор працює над продовженням розробки засад та принципів «універсальних просторів», а в загальному – «універсальної архітектури», які він розпочав, ще проектуючи павільйон у Барселоні. Майстер висуває як одну з головних ідей «універсальних просторів» - це актуальність будівель, унікальність та багатофункціональність протягом довгого часу, а можливо і декількох поколінь [42].

Першою з будівель «універсальної архітектури» є Краун хол (Факультет архітектури та художньо-промислового проектування ІТІ), що юв побудований у 1955 році (рис. Б.1). Будівля, яка має висоту поверху 5,4м, на якому розміщується «універсальний простір» розмірами 66 на 36м. За виразом автора “Ця будівля – найчистіша зо всього, що ми будь-коли створимо й краще втілення нашої філософії”[42]. За рахунок передбачення «універсального простору» всередині будівлі, можна спостерігати особливий, нетиповий об'єм ззовні, який являє собою

виніс конструктивних елементів за межі будівлі. В даному проекті, плити перекриття знаходяться у підвішеному стані на 4 балках, що в свою чергу спираються на двотаври. «Універсальний простір» замає цілий поверх будівлі, в ньому поєднуються між собою великі, місткі зали, для занять з проектування, для усіх студентів, що навчаються на даному факультеті. За задумом архітектора, такий архітектурний прийом о'єднання у великому просторі, має сворити відчуття творчої, колективної роботи.

1923 року, був оголошений конкурс для архітекторів, що заключався у розробки проекту, найбільшої громадської будівлі в м.москва та всієї країни рад – Палац праці. Який майстри, мають розмістити на ділянці, що знаходиться по проспекту Карла Маркса, біля видатних манежного майдану та кремля - на місці старовинного торгівельного кварталу. Головною умовою конкурсу була наявність великої зали засідань, що могла вміщати 8000 місць. Проект, який досяг найбільшого впливу на радянську архітектуру створили брати Весніни – в свою чергу, вони були лідерами радянського конструктивізму: Олександр Олександрович Веснін (1883-1959), Леонід Олександрович Веснін (1880-1933) та Віктор Олександрович Веснін (1882-1950). Їх концепт та ідея бачення започаткували авангардні ідеї радянської архітектури. Проект братів Весніних відповідав усім вимогам конкурсу а саме: раціональність архітектури, улітітарність, конструктивність та економічність [42].

Проект Братів Весніних (рис. Б.2) мав таку ідею: оснвні приміщення будівлі, були запроектовані таким чином, щоб потреби у якісному освітленні окремих видів приміщень задовольнялись в повній мірі. Акцентним елементом проекту стала – башта, яка складалась з багатофункціональних приміщень та залу засідань ради на 2500 місць, щ обув суміщений разом із залом на 9000 місць. Ці два великих приміщення, ща потреби мали змогу трансформуватись і з двох в одне, передбачалось це в основному для урочистих подій, що дозволить поєднани у одній, великій залі близько 12 тисяч відвідувачів. В іншій башті, висотою 132 метри були запроектовані музей соц. Наук, інформбюро, власна метеостанція, астрофізична обсерваторія, бібліотека та центральна московська радіостанція. На зовнішніх

фасадах башти розмістили світлові екрани, на яких висвітлювалась основна інформація про різні події, що будуть відбуватись, час, погоду. Цокольний поверх розмістив у собі велику їдальню на 6000 відвідувачів, господарські приміщення та електростанцію. Братами у проекті, було передбачено різні механічні вертикальні комунікації (рухомі сходи та ліфти). Баштами, що обрамлювались решітками та радіоантенами, що утворювали уявні павутину проводів було підкреслено вертикальну динамічність споруди [42].

Коли брати, повернулись до Києва, робота над цим проектом була зупинена. Але завдяки даному проекту, можна спостерігати закладені ідеї, що стали *«яскравою авангардною концепцією організації трансформованого простору для масових видовищ [42]»*.

Цікавими ідеями «універсального простору» можна вважати експерименти К.С. Мельникова зі створення та проектування нового типу робітничих клубів, що поєднують громадську будівлю з психологією відпочинку, це проявлялось як функція, що залежить від різноманітності форм, що використовуються в проекті [42].

К.С. Мельников, в ході своїх експериментальних проектів дійшов висновку, що різноманітність видів діяльності таких як: театр, кіно, господарське будівництво, профспілка, завод, побут, індустріалізація та багато іншого не може зручно поєднати жодна запроектована зала, якого об'єму б вона не була. Цій потребі може відповідати лише *система залів [42]*.

Саме Мельников, першим, висловив що умова існування якісного сучасного клубу полягає у архітектурі та приміщеннях, що трансформуються. Також архітектор висловив тезу: «Форма нового клубу повинна бути індивідуальною, різко відмінною від усіх інших будівель іншого призначення», - цю тезу, автор висвітлює в різних проектах, серед яких клуб імені Русакова в Москві (1927-1929). Дана будівля стала «знаковою» не тільки для радянської але і світової архітектури [42].

Клуб ім. Русакова (рис. Б.3) – представляє невелику за об'ємним вирішенням будівлю, в якій, як основним формотвірним елементом автор виділив трикутник, що на його думку, допоможе досягти монументальності будівлі та приміщень навіть за

рахунок невеликої квадратури. Архітектор у конкурсній записці таким чином пояснює структуру будівлі: «В центрі вестибюль з двома бічними ізольованими сходами та центральними сходами посередині, що ведуть до двох залів: нижній може бути використано як ресторан, а верхній для мітингів та спортивних вправ. Бічні сходи обслуговують верхні зали [42]».

В клубі передбачено 6 окремих залів (партер на 360 чол., дві бокові зали вміщують по 120 чол. та три верхні по 190 чол.), що при потребі, можуть поєднуватись в один великий зал, за допомогою спускних затворів, що розміщуються між ярусами. Форму залів та планування підібрано автором проекту з урахуванням можливості подальшої трансформації та забезпеченням потрібної звукоізоляції залів, що не буде заважати коли вони роз'єднані, та в достатній мірі концентруватись коли вони будуть об'єднуватись в один великий зал, не створюючи дискомфорту відвідувачам [42].

Об'єм клубу формують зали, що ніби віялом розташовуються від сценічного порталу, та переходять на зовні. Саме такий прийом, використовували більшість архітекторів ХХ століття, при проектуванні будівель з видовищними просторами [42].

К.С. Мельников запроектував та побудував багато різних робітничих клубів, таких як: завод “Каучук” у м. Москві (рис. Б.4), фабрики “Свобода в м. москва (рис. Б.5), фарфорової фабрики у селищі Дульово (рис. Б.6, рис. Б.7), а також– заводу “Буревісник” в м. москва (рис. Б.10, рис. Б.11). Особливий метод проектування архітектора вимагав розробляти нові рішення, що не будуть схожі на решту. Всі запроектовані споруди - невеликі за об'ємом, але кожна з них, в повній мірі виконує завдання «універсальних просторів», тобто трансформації приміщень.

Найбільш привабливою та цікавою є концепція конкурсного проекту, а саме – клубу імені Зуєва, в місті москва. Архітектор передбачив особливо цікаве, механічне поєднання окремих чотирьох круглих залів, кожен з яких розрахований на 200 місць, що мають перепад рівнів у 20 метрів, а саме об'єднання виконується за допомогою жорсткорамних циліндричних площин, що відкочуються на роликах [42].

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі був проведений структурно – змістовний аналіз теми дослідження, що допоміг краще розуміти напрями дослідницької роботи та конкретизував деякі терміни, що використовуються для подальшого дослідження та дозволили запобігти розбіжностей та непорозумінь у подальшій роботі. Було визначено базову термінологію, що стосується теми дослідження.

Після проведення аналізу наукових праць, що розглядають загальні теоретичні та типологічні питання з архітектури та містобудування, було визначено основні методологічні підходи та принципи створення дозвільних установ, та виконано постановку та шляхи вирішення проблеми дослідницької роботи.

Проаналізовано основні нормативно-правові документи, що стосуються проектування дозвільних установ та являються основою для проектування закладів відпочинку та дозвілля.

Був проведений аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду проектування центрів дозвілля по всьому світу, їх особливості. Прослідковано тенденцію проектування та ідеї архітектурно-планувальних рішень, їх інтеграцію в навколишню забудову, створення акцентної точки будівлі.

Наведено коротку історію започаткування тенденції трансформації простору. Розглянуто проекти та будівлі, популярні на початку заснування даної тенденції.

РОЗДІЛ 2

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Фактори формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах

Виходячи з аналізу проектування аналогічних будівель, можна визначити основні фактори, що впливають на формування центрів дозвілля. Вони поділяються на 2 групи – зовнішні та внутрішні.

Зовнішні фактори:

- Соціально-демографічні;
- Природно-кліматичні;
- Нормативно-правові;
- Екологічні;
- Містобудівні;
- Економічні;
- Санітарно-гігієнічні;

Внутрішні фактори:

- Інклюзивність;
- Архітектурно-планувальні;
- Комфортність;
- Архітектурна ідея об'єкту.

Зовнішні фактори:

Соціально-демографічний фактор. Соціально-демографічний стан малого міста впливає на проектування центрів дозвілля. Адже, від загального соціально-демографічного стану міста, де планується проектування насамперед залежить кількість, розміщення, вид діяльності, склад та функціональне призначення

приміщень в майбутньому дозвілєвому центрі, які не будуть заважати діяльності один одного.

Природно-кліматичний фактор. Насамперед перед проектуванням, потрібно дослідити існуючі природні умови. Адже в деяких випадках, напрям вітру, існуючі насадження, навколишня забудова та рель'єф в подальшому диктує архітектурно-планувальну організацію приміщень в будівлі, образ чи асоціацію будівель.

Нормативно-правовий фактор. Це нормативні документи, такі як:

- ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвілєві заклади [25].
- ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення [26].
- ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій [28].
- ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення [30].
- ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Будівельна кліматологія [41].
- ДБН В.1.1-7~2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва [29].

Екологічний фактор. Є важливим у проектування центрів дозвілля, адже наразі у світі дуже складна ситуація з зеленими насадженнями, які сприяють формуванню комфортного мікроклімату будівлі. Це можуть бути як озеленені дахи, фасадні поверхі так і зосередження зелених насаджень біля будівлі.

Містобудівний фактор. Передбачає врахування наявної інфраструктури міста, навколишньої забудови, інженерних мереж, головних та примикаючих доріг.

Економічний фактор. Враховує кількість робочих місць, що будуть створені на період будівництва та після введення в експлуатацію будівлі. Також враховується чи буде дана будівля приносити прибуток, адже це стане центром громадської діяльності, для певної частини міста.

Санітарно-гігієнічний фактор. Передбачає забезпечення комфортних умов для перебування людей. Тобто підтримка оптимальної температури, певної вологості повітря, забезпечення певного рівня інсоляції, достатньої кількості природного освітлення в навчальних кабінетах.

Внутрішні фактори:

Інклюзивний фактор. Передбачає вимоги до створення закладу, таким чином, щоб в повній мірі задовольнити потреби людей з інвалідністю, та створити такі, умови, щоб людина не відчувала якоїсь виокремленості серед інших.

Фактор функціонального призначення. Специфіка формування будівлі, її зовнішнього вигляду та планувальних рішень, насамперед залежить від функціонального призначення будівлі, та окремих приміщень.

Фактор комфортності. Вирізняється в правильному планування зв'язку між різними навчальними кабінетами та поєднувати різні види дозвілля, таким чином, щоб не перешкоджати комфортному перебуванню відвідувачів.

Фактор архітектурної ідеї об'єкту. Дозвільні споруди повинні приваблювати відвідувачів та запам'ятовуватись, створюючи бажання повернутись знову, задовольняти потреби відвідувачів на естетичному рівні, гармонійно поєднуватись з навколишньою забудовою.

2.2. Принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в умовах малого міста

Проаналізувавши досвід проектування аналогічних об'єктів та дослідивши фактори формування центрів дозвілля можна виокремити основні принципи формування центрів дозвілля:

- Принцип трансформації (гнучкості) приміщень;
- Принцип унікальності;
- Принцип взаємозв'язку приміщень;
- Принцип доступності;
- Принцип екологічності;

Принцип трансформації (гнучкості) приміщень. В малих містах, присутні будівлі особливого призначення (будинки культури з великою сценою, спортивні заклади, з великими спортивними залами, музичні та художні школи), а при створенні відносно нового типу будівель – центрів дозвілля, потрібно врахувати ті,

види діяльності, що неможливо забезпечити окремими видами будівель. Запроектовані простори, за рахунок можливості трансформації, зможуть задовольнити потреби всіх відвідувачів. Тобто, одне приміщення може виконувати багато функцій, що забезпечує актуальність даній будівлі, адже вона буде використовуватись в повному обсязі.

Принцип унікальності. Будівля, та запроектоване середовище навколо неї, мають бути цікавими та такими, що приваблюватимуть відвідувачів, своїми цікавими та нестандартними рішеннями.

Принцип взаємозв'язку приміщень. Основним, при проектуванні центрів дозвілля в малих містах є об'єднання людей з різними потребами у дозвіллі, в одне, спільне, комфортне середовище. Це досягається поєднанням різних типів гурткових приміщень.

Принцип доступності. Зважаючи на вітчизняний досвід проектування аналогічних об'єктів, не складно помітити, що особливо в малих містах, будівлі не пристосовані для маломобільних груп людей. Тому дуже важливо створити комфортні умови доступності для людей з інвалідністю.

Принцип екологічності. Зважаючи на стан зелених насаджень малих міст, у зв'язку зі стрімким зростанням кількості забудови, гостро постало питання озеленення території забудови, збереження існуючої рослинності та збагачення території навколо зеленими насадженнями.

Виокремлені принципи, можливо використовувати в подальшому при проектуванні центрів дозвілля в малих містах.

2.3. Особливості формування центрів дозвілля в малих містах

Для подальшого проведення дослідження теми дипломної роботи, виникає необхідність виділити особливості формування центрів дозвілля в малих містах:

1. *Повне використання простору навколо будівлі.* Дозволить організувати відпочинкові зони, зони проведення масових заходів, ярмарок на свіжому повітрі,

що залучатиме не тільки відвідувачів центру, а й інших людей, що просто прогулюються містом.

2. *Об'єднання простору для всіх вікових категорій населення.* При об'єднанні різних вікових категорій, створюється особлива атмосфера, що дозволяє стирати рамки вікової, гендерної та соціальної дискримінації, що є важливим при проектуванні центрів дозвілля в малих містах.

3. *Зручне розміщення закладу.* Заклад має бути розміщений в системі міста, таким чином, щоб кожен житель міста міг комфортно дістатись закладу, пішки, на громадському транспорті чи особистим транспортом, для якого важливо передбачити достатню кількість паркомісць.

4. *Можливість зміни конфігурацій приміщень.* Дозволить змінювати функціональне призначення приміщень, в залежності від потреб відвідувачів.

5. *Забезпечення належних умов маломобільним верствам населення.* Забезпечити пандуси, ліфти, санвузли, коридори для інвалідів

6. *Проектування приміщень відповідно нормативним документам.* Забезпечить нормативні площі гуртково-студійних, лекційно-інформаційних, загальних, спортивно-оздоровчих приміщень, що в свою чергу сприятиме комфортному перебуванню відвідувачів.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі, були досліджені та виокремлені особливості формування архітектурного середовища дозвільних установ. Виявлено фактори, що впливають на формування архітектурно-планувальних рішень дозвільних установ в малих містах. Які поділяються на зовнішні (соціально-демографічні; природно-кліматичні; нормативно-правові; екологічні; містобудівні; економічні; санітарно-гігієнічні;) та внутрішні (інклюзивність; архітектурно-планувальні; комфортність; архітектурна ідея об'єкту).

Висвітлено загальну методикау досліджень центрів дозвілля в малих містах. Методи, що використовувались для даного дослідження. Виявлено та досліджено особливості центрів дозвілля в малих містах, та потреби відвідувачів, які мають задовольнятись. Визначено принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах.

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ЦЕНТРІВ ДОЗВІЛЛЯ В МАЛИХ МІСТАХ

3.1. Критерії вибору ділянки для проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах

Під час проектування нового центру дозвілля в малому місті необхідно враховувати такі групи критеріїв:

Природно-кліматичні:

- Розташування ділянки відповідно до сторін світу; Впливає на розміщення та конфігурацію навчальних кабінетів, та приміщень, де важливий інсоляційний режим.
- Рель'єф ділянки. Впливає на конфігурацію будівлі.
- Існуюче озеленення. В залежності від наявності чи відсутності зелених насаджень на ділянці, де проектується будівля, розрахувати шляхи збереження рослин, де це є можливим, або шляхи поновлення та збагачення ділянки додатковою рослинністю.
- Тип ґрунтового покриття. Від виду ґрунту, залежить вибір конструкцій для будівництва, тип конструктивної системи, фундаменту.
- Температурний режим ділянки. Визначить тип матеріалів, що використовуватимуться для будівництва, передбачить більш оптимальні системи вентиляції та обігріву.
- Вітровий режим місцевості. Допоможе при розрахунку вітрового навантаження будівлі.
- Кліматичний рівень місцевості. Допоможе передбачити оптимальну товщину стін.

Містобудівні:

- Існуюча інфраструктура та транспортна мережа міста.
- Навколишня забудова.
- Архітектурно-планувальні обмеження.
- Межі червоних ліній.
- Доступність центру дозвілля для жителів міста.
- Наявність та врахування інженерних мереж;

Нормативно-правові:

- Дотримання пожежної безпеки.
- Відповідність містобудівній документації.
- Нормативи інклюзивності.
- Санітарно-гігієнічні норми.

3.2. Функціональне зонування архітектурного- середовища центрів дозвілля в малих містах

Функціональне зонування центрів дозвілля в малих містах, прямо залежить від роду діяльності, яку забезпечує дана будівля. Це може бути як одна функція, так і поєднання декількох функцій в одній будівлі. Відповідно до стрімкої зміни роду занять кожної особи, потрібно передбачати простори, що будуть легко трансформуватись відповідно до потреб відвідувачів. Ще одним з головних аспектів є дотримання нормативних площ приміщень, адже це забезпечуватиме комфорт перебування людей.

Для проектування архітектурного середовища центру дозвілля в малих містах, можуть бути обрані такі типи об'єднань функціонального зонування:

- Горизонтальне – функціональні зони розташовуються на одному поверсі (рівні) та пов'язані між собою коридорами;
- Вертикальне - функціональні зони розташовуються на різних поверхах (рівнях) та пов'язані між собою ліфтами, сходами;

- Змішане - функціональні зони розташовуються на різних поверхах (рівнях) та пов'язані між собою ліфтами, сходами та коридорами;

При проектуванні архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах має бути передбачено такі основні функціональні зони, нормативні площі яких слід приймати за ДБН В.2.2-16:2019 КУЛЬТУРНО-ВИДОВИЩНІ ТА ДОЗВІЛЛЄВІ ЗАКЛАДИ [25];

- Вхідна зона (включає вестибюль - це основне приміщення, до якого примикають групи вертикальних та горизонтальних комунікацій. Вестибюль слугує розподільчою, та допоміжною зоною для орієнтації в будівлі відвідувачів. Розмір вестибюлю визначається з урахуванням нормативів; тамбур слугує для теплового та вітрового захисту, і влаштовується перед вестибюлем; гардероб передбачається для зберігання теплового одягу відвідувачів, в холодну пору року);

- Зона основних приміщень (гуртково-студійні, лекційно-інформаційні, спортивно-оздоровчі групи приміщень);

- Технічна зона (санвузли, комори, кімнати для персоналу);

- Зона горизонтальних комунікацій (холи, коридори можуть бути тупікові, наскрізні, криволінійні та прямі. Приміщення можуть бути розташовані як з одного боку від коридору, так і з обох);

- Зона вертикальних комунікацій (звичайні: сходи, пандуси; механічні: ліфти, ескалатори, повинні відповідати умовам пожежної безпеки).

3.3.Узагальнення теоретичних результатів дослідження щодо формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах

В ході проведеного дослідження, було отримано такі результати:

- Проведено структурно-змістовний та лексичний аналіз теми дослідження;

- Проаналізовано джерельну та нормативно-правову базу проектування подібного типу установ;

- Вивчено та проаналізовано досвід проектування та будівництва аналогічних будівель у всьому світі;
- Виокремлено та охарактеризовано фактори, що впливають на формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах. Виділено 2 типи факторів зовнішні (соціально-демографічні; природно-кліматичні; нормативно-правові; екологічні; містобудівні; економічні; санітарно-гігієнічні;) та внутрішні (інклюзивність; архітектурно-планувальні; комфортність; архітектурна ідея об'єкту);
- Розроблено принципи формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах;
- Розроблено методичні рекомендації щодо проектування центрів дозвілля в малих містах;
- Виявлено особливості проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах;

3.4.Методичні рекомендації для формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах

Для подальшого проектування центрів дозвілля в малих містах, рекомендовано виконувати роботу в такій послідовності:

1. Опитування населення, для врахування їх потреб, щоб в подальшому обрати найбільш оптимальний варіант розміщення будівлі в системі міста;
2. Вибір ділянки
3. Виїзд на ділянку, огляд, оцінка існуючих умов;
4. Огляд документації, що стосується землеустрою, уточнення в адміністрації;
5. Оцінка можливості підведення інженерних комунікацій;
6. Розробка концептуальної ідеї будівлі;
7. Розробка ескізу майбутнього центру;
8. Розробка функціонально-зонавального рішення;

9. Розробка об'ємно-планувальних рішень;

10. Розробка робочих креслень (плани поверхів, розрізи, генеральний план, візуальні зображення);

11. Підготовка проектної документації;

12. Розрахунок кошторисних документів для юдівництва;

Методичні рекомендації для проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах:

1. Використання закинутих ділянок, можливо постіндустріальних;

2. Створення якомога більше зелених відпочинкових зон;

3. Забезпечення умов інклюзивності;

4. Враховувати потреби жителів міста;

5. Об'єднання дозвілля для різних верств населення;

6. Передбачити достатню кількість паркувальних місць;

7. Зменшити кількість проїздів для автомобілів на території проектування;

8. Створити приміщення, що трансформуватимуться та матимуть декілька функцій;

9. Дотримання норми інсоляційного режиму;

10. Передбачити тісний взаємозв'язок між різними групами приміщень;

11. Передбачити великі площі на подвір'ї для проведення ярмарок, виставок та масових заходів на свіжому повітрі.

12. Дотримуватись будівельних норм проектування дозвільних установ, нормативних документів щодо інклюзивності, пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм.

ВИСНОВКИ ДО ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі виявлено та охарактеризовано критерії вибору ділянки для проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах. Серед всіх критерії було виділено три основні групи: природно-кліматичні (рельєф, інсоляційний режим, температурний та вітровий режими, озеленення, тип ґрунту, кліматичний рівень), містобудівні (інфраструктура та транспортна мережа міста, навколишня забудова, архітектурно-планувальні обмеження, доступність будівлі, наявність інженерних мереж), нормативно-правові (пожежна безпека, відповідність містобудівній документації, нормативи інклюзивності споруди). Розглянуто основні зони та типи функціонального зонування центру дозвілля в малому місті.

Було узагальнено теоретичні результати дослідження щодо формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах. На основі особливостей, принципів і факторів, що впливають на формування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах було представлено методичні рекомендації щодо подальшого проектування архітектурного середовища центрів дозвілля в малих містах та запропонована послідовність дій, для формування центрів дозвілля.

РОЗДІЛ 4

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНЕ РІШЕННЯ ЦЕНТРУ ДОЗВІЛЛЯ

4.1. Вихідні дані для проектування

Місто Корюківка є центром Корюківської міської ради, що розташована на півночі Чернігівської області за 100 км в північно-східному напрямку від обласного центру і межує з Наумівською, Охрамівською, Рибинською, Сядринською, Брецькою, Тютюнницькою та Будянською сільськими радами Корюківського району [76].

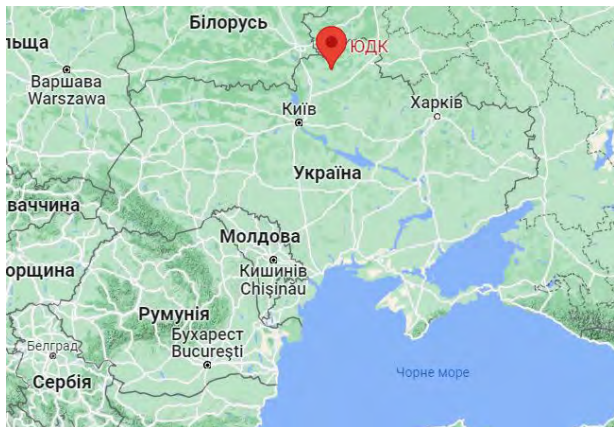

Рис. 4.1. розташування території
забудови в системі країни

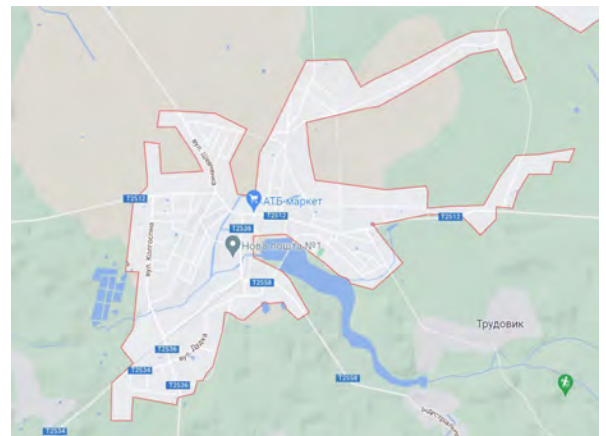

Рис. 4.2. розташування території
забудови в системі міста Корюківка

В природно-географічному відношенні місто розташоване на р. Бреч (притока річки Снов) в поліській природно-кліматичній зоні Придніпровської низовини, які мають сприятливі умови для проживання та господарської діяльності населення. Клімат помірно-континентальний з теплим літом і помірно-прохолодною зимою [76].

У системі адміністративно-територіального устрою місто Корюківка виконує функції адміністративного центру Корюківського району Чернігівської області [76].

Територія м. Корюківка складає 1634га, що становить 1,15% від території району, в якому мешкає 13,2 тис. осіб населення (46,6% до всього населення району).

4.1.1. Природно-кліматичні особливості ділянки забудови

Місто Корюківка, розташоване у північній частині Чернігівської області, на віддалі автошляхами 89км від обласного центру. У геоморфологічному плані відноситься до Придеснянської правобережної зандрової рівнини, зони Полісся. Територію міста дренує річка Бреч, з безіменним потічком (басейн р. Снов). Абсолютні відмітки поверхні коливаються в межах 133,0 - 137,0м. Перепад висот 4,0м [76].

Повторюваність напрямків вітру й штилів, (%)

Таблиця 4.1

Період року	Пн	ПнСх	Сх	ПдСх	Пд	ПдЗх	Зх	ПнЗх	Штиль
Дані метеостанції «Щорс»									
Теплий період	11,7	11,0	11,8	20,8	14,0	13,6	11,0	10,2	4,2
Холодний період	8,0	10,6	9,5	14,3	11,0	12,0	13,5	15,3	9,5
Рік	10,0	12,0	10,0	17,0	12,0	13,0	13,0	14,0	8,0

Клімат - помірно-континентальний, що характерний м'якою зимою з частими відлигами та помірним літом із значною кількістю опадів.

Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників, необхідних для обґрунтування й прийняття планувальних рішень за даними багаторічних спостережень по метеостанції "Щорс" (127 мБС), з урахуванням ДСТУ-НБВ.1.1-27/2010 "Будівельна кліматологія "[41] наведено в табл. 4.1

Стисла характеристика кліматичних умов

Таблиця 4.2

Температура повітря:	<ul style="list-style-type: none"> - середньорічна +6,3 °С; - абсолютний мінімум -37 °С; - абсолютний максимум +38 °С.
Розрах. Температура:	<ul style="list-style-type: none"> - самої холодної п'ятиденки -25 °С; - зимова вентиляційна -10,8 °С.
Опалювальний період:	<ul style="list-style-type: none"> - середня температура -1,8 °С; - період – 195 діб.
Тривалість безморозного періоду:	<ul style="list-style-type: none"> - середня – 165 днів.
Глибина промерзання ґрунту:	<ul style="list-style-type: none"> - середня – 78 см; - максимальна – 132 см.
Середньорічна відн. вологість повітря:	<ul style="list-style-type: none"> - 77%.
Атмосферні опади:	<p>середньорічна кількість – 642 в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теплий період – 420 мм; - холодний період – 222 мм; - середньодобовий максимум – 39 мм.
Висота снігового покриву:	<ul style="list-style-type: none"> - середньодекадна – 26 см; - максимальна – 83 см.
К-ть днів зі стійким сніговим покривом:	<ul style="list-style-type: none"> - 92
Домінуючі напрямки вітру та їх повторюваність:	<ul style="list-style-type: none"> - холодний період – ПдСх – (19,4%); - теплий період – ПнЗх – (20,0%).
Особливі атмосферні явища:	<ul style="list-style-type: none"> - туман – 46 днів;

	<ul style="list-style-type: none"> - заметіль – 19 днів; - гроза – 30 днів; - град – 1,7 днів.
Максимальна швидкість вітру:	<ul style="list-style-type: none"> - кожен рік – 16 м/с; - один раз в 5-10 років - 18-19 м/с; - один раз в 15-20 років – 20-21 м/с.

4.1.2. Геодезичні та гідрогеологічні дані

Геологічна будова.

У геоструктурному відношенні територія розташована у північнозахідних межах Придніпровської низовини. В геологічній будові приймає участь складний комплекс осадових порід палеозою, мезозою (крейдяні породи) та кайнозою (третинний і четвертинний період). Кристалічний фундамент залягає на глибинах 2700 – 2800 метрів. Алювіальні відклади наявні в прирусловій частині р. Бреч і представлені іловими та піщаними відкладами від 1,0-1,5 метрів. В заплаві – торфами потужністю до 0,5 м, в межах надзаплавної тераси – пісками з прошарками суглинків і глин, потужністю до 1,5 метрів [76].

Гідрогеологічні умови

Згідно гідрогеологічного районування, територія міста знаходиться у межах Дніпровського артезіанського басейну. Водоносні комплекси розташовані у відкладах бучакської та канівської свит палеогенової системи. Водовміщуючими породами є мілко- і середньозернисті піски бучакської свити з прошарками аргилітів та алевролітів. Потужність водовміщуючих порід в середньому 32 – 25 метрів. Води напірні. За хімічним складом, гідрокарбонатно-кальцієві з мінералізацією 0,39 г/л. В бактеріологічному відношенні здорові. Потужність водоносного горизонту коливається в інтервалі 8,0 – 23,0 м. Середні установлені рівні – 8,0 м. Дебіт – 1,6 л/сек. [76].

Гідрологічні умови.

У межах міста протікає р. Бреч з правим безіменним потічком. Довжина річки становить 50,0 км, у межах міста біля 4,0 км. Ширина річки 3 – 7 м, глибина 0,5 – 1,0 м. Загальна площа водозбірного басейну 439,0 км². Бере початок біля с. Матвіївки, Сосницького району. Наявна річкова система міста за площею водозбірного басейну відноситься до малих річок [76].

Ґрунтовий покрив.

Згідно природно-сільськогосподарського районування, місто відноситься до Лівобережної Поліської зони. Ґрунтовий покрив представлений дерновопідзолистими супісчаним та пісчаними оглеєними ґрунтами. Призаплавні ділянки зайняті торфовими ґрунтами. Дані ґрунти характеризуються низьким бонітетом, 35 – 40 балів [76].

Корисні копалини.

За природними характеристиками дані ґрунти відносяться до категорії низькопродуктивних для сільськогосподарського використання. За умови дотримання вимог агротехнічного обробітку, відносяться до середньопродуктивних [76].

4.2. Розташування об'єкта в системі міста

4.2.1. Містобудівна ситуація

Обрана ділянка розташована на перетині вулиць Дудка та вулиці Нова, Корюківка, 15300. Має зручне транспортне положення та не входить до історично цінних ділянок міста. Ділянка межує між автомобільними шляхами територіального значення Т 2536 (Пролягає територією Корюківського та Менського районів через Корюківку — Сахутівку — Мена. Загальна довжина — 25,6 км.) та Т 2534 (Пролягає територією Корюківського, Сновського та Менського районів через Корюківку — Синявку — Блистову — Мена. Загальна довжина — 84,5 км.) [5-6].

Ділянка межує з житловими будинками та промисловою зоною. Рельєф ділянки спокійний, рівнинний, перепад висот по ділянці до 1 м.

4.2.2. Генеральний план

Обрана територія, для подальшого проектування, має зручне транспортне розміщення в системі міста, має великі розміри, що дозволяє запроєктувати прогулянково-паркову зону, яка буде слугувати як шумоізоляція та відділяти зону забудови від дороги та житлового сектору. Також розміри ділянки дозволили запроєктувати доволі велику, комфортну зону проведення масових заходів, що буде трансформуватись для організації різних ярмарок, фестивалів та масових заходів.

Перевагами даної ділянки є зручне розташування на в'їзді в місто, таким чином запроєктований центр дозвілля, може слугувати не лише для жителів міста, а й для жителів прилеглих сіл. Проектом передбачена достатня кількість паркомісць для відвідувачів.

Функціональні зони генерального плану:

- Зона будівлі;
- Технічна зона;
- Зона паркінгу для відвідувачів;
- Зона паркінгу для працівників;
- Дитячий майданчик;
- Відпочинкова зона на газоні;
- Зона проведення масових заходів.

4.3. Архітектурно-планувальне рішення

4.3.1. Архітектурна ідея об'єкту проектування

Архітектурною ідеєю об'єкту є: розробка центру дозвілля, що буде поєднувати різні види розвитку, відпочинку та емоційного насичення людини. З влаштуванням зеленої зони на даху та перед будівлею, що не тільки не буде створювати додаткове

навантаження на інфраструктуру міста, але й позитивно впливатиме на мікроклімат ділянки та сприятиме екологізації міста в цілому [3-4].

Одними з головних задач при проектування центрів дозвілля в малому місті є створення комфортних умов для розвитку та відпочинку людини, додаткових робочих місць, середовища із зонами відпочинку у складі центру, привабливого зовнішнього вигляду, що доповнює існуючу забудову, приміщень, що трансформуються змінюючи своє функціональне призначення.

За рахунок поєднання багатьох напрямів проведення дозвілля та приміщень, що зтрансформуються, запроектована будівля зможе задовольнити повний спектр потреб та вимог кожного з відвідувачів.

4.3.2. Функціонально-планувальна організація об'єкту проектування

Центр дозвілля за своєю функціями в першу чергу спрямований на періодичне, комфортне перебування людей.

Функції які включає даний центр:

- Тихий відпочинок;
- Розвиток розумових здібностей;
- Розвиток спортивних здібностей;
- Активний відпочинок;

Зонування будівлі:

- Зона гурткових та лекційно-інформаційних занять включає в себе різні гуртки для дорослих та дітей, лекційні та інформаційні приміщення;
- Виставкова зона являє собою виставкові зали, що трансформуються для різного цільового призначення;
- Адміністративна зона складається з групи адміністративних приміщень;
- Зона тихого відпочинку об'єднує озеленений дах та територію перед будівлею;

- Зона проведення масових заходів являє собою велику площу, що дозволяє проведення ярмарок, фестивалів.

4.3.3. Об'ємно-просторова організація об'єкту проектування

Об'ємно-просторова організація об'єднує головні та допоміжні приміщення в цілісну композицію, що забезпечує раціональне використання кожного з приміщень. По складу приміщень, дана будівля відноситься до комбінованої системи, оскільки зв'язом між приміщеннями та різними за призначенням зонами відбувається з допомогою сходів та ліфтів (вертикальних комунікацій).

Приміщення першого поверху повністю відведені для лекційно-інформаційної, спортивно-оздоровчої та груткової групи приміщень. Частину другого поверху займає велика виставкова зала, також присутня заасклена веранда, через яку є вихід на озеленений дах. Третій поверх займають адміністративні приміщення та друга велика виставкова зала.

4.3.4. Зовнішнє та внутрішнє опорядження будівлі

Зовнішні стіни опоряджені фасадною, тонкошаровою штукатуркою. Передбачене утеплення фасадних стін. Акцентність білій будівлі додають фасадні панелі декількох видів (дерев'яні, що оброблені кольоровою морилкою, фарбовані в білий колір та озеленені). Також одним з декоративних прийомів є заасклення з дзеркальним напиленням, яке сприятиме потраплянню в навчальні кабінети достатньої кількості сонячного світла, але не створюватиме дискомфорт для тих, хто буде навчатись.

Відпочинкова зона на даху створює імітацію паркової зони за рахунок зеленої огорожі та композиції зелених насаджень. Самі ж опорні елементи огорожі виконані зі сталі, що характеризується стійкістю до дій навколишнього середовища, та покриті зеленими, плетучими насадженнями, що наближатимуть атмосферу до більш природної, та створять гармонійний зв'язок з природою.

В середині будівлі передбачене використання екологічних матеріалів, відповідно до діючих вимог нормативних документів.

Інтер'єр будівлі, виконаний з використанням світлих кольорів з акцентними вставками з дерева, дерев'яних панелей. Підтримати та поєднати простір ззовні та всередині допоможе використання великої кількості зелених насаджень, зелених стін, різних рослинних композицій всередині будівлі.

4.4. Протипожежні заходи

Будівля центру дозвілля, була запроектована згідно ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Ці будівельні норми встановлюють загальні вимоги пожежної безпеки до будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, що спрямовані на обмеження поширення пожеж між будинками, обмеження поширення пожеж в будинках; забезпечення безпечної евакуації людей; забезпечення гасіння пожежі та проведення рятування людей під час пожеж застосування систем протипожежного захисту [29].

Для запобігання можливого розгоряння пожежі, зовнішнє та внутрішнє опорядження було виконане з негорючих матеріалів. Також будівля оснащена системами пожежогасіння.

Дерев'яні конструкції оброблятимуться вогнезахисною речовиною задля запобігання поширення вогню, у випадку пожежі.

Шляхи евакуації, вертикальні та горизонтальні комунікації знаходяться у вільному доступі, нічим не загорожені та не перекриваються, щоб у разі пожежі, забезпечити безперешкодну евакуацію людей.

4.5. Дизайн архітектурного середовища об'єкту

Для даного проекту, окрім зовнішнього вигляду будівлі, та внутрішньої організації простору, був розроблений генеральний план. А для детальної розробки

дизайну, було обрано шматочок ділянки (клумбу), що знаходиться на території проектування.

Детально був розроблений дендроплан клумби, план розпланування, відомість озеленення, відомість благоустрою, відомість покриттів, посадковий план, конструктивні вузли, що стосуються генерального плану із усіма розмірами, радіусами, нумерацією та експлікацією (рис. 4.3).

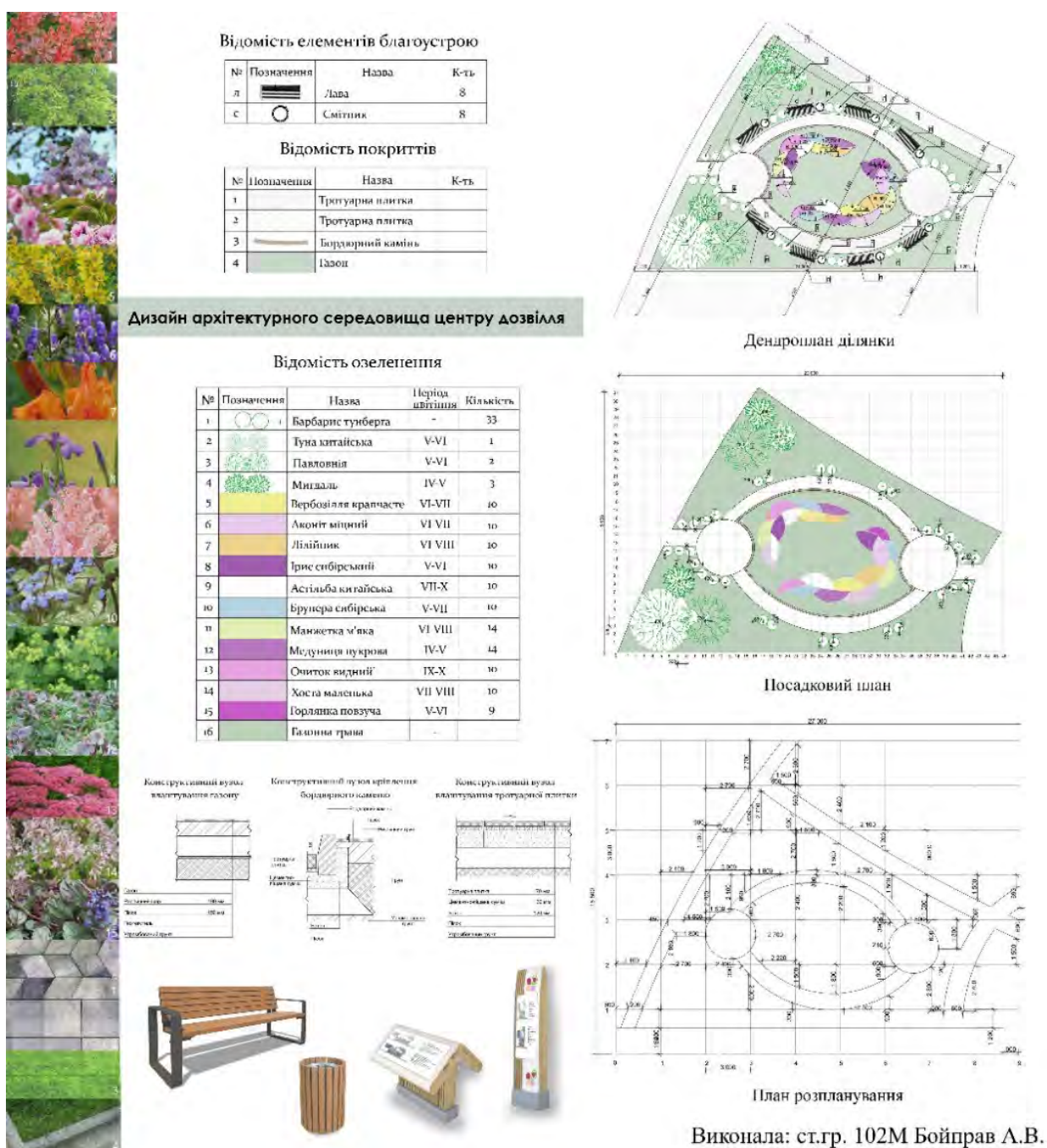

Рис. 4.3. Дизайн архітектурного середовища центру дозвілля

При розробці дизайну клумби, були використані рослини, період квітучості яких знаходиться в однакових декадах місяця, задля того, щоби дана композиція розкривала максимально свою красу. Для того щоб в уніші пори року, дана ділянка якнайкраще виглядала, були використані дерева, період цвітіння яких, зберігається до самої глибокої зими. Біля клумби, для споглядання були передбачені лави, для відвідувачів та вимощені доріжки.

4.6. Техніко-економічні показники

Таблиця 4.3

№ п/п	Найменування показників	Одиниці виміру	Значення
1	Найменування об'єкту проектування. Місце розташування	-	Центр дозвілля. Громадська будівля Місто Корюківка.
2	Вид будівництва		нове
3	Поверховість	поверх	3
4	Висота будинку	м	15
6	Ступінь вогнестійкості будинку	-	III
7	Площа забудови	м ²	12 336,7
9	Площа будівлі	м ²	1 385,3
10	Об'єм будівлі	м ³	15 233,85

ВИСНОВКИ ДО ЧЕТВЕРТОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі було зібрано та проаналізовано вихідні дані про ділянку проектування, вивчена містобудівна документація. Та зібрані такі дані як (повторюваність напрямків вітру, визначений клімат, температура повітря (середня, мінімальна, максимальна), температура холодної п'ятиденки, час опалювального періоду, тривалість безморозного періоду, глибина промерзання ґрунту, висота снігового покриву, домінуючі напрямки вітру, середньорічну вологість та кількість опадів, геодезичні та гідрогеологічні дані, максимальну швидкість вітру, містобудівну ситуацію).

Після аналізу вихідних даних, на основі отриманих результатів був розроблений генеральний план, з урахуванням містобудівних обмежень та державних будівельних норм.

Будівля центру дозвілля проектувалась, з урахуванням нормативних-правових документів та містобудівних вимог. Матеріали оздоблення, були обрані виходячи з кліматичної зони, в якій знаходиться ділянка проектування. Розроблений дизайн архітектурного середовища, в даному випадку був розроблений дизайн клумби та детальні креслення до них.

РОЗДІЛ 5

КОНСТРУКТИВНО-ТЕХНІЧНІ РІШЕННЯ

5.1. Загальні характеристики конструктивного рішення

Відповідно до ідеї проекту та прийнятих об'ємно-планувальних рішень майбутнього центру дозвілля була обрана каркасно-монолітна каркасна система (рис. 5.1), де несучими елементами представлені залізобетонні колони. Крок колон для даного об'єкту був обраний 6000×6000 мм, переріз колони складає 400×400 мм. Дане конструктивне рішення дозволяє організувати великі, виставкові приміщення, які можуть трансформуватись в декілька менших приміщень з різним цільовим призначенням.

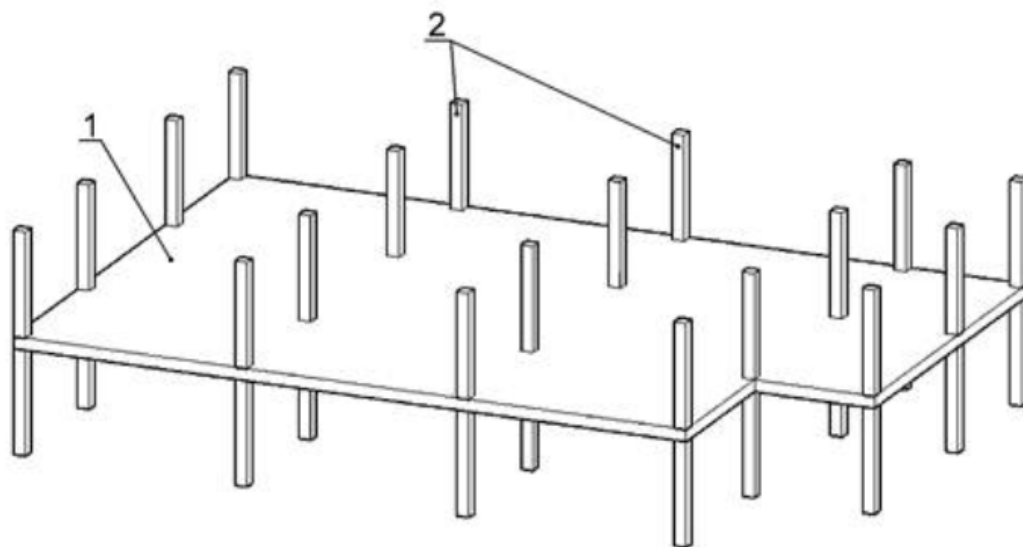

Рис. 5.1. Каркасно-монолітна конструктивна схема. 1 - плита перекриття; 2 – колони [65]

Перший поверх центру дозвілля складається з групи спортивно-оздоровчих, лекційно-інформаційних, гуртково-студійних, адміністративних та допоміжних приміщень. На другому поверсі, розміщено велику виставкову залу, яка зможе за потреби виконувати функції глядацької зали, засклену веранду, на якій відвідувачі

зможуть відпочити, почитати, з веранди передбачено вихід на озеленений дах, де розміщені лави, дитячий майданчик. На третьому поверсі передбачено виставкову залу, допоміжні, коморні приміщення та система адміністративних приміщень (рис. 5.2).

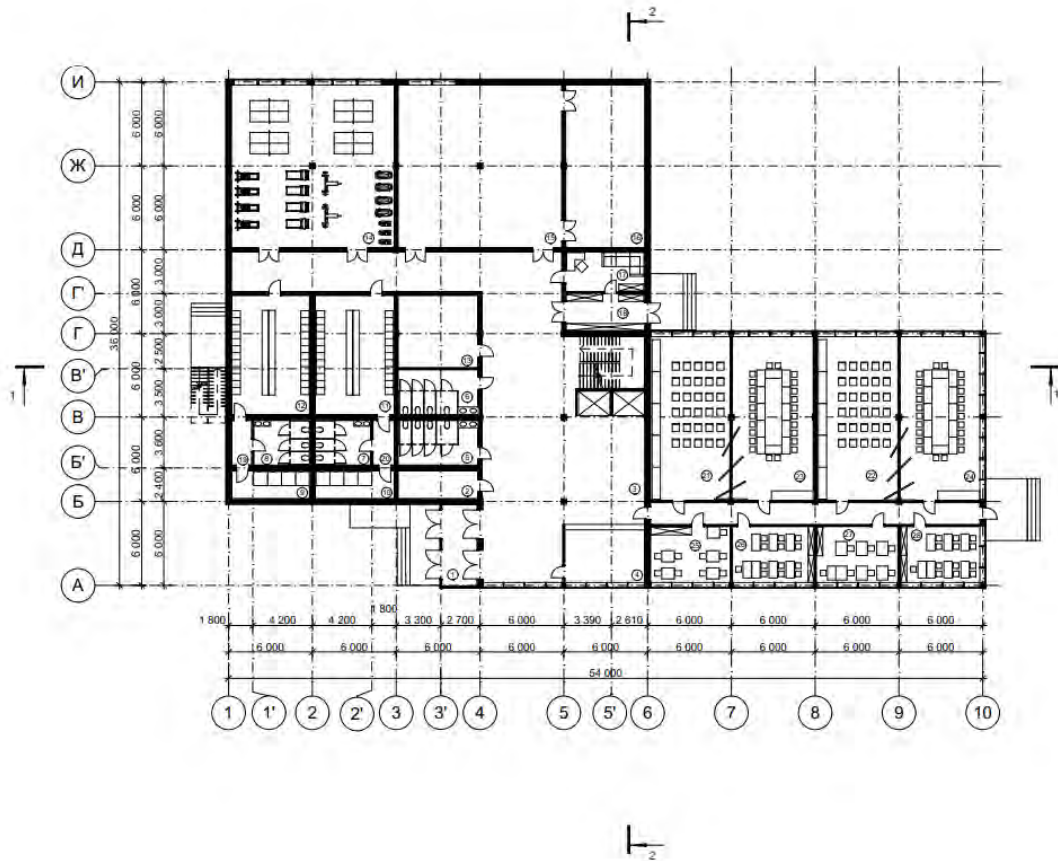

Рис. 5.2. План будівлі на відм. +0,000

Стіни виконані з газоблоку, що насамперед призначений для заповнення монолітного каркасу для зовнішніх стін. Для утеплення зовнішніх стін, використовуватимуться плити з мінеральної вати товщиною 120мм. Перегородки в середині будівлі, передбачені з газоблоку товщиною 100мм. Деформаційні шви будівлі розташовані в місцях перепаду висот зовнішніх стін.

В плані будівля має просту конфігурацію, яка складається з декількох прямокутників та квадратів, тому крок колон незмінний – 6 000 мм (рис. 5.3). Проектом передбачено 3 поверхи, висотою 4 200 мм. Відповідно 1-й поверх знаходиться на відмітці 0, 000, 2-й поверх відповідно на відмітці +4, 200, 3-й поверх на відмітці +8, 400.

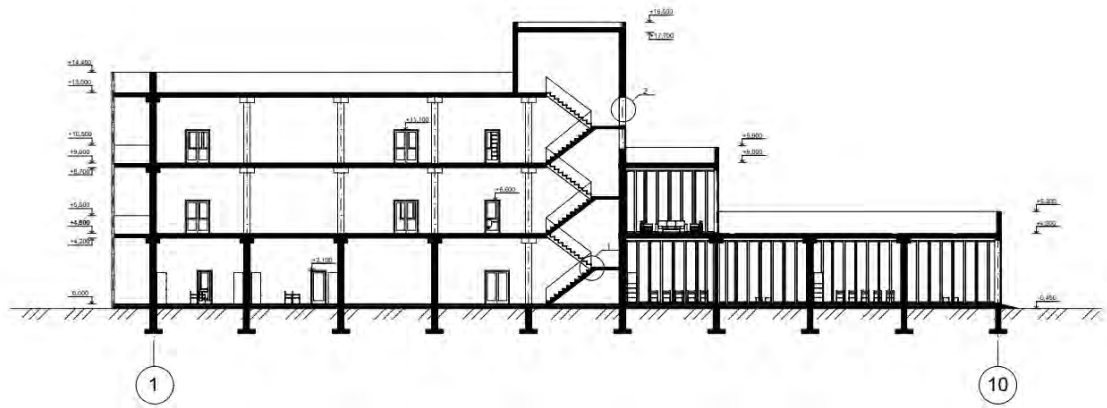

Рис. 5.3. Розріз 1-1

5.2. Фундаменти та цоколь. Їх конструктивне рішення

Для даної будівлі, була обрана каркасно-монолітна конструктивна система, відповідно, був обраний стовпчастий монолітний фундамент (рис. 5.4), мілкозаглиблений, розташований під колонами.

Захист від залиття фундаменту дощовими водами та талою водою, передбачається правильним плануванням обраної території, з подальшим влаштуванням по периметру будівлі мощень з матеріалів, що не пропускають вологу. Обов'язковою умовою є ухил поверхні $\sim 3\%$ та ширина не менше 1 м.

Рис. 5.4. Монолітний стовпчастий фундамент [64]

Цоколь передбачено бетонний, монолітний (рис. 5.5). Цоколь захищає саму будівлю від атмосферних опадів, намокання та перешкоджає проникненню води з

поверхні землі всередину. Даний конструктивний елемент – являється дуже важливим, адже конструкції, під впливом постійного потрапляння води, псуються та зношуються [62].

Рис. 5.5. Вузол влаштування відмостки по периметру будівлі [21]

5.3. Стіни та перегородки

Проектом передбачено використання декількох типів стін, таких як: перегородки, самонесучі, та навісні. Перегородки та самонесучі стіни виконані з використанням газобетонних блоків, з утепленням плитами мінеральної вати, з подальшим оздобленням (рис. 5.6). Товщина газоблоку прийнята 300мм.

Рис. 5.6. Приклад утеплення стін з газоблоку [82]

Газоблок – один із найбільш поширених будівельних матеріалів. Адже він містить в собі практичність, легкість за рахунок пористої структури, та поєднує переваги цегли та бетону. Він безпечний, та може застосовуватись, як для зовнішніх так і внутрішніх робіт.

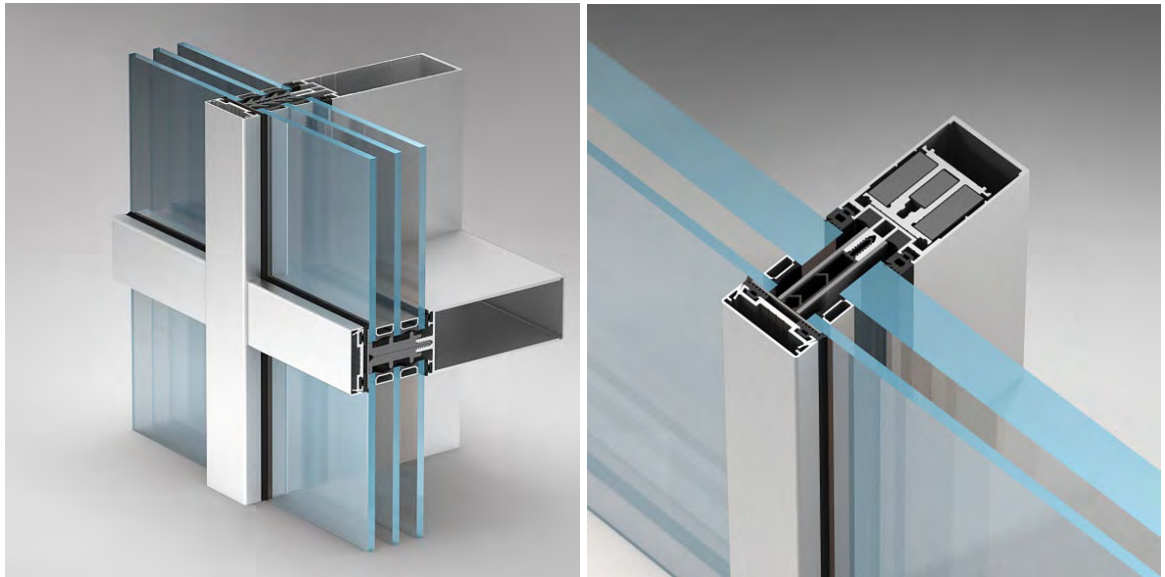

Рис. 5.7. Конструкція навісного фасаду [67]

Перегородки виконані з того ж газоблоку, але товщиною 200мм, облицювання стін в середині будівлі виконуватиметься штукатуркою для внутрішніх робіт та подальшою покраскою. Облицювання стін виконується фасадною, стійкою для атмосферних впливів штукатуркою з подальшим забарвленням. Проектом передбачені також розсувні перегородки (рис. 5.8), що допомагають зонувати приміщення та використовувати за різним призначенням.

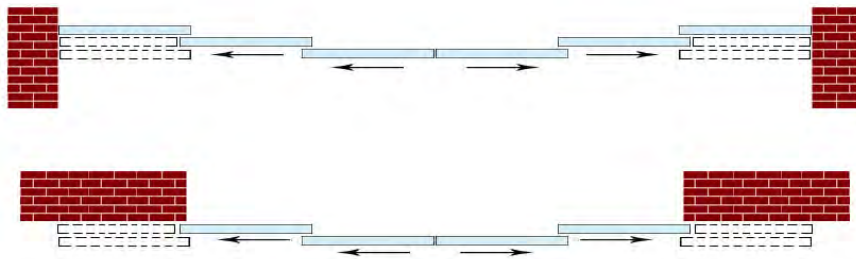

Рис. 5.8. Схема розсувних перегородок [75]

5.4. Перекриття та підлоги

Для даного проекту, було обране монолітне залізобетонне перекриття (рис. 5.9), воно характеризується гарною довговічністю та надійністю. Ширина перекриття 200мм. Монолітне залізобетонне перекриття представляє суцільну армовану залізобетонну плиту, що містить в собі арматуру, діаметр якої підбирається залежно від навантажень, що будуть на неї здійснюватись та відстані між опорними елементами.

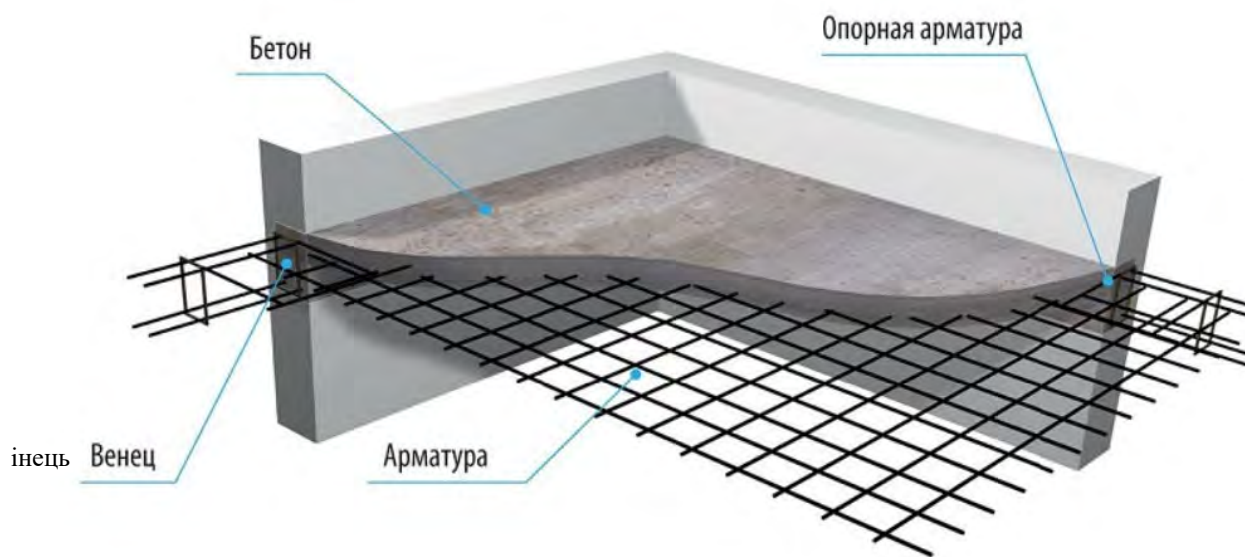

Рис. 5.9. Схема монолітного залізобетонного перекриття [63]

Переваги монолітного залізобетонного перекриття:

- Довговічність;
- Гарна шумоізоляція;
- Стійкість до атмосферних впливів зовнішніх;
- Висока міцність та несуча здатність;
- Не горючість матеріалів.

Підлоги в будівлі будуть виконуватись в залежності від цільового призначення приміщення. В основному використані паркетні підлоги (рис. 5.10), в санвузлах – плиточні (рис. 5.11).

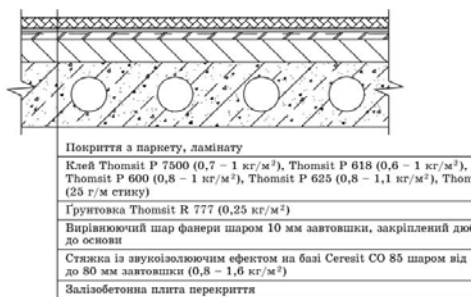

Рис. 5.10. Вузол влаштування паркетної підлоги [49]

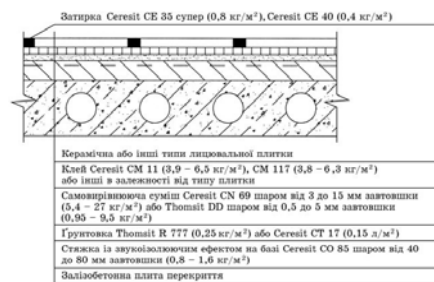

Рис. 5.11. Вузол влаштування плиткової підлоги [49]

5.5. Вертикальні комунікації

В каркасно-монолітній каркасній системі, зв'язок між поверхами, виконується з допомогою основних вертикальних комунікацій – сходів та ліфтів. Ширина сходових маршів, в будівлі центру дозвілля визначається з врахуванням ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення [26].

5.6. Покрівля

Для повноцінного втілення ідей проекту, була обрана експлуатована, озеленена покрівля. Таким чином, покрівля буде використана для влаштування зон відпочинку на свіжому повітрі, а наявність зелених насаджень буде сприяти нормалізації мікроклімату об'єкту, збереженню будівлі від перегріву та шуму, фільтрації повітря, захисту конструкцій від впливів навколишнього середовища. Огороджуючі конструкції дажу, виконані з алюмінієвих опор та скляних елементів, для безпеки відвідувачів передбачено парапет, що вкритий зеленими насадженнями.

Для найбільш сприятливої конструкції на основу вкладають пароізоляцію, далі утеплювач, гідроізоляція, захисний шар, дренажний шар, фільтр, ґрунт, і вже потім висаджуються рослини та вимощуються доріжки (рис. 5.12). Даний тип

конструкцій, забезпечує максимально правильне використання плоскої покрівлі, без шкоди конструкціям.

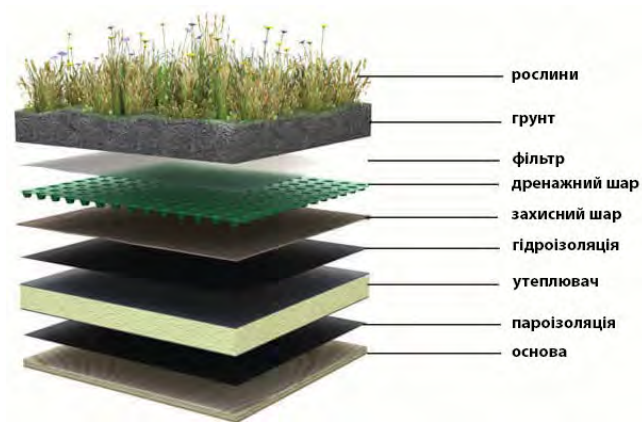

Рис. 5.12. Конструкція зеленого даху [46]

5.7. Несучий каркас

Каркас складається з каркасно-монолітної конструктивної системи, з монолітного каркасу у вигляді залізобетонних колон, перерізом 400×400 мм, з кроком колон 6 м, та монолітним перекриттям товщиною 200 мм.

Плюси обраної конструктивної системи:

- Приміщення, що не мають несучих стін. Дозволяє запроектувати великі простори, що дозволяє втілювати всі задумані ідеї архітектора.
- Висота приміщень. Дозволяє обрати потрібну висоту приміщень для будівлі даного функціонального призначення.
- Міцний фундамент. З урахуванням влаштування додаткового армування фундаменту, він стає міцнішим, а каркас будівлі виконується безшовним, що дозволяє захистити арматуру від дій навколишнього середовища, що додає надійності.
- Даний тип конструктивної схеми, дає можливість будувати на м'яких, за структурою ґрунтах.
- В період просідання ґрунту, будівлі не тріскаються та не хилиються, адже в каркасно-монолітних будівлях усадка відбувається більш рівномірно.

- Будівництво із застосуванням каркасно-монолітної конструктивної системи, можна проводити в будь-яку пору року, це дозволить пришвидшити будівництво без шкоди для майбутньої будівлі.
- Міцність та високий термін експлуатації. З досвіду, відомо що будівлі, в яких використовувалась каркасно-монолітна конструктивна система, мають термін експлуатації понад 100 років, без додаткових капітальних ремонтів.

5.8. Кліматичні характеристики місця будівництва

Місто Корюківка, розташоване у північній частині Чернігівської області, на віддалі автошляхами 89км від обласного центру. У геоморфологічному плані відноситься до Придеснянської правобережної зандрової рівнини, зони Полісся. Територію міста дренує річка Бреч, з безіменним потічком (басейн р. Снов). Абсолютні відмітки поверхні коливаються в межах 133,0 - 137,0м. Перепад висот 4,0м [76].

Клімат помірно-континентальний, що характеризується м'якою зимою з частими відлигами та помірним літом із значною кількістю опадів. Характеристика кліматичних умов, основних метеорологічних показників, необхідних для обґрунтування й прийняття планувальних рішень за даними багаторічних спостережень по метеостанції "Щорс" (127 мБС), з урахуванням ДСТУ-НБВ.1.1-27/2010 "Будівельна кліматологія " наведено в табл. 5.1.1 [76, 40].

Зведена відомість про кліматичні характеристики місця проектування

Таблиця 5.1

Температура повітря:	<ul style="list-style-type: none"> - середньорічна +6,3 °С; - абсолютний мінімум -37 °С; - абсолютний максимум +38 °С.
Розрах. Температура:	<ul style="list-style-type: none"> - самої холодної п'ятиденки -25 °С; - зимова вентиляційна -10,8 °С.

Опалювальний період:	<ul style="list-style-type: none"> - середня температура -1,8 °С; - період – 195 діб.
Тривалість безморозного періоду:	<ul style="list-style-type: none"> - середня – 165 днів.

Продовження табл. 5.1

Глибина промерзання ґрунту:	<ul style="list-style-type: none"> - середня – 78 см; - максимальна – 132 см.
Середньорічна відн. вологість повітря:	<ul style="list-style-type: none"> - 77%.
Атмосферні опади:	<p>середньорічна кількість – 642 в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теплий період – 420 мм; - холодний період – 222 мм; - середньодобовий максимум – 39 мм.
Висота снігового покриву:	<ul style="list-style-type: none"> - середньодекадна – 26 см; - максимальна – 83 см.
К-ть днів зі стійким сніговим покривом:	<ul style="list-style-type: none"> - 92.
Домінуючі напрямки вітру та їх повторюваність:	<ul style="list-style-type: none"> - холодний період – ПдСх – (19,4%); - теплий період – ПнЗх – (20,0%).
Особливі атмосферні явища:	<ul style="list-style-type: none"> - туман – 46 днів; - заметіль – 19 днів; - гроза – 30 днів; - град – 1,7 днів.
Максимальна швидкість вітру:	<ul style="list-style-type: none"> - кожен рік – 16 м/с; - один раз в 5-10 років - 18-19 м/с; - один раз в 15-20 років – 20-21 м/с.
Температура повітря:	<ul style="list-style-type: none"> - середньорічна +6,3 °С; - абсолютний мінімум -37 °С;

	- абсолютний максимум +38 °С.
Розрах. Температура:	- самої холодної п'ятиденки -25 °С; - зимова вентиляційна -10,8 °С.

5.9. Опалення і вентиляція. Їх конструктивне забезпечення.

Для підтримки комфортного температурного режиму в приміщеннях, спираючись на санітарно-гігієнічні вимоги у холодну та перехідну пору року, опалення в проекті передбачене централізоване, з використанням теплових насосів.

Для центру дозвілля була обрана припливно-витяжна вентиляція (рис. 5.13) – це система, призначена для поліпшення мікроклімату в кімнаті. Виконує дві основні задачі – надходження свіжого повітря і видалення старого, які здійснюються разом. Така система вентиляції, дозволяє зменшувати витрати на опалення приміщень [74].

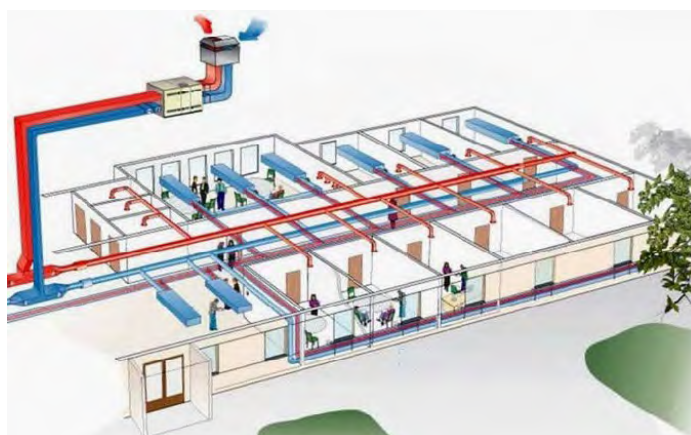

Рис. 5.13. Схема припливно-витяжної вентиляції [20]

Теплотехнічний розрахунок стіни (рис. 5.14).

Проектом передбачене утеплення зовнішніх стін.

Район будівництва – м. Корюківка.

Призначення будівництва – громадська будівля.

Вихідні дані для розрахунку:

- Район будівництва, м. Корюківка знаходиться в I температурній зоні.
- $R_{qmin} = 4 \text{ м} / \text{Вт} \times \text{К}$
- Температура внутрішнього повітря $T_{в} = 20^{\circ}\text{C}$,
- Відносна вологість внутрішнього повітря $\varphi_{в} = 55\%$
- Вологісний режим – нормальний.
- Умови експлуатації – Б

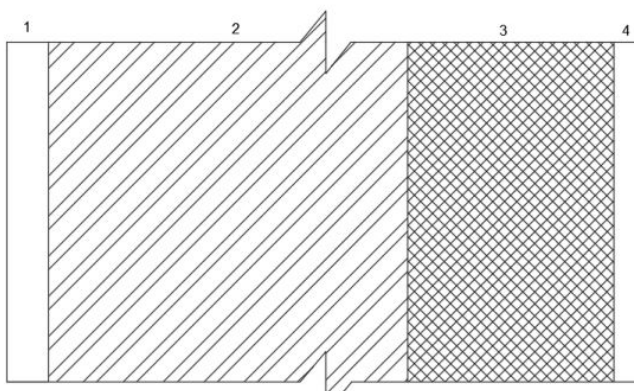

Рис. 5.14. Конструкція зовнішньої стіни. 1 – цементно-піщаний розчин, 2 – кладка з газоблоку, 3 – мінеральні плити теплоізоляційні, 4 – цементно-піщаний розчин

Теплотехнічні характеристики матеріалів стіни

(згідно ДБН В.2.6-31:2006 таблиця Л.1)

Таблиця 5.2

Матеріал	Товщина шару, м	Цільність матеріалу, $\text{кг}/\text{м}^3$	Теплопровідність λ_p , $\text{Вт}/(\text{м} \times \text{К})$	Паропроникність μ , $\text{мг}/(\text{м} \times \text{год} \times \text{Па})$
Розчин цементно-піщаний	0,04	1600	0,7	0,12
Газобетон	0,3	1000	0,44	0,098

Мати прошивні теплоізоляційні	0,15	50	0,045	0,59
Розчин цементно-піщаний	0,04	1600	0,7	0,12

$$R_{\Sigma} = R_{qmin} \quad (2.1)$$

$$R_{qmin} = \frac{1}{\alpha_3} + R_1 + R_2 + \frac{\delta_3}{\lambda_3} + R_4 + \frac{1}{\alpha_в} \quad (2.2)$$

$$\alpha_{зов} = 23, R_3 = \frac{1}{\alpha_3} = \frac{1}{23} = 0,043$$

$$\alpha_{вн} = 8,7, R_3 = \frac{1}{\alpha_{вн}} = \frac{1}{8,7} = 0,115$$

$$R_{\Sigma} = R_{зов} + \sum_{i=1}^n R_i + R_{вн} \quad (2.3)$$

$$\sum_{i=1}^n R_i = R_1 + R_2 + R_3 + R_4 \quad (2.4)$$

$$R_{\Sigma} = \frac{1}{23} + \frac{0,04}{0,7} + \frac{0,3}{0,44} + \frac{0,15}{0,045} + \frac{0,04}{0,7} + \frac{1}{8,7} =$$

$$= 0,043 + 0,057 + 0,68 + 3,33 + 0,057 + 0,115 = 4,28 \text{ (м}^2 \cdot \text{К/Вт)}.$$

$$R_{\Sigma} > R_{qmin}$$

4,28 > 4 – Умова виконується.

5.10. Заходи для забезпечення високого рівня енергоефективності будівель

Для часткового або повного електрозабезпечення будівлі, в проекті було передбачено використання фотоелектричних модулів (рис. 5.15).

Фотоелектричний модуль – це енергогенеруючий пристрій, який являє собою конструктивно об'єднані і електрично з'єднані між собою фотоелектричні сонячні елементи (solar cells) [77].

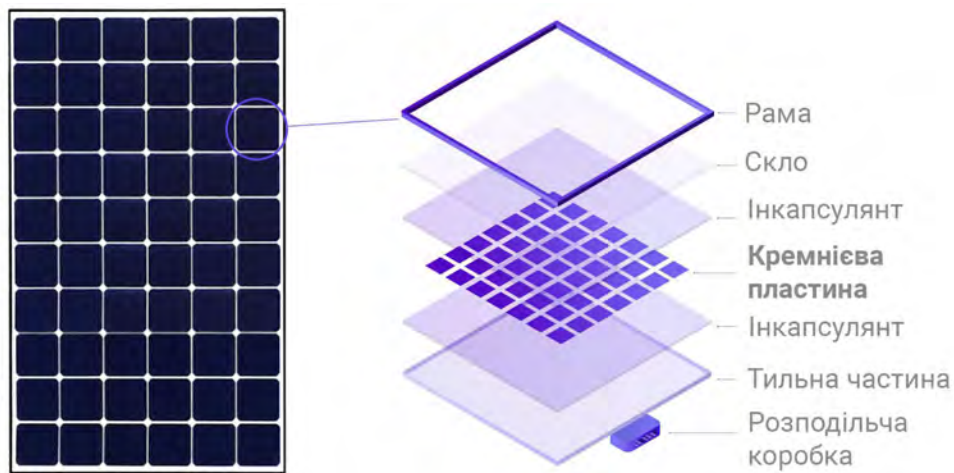

Рис. 5.15. Конструкція фотоелектричної панелі [86]

Сонячні батареї (фотоелектричні сонячні модулі і т.д.) є найважливішим елементом будь-якої сонячної електростанції (фотоелектричної установки). Основні переваги використання сонячних батарей пов'язані з їх конструктивними особливостями: ці вироби відрізняються високою надійністю і терміном служби, стабільністю електричних параметрів, а відсутність в їх складі рухомих частин робить їх довговічними, мінімізуючи при цьому витрати на сервісне обслуговування [77].

Зменшення тепловтрат через огорожувальні конструкції

Огороджувальні конструкції будівлі, було запроєктовано з передбаченням заходів щодо зменшення тепловтрат, шляхом утеплення огорожуючих конструкцій, шляхом використання мінеральних, теплозахисних матів, що забезпечать нормативні вимоги щодо мікроклімату в приміщеннях та довговічності зовнішніх конструкцій під час експлуатації будівлі згідно до вимог ДБН В.2.6-31:2021 Теплова ізоляція будівель [34] та ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування [32].

Проектом передбачено використання інженерних систем, з класом енергоефективності не менше «С»

5.11. Водопостачання та відведення

Водопостачання центру дозвілля відбувається з урахуванням вимог ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування [33]. Водовідведення з ділянки об'єкта відбуватиметься за рахунок існуючих централізованих водовідводних систем міста Корюківка. Система водовідведення з ділянки, представляє собою поліпропіленові труби, які ведуть в локальну (за проектом) каналізацію, з подальшим підключенням і відведенням в загальну, існуючу каналізаційну систему.

5.12. Електропостачання

Електропостачання центру дозвілля відбуватиметься за рахунок підключення до найближчої існуючої системи централізованого електропостачання (електропідстанції). Електропостачання планується від зовнішніх низьковольтних мереж, що мають напругу 220В.

У будівлі передбачено використання приладів споживання струму двох категорій надійності електропостачання – I (сигналізація об'єкту, протипожежні пристрої, освітлення, що забезпечує евакуацію об'єкта) та II (електроприлади, що використовуються співробітниками в середині будівлі).

ВИСНОВКИ ДО П'ЯТОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі, проаналізувавши існуючі вихідні дані (містобудівну ситуацію, транспортно-пішохідні зв'язки, наявність інженерних мереж, рельєф, ландшафт ділянки), вдалось доцільно обрати та охарактеризувати конструктивну систему будівлі, конструкції стін, вертикальних комунікацій, покрівлі, обраний тип електро постачання, водопостачання та водовідведення, вентиляції та опалення.

Отже, враховуючі всі вихідні дані та ідею проекту, була обрана каркасно-монолітна конструктивна система, де несучими елементами представлені залізобетонні колони перерізом 400×400 мм. Крок колон обраний – 6м, що дозволяє організувати великі за площею приміщення. Перекриття передбачається монолітне залізобетонне.

Стіни запроектованої будівлі виконані з газоблоку, що призначений для заповнення монолітного каркасу зовнішніх стін. Для утеплення зовнішніх стін, використовуватимуться плити з мінеральної вати товщиною 200мм. Перегородки в середині будівлі, передбачені з газоблоку товщиною 100мм. Для даної будівлі, був обраний стовпчастий монолітний фундамент, мілкозаглиблений, розташований під колонами.

Водовідведення та водопостачання з ділянки об'єкта відбуватиметься за рахунок існуючих централізованих водовідводних систем міста Корюківка. Електропостачання центру дозвілля відбуватиметься за рахунок підключення до найближчої існуючої системи централізованого електропостачання (електро підстанції) від зовнішніх низьковольтних мереж, що мають напругу 220В.

РОЗДІЛ 6

КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОБ'ЄКТУ ПРОЕКТУВАННЯ

Інформаційне моделювання будівель (BIM) — це процес інтелектуального програмного моделювання, який архітектори, інженери та підрядники можуть використовувати для спільної роботи над проектуванням, будівництвом та експлуатацією будівлі. Іноді проблеми не виявляються, доки етап будівництва вже не розпочато, що призводить до дорогих змін замовлень і зривів у часовій шкалі. Інформаційне моделювання будівель дозволяє співпрацювати в реальному часі між усіма, хто бере участь у будівельному проекті, що призводить до значного підвищення вартості, безпеки та ефективності. Як наслідок, BIM є одним із найвпливовіших напрямків будівництва сьогодні [97].

Інформаційне моделювання будівель (BIM) у будівництві — це процес, який забезпечує співпрацю між усіма професіоналами, які працюють над будівлею протягом усього її життєвого циклу [97].

BIM — це програмне забезпечення, яке створює реалістичну 3D-візуалізацію будівлі. Програмне забезпечення BIM використовується для створення реалістичної моделі будівлі, але на відміну від простого креслення, ця модель враховує всі властивості будівлі [97].

Даний проект центру дозвілля, був розроблений з використанням таких програмних забезпечень, як: ArchiCAD, Microsoft Word, Adobe Photoshop та Twinmotion. ARCHICAD - це багатофункціональне програмне забезпечення для проектування архітектурних рішень, будівельних конструкцій, меблів, ландшафтних елементів та іншого. Відповідає всім стандартам і вимогам архітектурного проектування. Програма завоювала велику довіру та користується високим попитом серед конструкторів, дизайнерів і архітекторів [94]. В програмному забезпеченні ArchiCAD, були розроблені основні креслення, розрізи, фасади будівлі, деякі візуалізації.

Програма Twinmotion для тривимірної візуалізації в реальному часі дозволяє створювати високоякісні зображення, панорами та стандартні або 360° VR-відео за секунди. Twinmotion, розроблений для професіоналів у галузі архітектури, будівництва, міського планування та озеленення, поєднує в собі інтуїтивно зрозумілий інтерфейс та міць Unreal Engine від Epic Games. Twinmotion надзвичайно простий у освоєнні та використанні, незалежно від розміру та складності проекту, матеріалів, IT-знань користувача або відданого їм BIM-рішення [95]. В даній програмі розроблялись зображення візуалізації.

Для роботи поліграфістів, дизайнерів, фотографів, мультиплікаторів, архітекторів та інших творчих професій важливо мати повний набір інструментів корекції мультимедійних файлів. Adobe Photoshop – незвичайний редактор, у якому можна не лише коригувати та ретушувати зображення, але й перетворювати форми, зберігати GIF-анімації, використовувати шари та ефекти. Ці функції дозволяють легко трансформувати, клонувати, покращувати зображення, застосовувати різні фільтри для створення барвистої картинки [22]. За допомогою даної програми було скомпоновано остаточні планшетні експозиції даного проекту.

ВИСНОВКИ ДО ШОСТОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі, було проаналізовано використані програмні забезпечення, які були використані в ході проектування центру дозвілля. Наведено особливості даних програм, та етапи які виконувались в кожній з них.

Використання комп'ютерного моделювання в проектуванні будівель, дозволяє архітекторам втілювати свої ідеї, враховуючі конструкції. Дозволяє враховувати існуючі містобудівні умови, рельєф, ландшафт для подальшого проектування. Також дані програмні забезпечення, дозволяють автоматизовано змінювати окремі компоненти проекту, поєднувати їх між собою та створювати щось нове. Автоматично отримувати 3Д зображення, розрізи, фасади та плани, що значно прискорює роботу архітектора.

На сьогоднішній день, на ринку архітектурних програм, представлена достатня кількість програмних забезпечень, що здатні полегшити роботу архітектору та автоматизовано використовувати всі можливості на повну.

РОЗДІЛ 7

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Проект центру дозвілля, передбачено в Чернігівській області, Корюківському районі в м. Корюківка, по вул. Дудка. Дана територія знаходиться у занедбаному стані, заросла чагарниками, засипана сміттям та ніяк не використовується. Дана частина міста має гарно розвинену інфраструктуру.

На етапі проектування будівлі, було передбачено зв'язок з навколишнім середовищем, що доповнюватиме міський пейзаж. Тому, при проектуванні центру дозвілля, більша частина перед центром буде відведена для паркової зони, з клумбами, великою кількістю газону для прогулянок, відпочинковими та прогулянковими зонами, що буде сприятливо впливати на навколишнє середовище та місто в цілому. Також для збереження екології міста, був запроєктований експлуатований зелений дах, де будуть висаджені росли, передбачені лави, майданчики для дітей та зони відпочинку на свіжому повітрі.

7.1. Вплив будівництва на навколишнє середовище

Говорячи про вплив будівництва на навколишню природу, необхідно розрізняти будівництво, яке є основною галуззю будівництва, з одного боку, і будівництво, яке є продуктом цієї галузі, з іншого боку, міські території, автомобільні дороги тощо. Промисловості потребують різноманітної сировини, будівельних матеріалів, енергії, води та інших ресурсів, і їх закупівля має значний вплив на навколишнє середовище. Проведення робіт безпосередньо на будівельному майданчику супроводжується серйозними порушеннями ландшафту та забрудненням навколишнього середовища. Такі порушення починаються з розчищення будівельного майданчика, видалення шарів рослинності та земляних робіт. При очищенні будівельних територій, які раніше використовувалися для

будівництва, утворюються значні обсяги відходів, які при спалюванні забруднюють навколишнє середовище або плутають звалища, змінюючи морфологію території, погіршуючи гідрологічну обстановку та сприяючи ерозії. Величина впливу на природу залежить від матеріалів, що використовуються в будівництві, технології зведення будівель і споруд, виду і якості технологічного обладнання будівельного виробництва, будівельних машин, механізмів і транспортних засобів, а також інших факторів [70].

Будівельні майданчики стають джерелами забруднення навколишніх територій, наприклад, кіптяви та шуму від автомобільних двигунів та спалювання сміття. Вода широко використовується в будівельних процесах у складі розчину як теплоносії в теплових мережах. Після використання він осушується і забруднює ґрунтові води та ґрунт [70].

Однак саме будівництво є відносно швидким процесом. Набагато складнішим видається випадок впливу на властивості будівель, споруд та їх комплексів, які є продуктами архітектури урбанізованих територій. Оскільки їх вплив на природу ще недостатньо вивчений, майже всі природоохоронні заходи носять рекомендаційний характер. Поточні результати: забруднення води та ґрунту, пилове, газове та теплове забруднення повітря через зменшення кількості дерев, промислові викиди та накопичення побутових відходів, що призводить до зміни рівнів радіації, опадів, зміни температурного та вітрового режимів, тобто антропогенних умов у містах. Складати [70].

Загалом будівельне виробництво негативно впливає на природні комплекси. У будівництві, особливо в промисловості, спостерігається велике забруднення повітря, води та ґрунту. Це робиться на всіх етапах безпосереднього будівництва при проектно-дослідних роботах, при будівництві доріг і кар'єрів, при проведенні польових робіт [70].

Основними джерелами забруднення під час будівельних робіт є вибухові роботи, риття котлованів і котлованів, застосування гідравлічних методів розробки ґрунтів, вирубування лісів і чагарників, випалювання земель кострищами, розробка кар'єрів, пошкодження шарів ґрунту та вимивання забруднень із будівельних

майданчиків. , утворення сміття, вихлопні гази транспортних засобів та інші механізми, що працюють на території будівництва [70].

Вплив будівельного виробництва на навколишнє середовище може бути прямим і непрямим. Наприклад, екосистема будівельного майданчика безпосередньо руйнується в процесі будівництва будівлі, а ґрунт, поверхневі та підземні води забруднюються будівельним сміттям. Непрямі податки, наприклад, впливають із вибору та використання будівельних матеріалів. Наприклад, видобуток сировини для будматеріалів, виробництво, транспорт тощо негативно впливають на природне середовище [70].

7.2. Заходи щодо охорони навколишнього середовища

Охорона навколишнього середовища — Система державних, суспільних та міжнародних заходів, які забезпечують раціональне використання, відновлення, примноження та збереження природних ресурсів від руйнування, забруднення та виснаження. Охорона навколишнього середовища має велике економічне та соціально-політичне значення, вона здійснюється з господарською, науковою, оздоровчою та культурною метою. При оцінюванні наслідків антропогенного впливу на навколишнє середовище важливе місце належить визначенню допустимих масштабів впливу, зокрема гранично допустимих концентрацій різних речовин — забруднювачів атмосфери, води та ґрунту [36].

Принципи охорони навколишнього природного середовища - це керівні засади організації і впливу екологічних норм права на суспільні відносини в цій сфері [59].

Основними принципами охорони навколишнього середовища є [45]:

а). пріоритетність вимог екологічної безпеки , обов'язковість додержання екологічних стандартів , нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської , управлінської та іншої діяльності ;

б). гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей ;

в). запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища ;

г). екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища , використання Та 2 відтворення відновлюваних природних ресурсів , широкого впровадження новітніх технологій ;

д). збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів ;

е). науково обгрунтоване узгодження екологічних , економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних , соціальних , природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища ,

є). обов'язковість надання висновків державної екологічної експертизи ;

ж). гласність і демократизм при прийнятті рішень , реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища , формування у населення екологічного світогляду ;

з). науково обгрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище ;

и). безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності ; Та

і). компенсація шкоди , заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища ;

ї). вирішення питань охорони навколишнього природного середовища використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій , сукупної дії факторів , що негативно впливають на екологічну обстановку ;

й). поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища ;

к). вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва ;

л). встановлення екологічного податку , збору за спеціальне використання води , збору за спеціальне використання лісових ресурсів , плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України .

Дотримання вказаних принципів створює необхідні умови для відтворення природних ресурсів , забезпечення екологічної безпеки , попередження та ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище , збереження природних ресурсів , генетичного фонду живої природи , ландшафтів та інших природних об'єктів пов'язаних з історично - культурною спадщиною України [71].

Проектом центру дозвілля було передбачено заходи для збереження навколишнього середовища на етапі проектування:

- *Правильне розміщення паркінгів.* Задля зменшення шкідливих викидів в атмосферу та зменшення забруднення середовища центру дозвілля від машин, краще розміщувати паркінги якомога ближче до доріг, та якомога далі від житлових будівель та самого об'єкту проектування. Та в обов'язковому порядку влаштовувати невеликі зелені зони навколо паркінгу, задля збереження сприятливого мікроклімату, та кращої фільтрації повітря.

- *Озеленення даху.* Проектом передбачено влаштування зеленої покрівлі, що експлуатується. На даху передбачені зони для відпочинку, зони для дитячих майданчиків, зелені зони, також передбачено наявність великої кількості зелених насаджень та різних рослинних композицій.

Озеленення на даху сприяє зменшенню запиленості, кронами дерев уловлюється та затримується деяка частина пилу. Зокрема рослинний шар зменшує шкідливі випромінювання (в т.ч. електромагнітні) і захищає від ультрафіолетових променів конструкції покрівлі. Крім того озеленений дах може використовуватись як додаткове утеплення даху, як захист від механічних пошкоджень тощо. Дослідженнями доведено також, що зелений дах забезпечує додатковий шумозахист - за рахунок озеленень можна досягти зниження шумового фону у прилеглий забудові на величину від 2 до 10 дБ [57].

- *Раціональне планування ділянки.* Виходячи з існуючої містобудівної ситуації, зважаючи на незначну кількість озелених ділянок в самому місті, було запроєктовано паркову зону, що відділяє територію об'єкту від дороги, ти самим, створюючи шумозахисний зелений екран, а в свою чергу створить додаткові зони для відпочинку і прогулянок для жителів міста.

- *Панельне озеленення фасаду.* Використовується для покращення температурних умов, створення комфортного температурного режиму влітку та якості міського повітря. Додатковими перевагами є те, що такі панелі покращують шумоізоляцію будівлі, захищають поверхні від перенагріву, допомагають очищувати повітря та насичують середовище якісним киснем.

Проектом центру дозвілля було передбачено заходи для збереження навколишнього середовища на етапі будівництва:

- Заборонити викид будівельного сміття на ділянці проектування;
- Будівельне сміття сортувати та складати в спеціально відведені для того контейнери (сміттєзбірні);
- Утилізувати відходи у відповідно відведені для того місця;
- Влаштувати шумозахисні екрани при будівництві, для запобігання розповсюдження шумового забруднення;
- Вибір екологічно чистих матеріалів для будівництва;
- Правильне використання, транспортування, утилізація будівельних матеріалів;
- Якщо наявні зелені насадження, зберегти їх, шляхом пересадки в нове місце;
- Родючий шар, що буде зрізатись для влаштування будівлі, зберігати і використовувати для подальшого озеленення газонів, квітників;
- Озеленення ділянок, вільних від твердого покриття;

ВИСНОВКИ ДО СЬОМОГО РОЗДІЛУ

В даному розділі було проведено аналіз впливу будівництва на навколишнє середовище. Виявлено основні чинники, що забруднюють навколишнє середовище в ході будівництва, а надалі – експлуатації об'єкту. Згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», були вивчені і охарактеризовані основні принципи охорони навколишнього середовища.

В ході проектування центру дозвілля було забезпечено заходи для захисту навколишнього середовища (правильне розміщення паркінгів, озеленення даху, раціональне планування ділянки, панельне озеленення фасаду, сортування будівельного сміття та зберігання в спеціальних ємностях, , утилізуванню відходів у відповідно відведені для того місця, влаштувати шумозахисних екранів, вибір екологічно чистих матеріалів для будівництва, Правильне використання, транспортування, утилізація будівельних матеріалів, збереження зелених насаджень та родючого шару ґрунту, озеленення ділянок, вільних від твердого покриття).

РОЗДІЛ 8

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

8.1. Небезпечні та шкідливі чинники при будівництві

Центри дозвілля повинні бути безпечні для здоров'я людей, що перебувають всередині або на прилеглій території як в процесі їх зведення, так і під час експлуатації [40].

В промислових і цивільних спорудах можлива наявність таких факторів небезпеки [40]:

- надходження небезпечних часток або газів у повітря;
- радіоактивні речовини, радон, гамма-випромінювання;
- надходження диму, пилу, рідких або твердих відходів;
- забруднення чи отруєння води або ґрунту.

Небезпечні або шкідливі фактори можуть загрожувати здоров'ю людей при видобуванні будівельної сировини, виробництві, використанні і експлуатації будівельних матеріалів і виробів [40].

Забруднювачами середовища можуть бути [40]:

- радіоактивні речовини, радон, гамма-випромінювання;
- небезпечні та шкідливі речовини, гази, леткі органічні сполуки;
- продукти згоряння (речовини й агломерати, що утворюються в результаті горіння) згідно з ДСТУ 2272;
- нестабільні макро- і мікрочастинки, волокна;
- продукти життєдіяльності мікроорганізмів, грибків, бактерій, вірусів внаслідок наявності вологи в елементах споруд або на поверхнях всередині споруд;
- випромінювання електронного і електротехнічного устаткування.

Джерелами забруднювачів можуть бути [40]:

- будівельні матеріали;

- технологічні процеси і технічне устаткування виробничих систем;
- інженерне і побутове обладнання споруди;
- забруднене повітря, що надходить ззовні;
- ґрунт під будівлею.

8.2. Організаційні та технічні заходи з усунення небезпечних та шкідливих чинників

Організаційні та технічні заходи з усунення небезпечних та шкідливих чинників представляють собою, низку вимог, а саме:

1. Безпечний рух транспортних засобів та пішоходів:

- Ширину тротуарів, слід визначати з урахуванням категорії функціонального призначення доріг. Ширина однієї сміги пішохідного руху повинна бути кратною 0,75м. На пішохідній зоні тротуару не допускається встановлення дорожньої огорожі, опор, рекламних конструкцій, тимчасових споруд, приямків від люків, сходів, тощо [31];

- Покриття пішохідної зони тротуару повинно бути гладким без зазорів. При цьому поверхня покриття не повинна бути слизькою. Покриття пішохідної зони повинно, за можливості, відрізнитись від покриття інших зон тротуару кольором та/або матеріалом [31];

- У проектах повинні бути передбачені умови безперешкодного пересування по ділянці до будівлі або по території установи, організації та підприємства, з урахуванням вимог ДБН Б.2.2-12, ДБН Б.2.2-5, ДБН В.2.3-15. Ці шляхи слід поєднувати з зовнішніми по відношенню до ділянки транспортними та пішохідним комунікаціями, паркувальними місцями, зупинками громадського транспорту [30].

- Ширина пішохідних шляхів із зустрічними рухом повинна бути не менше 1,8 м [30].

- Повздовжній уклон пішохідних шляхів не повинен перевищувати 1:20 (5%). Якщо уклон пішохідних доріжок або тротуарів перевищує 5%, слід передбачати спеціальні пологі обхідні шляхи. На ділянках, де уклон пішохідних

доріжок більше ніж 5% необхідно влаштовувати зовнішні сходи і пандуси. Сходи повинні дублюватися пандусами. Поперечний уклон шляху руху слід приймати в межах 1-2 % [30].

2. Забезпечення паркомісць для відвідувачів та робітників:

На відкритих індивідуальних автостоянках біля закладів обслуговування слід виділяти не менше ніж 10 % місць (але не менше одного місця) для транспорту осіб з інвалідністю. Ці місця повинні позначатися дорожніми знаками та горизонтальною розміткою відповідно до Правил дорожнього руху з піктограмами міжнародного символу доступності [30].

- Місткість автостоянок слід приймати із розрахунку не менше одного машино-місця на 7 місць для глядачів закладів 1-го рівня комфорту; на 10 місць для глядачів закладів 2-го рівня комфорту; на 12 місць для глядачів закладів 3-го рівня комфорту [25].

- Стоянки для транспортних засобів співробітників закладів слід приймати із розрахунку одне машино-місце на 10 співробітників. Для розміщення транспортних засобів відвідувачів рекомендується використовувати багато-рівневі паркінги із ефективним багатопрогоновим плануванням, враховуючи додаткову кількість транспортних засобів у разі прем'єрних показів вистав [25].

3. Забезпечення можливості в'їзду на територію спец.службових машин:

- Навколо будівель і споруд слід передбачати проїзди для пожежних машин завширшки не менше 4 м; в кінці тупикових проїздів слід передбачати майданчики для розвороту розміром не менше 12 м x 12 м [25].

4. Пожежна безпека

- Ширина сходових маршів у громадських будинках не повинна перевищувати:

- 2,5 м, а також повинна бути не менше розрахункової ширини виходу до сходової клітки з найбільш населеного поверху, але не менше:

- 1,35 м — у будинках з кількістю осіб, що перебувають у найбільш населеному поверсі, більше 200, а також у кінотеатрах, клубах, центрах культури та дозвілля, лікувально-профілактичних закладах незалежно від кількості місць;

- 1,2 м — в решті будинків, а також на сходах, що ведуть до приміщень, не пов'язаних з перебуванням в них глядачів та відвідувачів (у кінотеатрах, клуббах, центрах культури та дозвілля) чи хворих (у будинках лікувально-профілактичних закладів);
- 0,9 м — на сходах, що ведуть до приміщення з кількістю осіб, які одночасно перебувають у ньому, не більше 5. Проміжна площадка у прямому марші сходів повинна мати ширину не менше 1 м. [26].
- При розрахунковій ширині сходів більше 2,5 м слід передбачати додаткові розділові поручні, при цьому найбільша відстань між поручнями не повинна перевищувати 2,5 м [26].
- Ширина сходових площадок повинна бути не менше ширини маршу. Ширина зовнішніх дверей повинна бути не менше ширини маршу сходів [26].
 - Сходові клітки, повинні бути забезпечені природним освітленням через прорізи і зовнішніх стінах [25].

ВИСНОВКИ ДО ВОСЬМОГО РОЗДІЛУ

На сьогоднішній день, охорона праці та безпека життєдіяльності є одним із основних завдань не тільки на будівельному майданчику, а й у процесі подальшої експлуатації будівлі, та навколишнього середовища об'єкта.

В даному розділі було досліджено та проведено аналіз небезпечних та шкідливих факторів, які можуть виникати в ході будівництва та подальшої експлуатації центру дозвілля. В процесі дослідження у восьмому розділі був виконаний аналіз взаємодії центру дозвілля, що проектується, з навколишнім середовищем та були виокремлені основні небезпечні та шкідливі фактори їх впливу на довкілля, для можливого подальшого їх усунення.

Також був сформований перелік засобів, що спрямовується на запобігання та унеможливлення заподіяння шкоди або небезпечного фактору, що загрожує життю чи здоров'ю людини в процесі будівництва чи експлуатації будівлі та задля комфортних умов перебування в середині приміщень та на території проектування.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1) Шляхом *вивчення* сучасного стану досліджуваної проблеми, аналізуючи існуючі заклади дозвілля, наукові праці та нормативні документи за даним напрямком було виявлено потребу у формулюванні принципів формування центрів дозвілля в малих містах;

2) Задля уникнення непорозумінь, був визначений лексичний та структурно-змістовий аналіз дослідження та основних термінів, як центр, дозвілля, архітектура, формування, принцип, центр дозвілля, мале місто.

3) В ході дослідження було виявлено фактори впливу на формування архітектурно-планувальних рішень дозвільних установ в малих містах. Які поділяються на зовнішні (соціально-демографічні; природно-кліматичні; нормативно-правові; екологічні; містобудівні; економічні; санітарно-гігієнічні;) та внутрішні (інклюзивність; архітектурно-планувальні; комфортність; архітектурна ідея об'єкту), та особливості архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах (такі, як повне використання простору навколо будівлі; об'єднання простору для всіх вікових категорій населення; зручне розміщення закладу; можливість зміни конфігурацій приміщень; забезпечення належних умов маломобільним верствам населення; проектування приміщень відповідно нормативним документам).

4) Визначено та охарактеризовано принципи архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах (принцип трансформації (гнучкості) приміщень, принцип унікальності, принцип взаємозв'язку приміщень, принцип доступності, принцип екологічності);

5) Розроблені архітектурно-планувальні рішення з компонентами дизайну середовища центру дозвілля, на основі результатів дослідження;

6) Розроблені і теоретично обґрунтовані методичні рекомендації для архітектурно-планувальної організації центрів дозвілля в малих містах, зокрема використання закинутих ділянок, можливо постіндустріальних, створення якомога більше зелених відпочинкових зон, забезпечення умов інклюзивності, враховувати

потреби жителів міста, об'єднання дозвілля для різних верств населення, передбачити достатню кількість паркувальних місць, зменшити кількість проїздів для автомобілів на території проектування, створити приміщення, що трансформуватимуться та матимуть декілька функцій, дотримання норми інсоляційного режиму, передбачити тісний взаємозв'язок між різними групами приміщень, передбачити великі площі на подвір'ї для проведення ярмарок, виставок та масових заходів на свіжому повітрі, дотримуватись будівельних норм проектування дозвільних установ, нормативних документів щодо інклюзивності, пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних норм.

Дані методичні рекомендації були апробовані у подальшому експериментальному проектуванні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Архітектура та екологія: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 9 – 11 листопада 2021 року)». – К.: НАУ, 2021. – 261с.;
2. А. Є. Конверський. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студ., курс., асп. і ад'юн. / Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
3. А.В. Бойправ, Л.М. Бармашина. Озеленення дахів, як спосіб екологізації міст. *Архітектура та екологія: матеріали XII Міжнар. наук. – практи. конф.*, 9 – 11 листопада 2021 р. / Київ. НАУ. С. 35 – 36.
4. А.В. Бойправ, С.Г. Буравченко. Формування мікроклімату в умовах міської забудови. *Архітектура та екологія: матеріали XII Міжнар. наук. – практи. конф.*, 9 – 11 листопада 2021 р. / Київ. НАУ. С. 37 – 38.
5. Автошлях Т 2536. *Вікіпедія. Вільна енциклопедія.* URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Автошлях_Т_2536. (дата звернення : 02.09.2022).
6. Автошлях Т 2536. *Вікіпедія. Вільна енциклопедія.* URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Автошлях_Т_2534. (дата звернення : 02.09.2022).
7. Академия архитектуры и искусств Южного Федерального Университета Мельников.pdf URL: <https://studfile.net/preview/2780018/page:13/>. (Дата звернення 24.09.2022)
8. АРХІТЕКТУРА – Академічний тлумачний словник української мови. sum.in.ua. Архів оригіналу за 28 січня 2020. Процитовано 15 травня 2022.
9. Балахтар В.В. Наукові підходи до класифікації дозвілля. *"Спецпроект: анализ научных исследований"*: матеріали VI Міжнар. наук.-практи. конф., 30-31 жовтня 2011р.. Дніпропетровськ
10. Белинь Т. І. Аналіз вітчизняного та світового досвіду проектування закладів культури та дозвілля. *Енергоефективність в галузях економіки України-2019*. Матеріали Міжн. Наук.-техн. конф.. 12-14 листопада 2019 р.. Вінниця. URL:

<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/egeu/egeu2019/paper/view/8277>.

(Дата

звернення 22.08.2022).

11. Белинь Т. І. Особливості проектування центрів культури та дозвілля. Матеріали XLVII наук.-техн. конф. підрозділів ВНТУ, 14-23 березня 2018 р.. Вінниця. Електрон. текст. дані. URL:<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp-2018/paper/view/5006>. (Дата звернення 22.08.2022).

12. Белинь Т. І. Принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації будинків культури та дозвілля. «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи» (МН-2020). Матеріали Всеукр. Наук.-практ. Інтернет-конф. студ., асп. та мол. наук..18-29 травня 2020 р.. Вінниця. – С. 189-192

13. Белинь Т. І. Принципи та прийоми архітектурно-планувальної організації будинків культури та дозвілля. *Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи*. Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. Інтернет-конф. студ., асп. та мол. наук., 18-29 травня 2020 р., м. Вінниця. – С. 189-192

14. Бойправ А. Способи озеленення громадських просторів. Інновації в архітектурі та дизайні: Матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. 25 – 26 травня 2022р. / Київ. НАОМА. С. 171 - 172.

15. Бойправ А. Сучасні стилістичні тенденції проектування центрів дозвілля. *Політ. Сучасні проблеми науки*: Матеріали XXII Міжнар. наук.-практ. конф. здоб. вищ. осв. і мол. уч. 5 – 7 квітня 2022р. / Київ. НАУ. С. 5 - 6.

16. Бойправ А.В., Крижанівський О.А. Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ. *Архітектурний вісник КНУБА*. 2022. №24 – 25. С. 133 – 139.

17. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Дозвіллезнавство Навч. посібник. - Центр навчальної літератури, 2006. - 208 с.

18. Броннікова С. С. Сучасні тенденції в формуванні рекреаційних просторів багатофункціональних громадських комплексах. *Архітектурний вісник КНУБА* : наук.-вироб. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; Київ. КНУБА, 2018. - Вип. 14 - 15. - С. 541 - 547.

19. Будівельна кліматологія: ДСТУ-Н Б В.1.1–27: 2010.– [Дата введення 2011-11-01]. / Мінрегіонбуд України. – К.: Укрархбудінформ, 2011. – 123 с. – (Національний стандарт України).
20. Вентиляція. *Rem-bud*. URL: <https://rem-bud.in.ua/poradi/ventilyaciya-v-ofisi.html>. (Дата звернення 01.08.2022).
21. Відмостка по периметру будівлі. *Noviydom*. URL: <https://noviydom.com.ua/uk/vidmostka-navkolo-budinku-svoyimi-rukami>. (Дата звернення 22.08.2022).
22. Возможности Adobe Photoshop: обзор версий и достоинств программы. *Softmagazin*. URL: https://www.softmagazin.ru/blog/vozmozhnosti_adobe_photoshop_obzor_versiy_i_dostoinstv/. (Дата звернення 17.07.2022).
23. Гайдуков Є. О. Прийоми зонування багатофункціонального центру активного відпочинку. *Архітектурний вісник КНУБА : наук.-виробн. зб. // Київ. нац. ун-т буд-ва і арх-ри ; Київ : КНУБА, 2019. - Вип. 17-18. - С. 482 - 488.*
24. Горностаєв О. А. Дослідження середовища дозвілля в архітектурі. *Архітектурний вісник КНУБА : наук.-вироб. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; Київ : КНУБА, 2018. - Вип. 16. - С. 193-199.*
25. ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвіллеві заклади. .- К.:Держбуд України, 2019.
26. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення. .- К.:Держбуд України, 2018.
27. ДБН А.2.2-1-2003. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд.; Державний комітет України з будівництва та архітектури. - Вид. офіц. - К. : Держбуд України, 2004. - 23 с. - (Державні будівельні норми України).
28. ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій. – Введ. 2019-10-01./ Київ.: Мінрегіон України, 2012. – 122 с.
29. ДБН В.1.2-7:2021 «Пожежна безпека» .-К.:Держбуд України, 2021

30. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» .-К.:Держбуд України, 2018
31. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів. .-К.:Держбуд України, 2018
32. ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування.-К.:Держбуд України, 2013
33. ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. .-К.:Держбуд України, 2013
34. ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція будівель» .-К.:Держбуд України, 2021
35. Дворец культуры железнодорожников (Харьков). *Вікіпедія Вільна енциклопедія*. URL: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Дворец_культуры_железнодорожников_\(Харьков\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Дворец_культуры_железнодорожников_(Харьков)). (Дата звернення 17.07.2022).
36. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища. — К., 2006.; Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 26.06.1991 р.; Новиков Ю.В. Охрана окружающей среды. — М., 1998.; Стольберг Ф.В. Экология города. — К., 2000.
37. ДК. им Зуева. URL: <https://ru-sovarch.livejournal.com/354762.html>. (Дата звернення 24.09.2022)
38. Дмитрик Н. О. Классификация многофункциональных комплексов крупных городов. *Архітектурний вісник КНУБА*. : наук.-вироб. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; Київ. КНУБА, 2018. - Вип. 16. - С. 508-513.
39. Дом культуры фарфорового завода URL: <http://theconstructivistproject.com/ru/object/890/dom-kultury-farforovogo-zavoda>. (Дата звернення 24.09.2022)
40. ДСТУ-Н Б А 3.2-1:2007 Настанова щодо визначення небезпечних і шкідливих факторів. К.:Мінрегіонбуд України, 2007.
41. ДСТУ-Н.Б.В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» К.:Мінрегіонбуд України, 2010

42. Дубинський В. П. Конспект лекцій з курсу “Теорія і критика сучасної архітектури” (кінець XIX – XX – початок XXI ст.) / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 123 с.
43. Єханіна Є. Г Принципи модернізації функціонально-просторової структури клубних споруд. Дис. канд. арх. М. - 1990.
44. Заварзін О. О. Особливості формування дизайну центру дозвілля для молоді. *Технології та дизайн*. 2018. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2018_1_5. (Дата звернення 11.12.2022).
45. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 26.06.1991 р.;
46. Зелений дах: види і особливості встановлення. *Dominant-wood*. URL: <https://dominant-wood.com.ua/ua/statti/543-zelenij-dah-vidi-i-osoblivosti-vstanovlennya>. (Дата звернення 23.08.2022).
47. История современной архитектуры краун холл URL: <http://archialexeev.ru/cat/1955/>. (Дата звернення 24.09.2022)
48. Інновації в архітектурі та дизайні: збірник матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, (травень 2022 р.) / М-во культури та інформаційної політики України М-во освіти і науки України, Національна акад. образ. мист-ва і арх-ри [за ред.:О.А. Трошкіної]. – Київ: НАОМА, 2022. – 319 с.;
49. Карапузов Є.К., Соха В.Г., Величко А.М. Системні рішення з улаштування підлог матеріалами Ceresit і Thomsit: Посібник із проектування, влаштування та відновлення підлог до СНиП 2.03.13–88 «Полы». — К.: Вища освіта, 2009. — 96 с.
50. Київський палац дітей та юнацтва (Київ). *Wikimapia*. URL: <https://wikimapia.org/4619160/uk/Київський-палац-дітей-та-юнацтва>. (Дата звернення 07.09.2022).
51. Київський палац дітей та юнацтва. *The-village*. URL: <https://www.the-village.com.ua/village/business/wherework/265333-ya-pratsyuyu-v-kiyivskomu-palatsi-ditey-ta-yunatstva>. (Дата звернення 28.08.2022).

52. Кисла Т.М. Молодіжні центри дозвілля. *Історичний досвід і сучасні тенденції архітектури, дизайну, містобудування та образотворчого мистецтва.* : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. студ. наук. конф. 11-13 квіт. 2012 р.: в 2 т. – Полтава:ПолтНТУ, 2012. – Т. 2. – С. 95-98.
53. Клуб заводу «Каучук». Плющиха, 64 URL: <https://vladimirtan.livejournal.com/910527.html>. (Дата звернення 24.09.2022)
54. Клуб обувної фабрики «Буревестник» URL: <http://theconstructivistproject.com/ru/object/35/klub-obuvnoi-fabriki-burevestnik>. (Дата звернення 27.09.2022)
55. Клуб фабрики "Свобода". URL: <https://toptigki.livejournal.com/46348.html>. (Дата звернення 24.09.2022)
56. Кравченко А. М. Принципи функціональної та просторової організації центрів дозвілля. Дис. канд. арх. М. 1991.
57. Крайниковець О.В. Сади на дахах. URL: www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Architektura/2012.../19.pdf. (Дата звернення 08.09.2022)
58. Культурный центр ТЕО в Герцлии близ Тель-Авива по проекту А. Lerman Architects. *Archi.ru*. URL: <https://archi.ru/world/93972/otkrytoe-prostranstvo-kak-cennost>. (Дата звернення 11.07.2022).
59. Кунченко-Харченко В.І., Печерський В.Г., Трубін Ю.Ю.: Навч. пос.-Правознавство - К.: Кондор, 2011. - 474 с.
60. Лежава І.Г. Проблеми формування та просторової організації дозвілля в сучасному місті. Дис. канд. арх. М. - 1970.
61. Молодёжный досуговый центр. *Archi.ru*. URL: <https://archi.ru/projects/russia/9278/molodozhnyi-dosugovy-centr>. (Дата звернення 19.07.2022).
62. Монолитный железобетонный цоколь — особенности и технология строительства. URL: <https://podvaldoma.ru/stroitelstvo/cokol/monolitnyj.html>. (Дата звернення 20.08.2022).

63. Монолітне чи збірне залізобетонне перекриття? URL: <https://kmdrus.ru/news/monolitnoe-ili-sbornoe-zhelezobetonnoe-perekrytie-cto-deshevle-cto-luchshe-vybrat>. (Дата звернення 10.11.2022)
64. Монолітний стовпчастий фундамент. *Prom*. URL: <https://prom.ua/ua/p678329328-stolbchatyj-fundament.html>. (Дата звернення 22.08.2022).
65. Монолітні конструктивні схеми. URL: <https://files.stroyinf.ru/Data2/1/4293730/4293730490.htm>. (Дата звернення 10.11.2022)
66. Монолітні перекриття. *Bvsbud*. URL: <http://bvsbud.com.ua/posluhy/betonni-roboty/8-monolitne-perekrittya-material>. (Дата звернення 01.08.2022).
67. Навісні скляні фасади. *Alutech-group*. URL: <https://alutech-group.com/ru-ru/arhitektor/svetoprozrachnye-fasady/klassicheskiy-fasad-alt-f50/>. (Дата звернення 21.08.2022).
68. Новіков Ф. А. Архітектурна композиція багатофункціональних комплексів. Дис. канд. арх. М. - 1979.
69. Ноговицына Т. В. Исследование тенденций архитектурно-пространственной организации современных студенческих досуговых центров. *Архітектурний вісник КНУБА*. : наук.-вироб. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ, КНУБА, 2018. - Вип. 14-15. - С. 498-503.
70. Особливості вплив промислового будівництва на навколишнє середовище. *um.co.ua*. URL: <http://um.co.ua/8/8-9/8-93977.html> (Дата звернення 08.09.2022).
71. Охорона навколишнього середовища. URL: <https://pu.org.ua/14%20Охорона%20навколишнього%20середовища.pdf>. (Дата звернення 08.09.2022)
72. Палац культури «Залізничник». *Вікіпедія. Вільна енциклопедія*. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Палац_культури_«Залізничник». (Дата звернення 17.08.2022).

73. Паскаль О.В. Соціальна робота у сфері дозвілля / навч. посібник. – Одеса: Поліграф, 2007. - 120 с.
74. Принцип дії і основні типи припливно-витяжного обладнання. *Iqvent*. URL: <https://iqvent.com.ua/blog/pryntsyyp-diyi-i-osnovni-typy-pryplyvno-vytyazhnogo-obladnannya/>. (Дата звернення 03.08.2022).
75. Розсувні телескопічні перегородки. *Dveri-kupe*. URL: <https://dveri-kupe.com.ua/ua/rozsvvni-teleskopichni-peregorodki>. (Дата звернення 23.08.2022).
76. Склад проекту. *Корюківська міська рада*. URL: <http://koryukivka-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2016/05/10-TomI.pdf>. (дата звернення : 18.02.2022).
77. Сонячні батареї (фотоелектричні модулі) URL: <https://avenston.com/solar-equipment/solar-batteries/>. (Дата звернення 07.11.2022)
78. Сталевий каркас, 2017. *Prilok*. URL: <https://prilok.ru/calculators/steel-frame/>. (Дата звернення 22.08.2022).
79. Сулик Т. Р. Поняття багатофункціональних культурних центрів та програми їхнього формування. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. : наук.-техн. зб. / Київ нац. ун-т буд-ва і архіт. ; Київ. КНУБА, 2011. - Вип. 27. - С. 297-303.
80. Теркунова Т. В. Особливості формування нових типів культурно-просвітницьких закладів. Дис. канд. арх. М. 1982.
81. Усманов М. С. Функціонально-планувальна організація закладів дозвілля молоді в крупних містах. Дис. канд. арх. Ташкент 1985.
82. Утеплення газобетону мінеральною ватою. *Maximuscentr*. URL: <https://www.maximuscentr.com.ua/uteplennia-hazobetonu-mineralnoiuvatoi/>. (Дата звернення 10.08.2022).
83. Файл:Дворец труда в Москве (братья Веснины).jpg URL:[https://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Дворец_труда_в_Москве_\(братья_Веснины\).jpg](https://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Дворец_труда_в_Москве_(братья_Веснины).jpg). (Дата звернення 24.09.2022)
84. Філіпчук Ю. В. Тенденції проєктування культурно-просвітницьких та театральних-видовищних будівель сьогодні й у майбутньому. *Вісник Національного*

університету “Львівська політехніка”. Львів. Видавництво Львівської політехніки, 2019. — Том 1. — № 2s. — С. 92–96.

85. Формування // Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. — 5-те вид. — К. ; Ірпінь : Перун, 2005. — ISBN 966-569-013-2.

86. Фотоелектричний модуль. Як працює сонячна батарея? URL: https://sun-energy.com.ua/statti/yak_pratsyuue_sonyachna_panel (Дата звернення 08.11.2022)

87. Хмельницька А. В. Досвід проектування культурно-видовищних центрів на сучасному етапі їх розвитку. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування* : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; Київ : КНУБА, 2013. - Вип. 32. - С. 508-517.

88. Хмельницька А. В. Особливості містобудівного розміщення культурно-видовищних центрів у крупних і крупніших містах. *Містобудування та територіальне планування*. : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; Київ. КНУБА, 2014. - Вип. 53. - С. 555-564.

89. Центр. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL:<https://uk.wikipedia.org/wiki/Центр>. (Дата звернення 04.09.2022)

90. Чаплінський, Юліан (2022). Зрозуміти архітектуру. Від готики і барокко до модерну і електрики. Україна. Віхола. 2022. с. 200.

91. Шмаюн О.Ю. Культурно-дозвіллевий центр як аттрактивний феномен в умовах глобалізації.: дис. канд. д-ра. філ./ Київ. нац. ун-т культ. і мист. Київ 2022. 207 с.

92. Шпаковская В. Т. Соціальні аспекти формування центрів дозвілля молоді / *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2014. Вип. 35. - С. 450-454. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Spam_2014_35_68. (Дата звернення 20.12.2021).

93. David Basulto, 2014. Phoenix Valley. *Archdaily*. URL: <https://www.archdaily.com/521682/phoenix-valley-studio505>. (Дата звернення 17.07.2022).

94. GRAPHISOFT ArchiCAD . Softkey. URL: <https://www.softkey.ua/ua/catalog/sapr/archicad/>. (Дата звернення 21.07.2022).

95. GRAPHISOFT Twinmotion . *Graphisoft.* URL:
<https://graphisoft.com/ru/partner-solutions/twinmotion>. (Дата звернення 28.07.2022).
96. *MAXX, 2009. CENTRO PARA EL DEPORTE Y EL OCIO EN SAINT-CLOUD*
– *KOZ ARCHITECTES* – *FRANCIA.* *Simbiosisgroup.* URL:
<https://simbiosisgroup.net/archives/9215>
97. What is BIM? Building Information Modeling Explained. *Bigrentz.* URL:
<https://www.bigrentz.com/blog/what-is-bim>. (Дата звернення 21.07.2022).

ДОДАТКИ

Додаток А

Копії публікацій

Рис. А.1. Обкладинка збірника «Архітектура та екологія XII»

ЗМІСТ

3 Програмний комітет конференції
Організаційний комітет

4 **В.В. Карпов.** Програмне забезпечення архітектурно-містської освіти
Національного авіаційного університету

9 **Ю.О. Дорошенко.** Ключові аспекти підготовки майбутніх архітекторів з
просторового планування

17 **С.М. Агеева.** Особливості просторової організації зоровоїсвітлових
комплексів в умовах змін клімату

19 **Д.С. Александрова, К.Б. Рожак-Литвиненко.** Вплив висотної забудови
на екологічний стан міського середовища

20 **К.Ю. Анкілова, Ю.О. Дорошенко.** Концептуальне значення дизайну
архітектурного середовища автономних авіацiональних поселень в
умовах сталого розвитку

23 **М.Г. Бардоп.** Прийомні визначення актуальної інформації в архітектурній
освіті

25 **Л.М. Барнашчина.** Шляхи реформації житлової забудови в історичному
середовищі

27 **Л.Г. Бєзпала, С.Г. Бураченко, О.Г. Пивоваров.** Особливості інтеграції
озеленення в житлову будівлю

29 **А.А. Березина, Л.Р. Гнатюк.** Види квіткового оформлення

31 **Н.В. Бжозовська.** Формування екологічних компетенцій студентів-
архітекторів НАУ в процесі проектно-дільничної

33 **М.Г. Сімонов, Л.Р. Гнатюк.** Особливості організації

35 **А.В. Бойправ, Л.М. Барнашчина.** Озеленення дахів, як спосіб екологізації
міст

37 **А.В. Бойправ, С.Г. Бураченко.** Формування мікроклімату в умовах
міської забудови

39 **О.І. Бондар, Л.Р. Гнатюк.** Гендерний мейнстрімінг у міському плануванні
та розвитку

41 **О. Вронік, О. Тєрєкєва, О. Васіленко.** Prospects programming tempo
of water in formation of ecology settlements

43 **Н.М. Будько, Н.Ю. Аведєва.** Зміна до підходів у проєктуванні SPA-
центрів та готелів: адаптації проєктних рішень з урахуванням
сформованої ситуації Covid 19 для якісного SPA-обслуговування в
дахах умовою

46 **А. Бурчак, С.Г. Бураченко, О.Г. Пивоваров.** Особливості реконструкції
житлової забудови в умовах сталого розвитку

47 **О.Б. Василенко, О.І. Марценюк, А.Д. Тамфіревіч.** Суміснo-архітектурно-
будівельнo-градивнi в стилі сучасної Європи в IV-II тис. до н.е.

Рис. А.2. Зміст публікацій у збірнику «Архітектура та екологія XII»

35

ОЗЕЛЕНЕННЯ ДАХІВ, ЯК СПОСІБ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ МІСТ

А.В. Бойправ студентка групи АР-102М
Л.М. Барнашчина доцент, кандидат архітектури
Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна

Актуальність. Наразі в усьому світі гостро стоять питання покращення екологічної ситуації в Україні на жаль цій проблемі не приділяють достатньої уваги, а методи та засоби, які при цьому використовують, не є повною мірою сучасними та ефективними. На допомогу вирішення даної проблеми може прийти будівництво з влаштуванням озеленення дахів будівель і споруд.

Метою дослідді є дослідження впливу зелених дахів задля підвищення рівня енергоефективності, енергозбереження та загально покращення екологічної ситуації в містах шляхом застосування технології зелених дахів будівель та споруд.

Основні результати дослідження. Рослини на даху не є невід’єдненим у будівництві, а найдавніш згадки про це сягають часів Стародавнього Вавилону. Існують історичні записи про використання та вирощування садів на дахах в епоху Відродження, а один з таких садів досі зберігається на півночі Італії. Найбільш давні згадки про так звані зелені дахи в Росії в Московському Кремлі датується XVII століттям, потому таке озеленення з’явилося і в Санкт-Петербурзі [2]. Справжнє розповсюдження створення зелених дахів у теорії та практиці почалося наприкінці XIX – на початку XX століття в європейських країнах, США, Росії. Яскравий приклад озеленення покривтів наведено на рис.1.

Рис.1. Остров Зелена Белла, Італія

«Зелений дах» – це озеленений простір, що створено шляхом влаштування додаткових шарів ґрунту та різних рослин поверх звичайного плоского даху. Простіше кажучи, це висадка різних рослин на плоских дахах, будь-вель різного призначення. Нюкати зелені покривлі є не просто технічно та екологічно ефективним рішенням, а навіть законодавчо врегульованою нормою. Так у 2009 році в м. Торонто (Канада) було прийнято Постанову про обов’язкове озеленення дахів житлових і промислових

Рис. А.3. Тези доповідей на тему «Озеленення дахів, як спосіб екологізації міст» у збірнику «Архітектура та екологія XII»

Рис. А.4. Тези доповіді на тему «Озеленення дахів, як спосіб екологізації міст» у збірнику «Архітектура та екологія XII»

Рис. А.5. Тези доповіді на тему «Формування мікроклімату в умовах міської забудови» у збірнику «Архітектура та екологія XII»

Рис. А.6. Тези доповідей на тему «Формування мікроклімату в умовах міської забудови» у збірнику «Архітектура та екологія XII»

Рис. А.7. Обкладинка збірника тез «Інновації в архітектурі та дизайні»

Олена Олександрівна Тулаїнова , магістрантка Київський національний університет будівництва та архітектури	165
Олександр Ігорович Ссаак , канд. арх., доцент Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури	
ПЕРСОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПРОСТІР ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ПАРКОВОГО СЕРЕДОВИЩА	
Ольга Василівна Зібцова , д.с.-т.н., доцент Національний університет біоресурсів і природокористування України	169
ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН ТЕРИТОРІЇ ЛІКАРНІ МАЛОГО МІСТА	
Анастасія Бойправ , магістрантка Національний Лавашинський Університет, Київ	171
СПОСОБИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ	
ПЕРСОНАЛІЇ В АРХІТЕКТУРІ	
Богдан Володимирович Гой , канд. архітектури Інститут архітектури та дизайну Національний університет альпійська політехніка	173
КОРИФЕЙ ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ШКОЛИ – ІВАН ЛЕВИНСЬКИЙ: ДОСВІД ПОБЕДНАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ У АРХІТЕКТУРНИЙ ОСВІТІ НА МЕЖІ ХІХ-ХХ СТ.	
Олена Владиславівна Ольховська , канд. арх., доцент Єлизавета Пархомець , магістрантка Київський національний університет будівництва і архітектури	175
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ФАКТОРІВ НА ДИЗАЙН АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА (на прикладі діяльності Альвара Аалто)	
Є. Ю. Дунаєвський , аспірант, асистент Одеська державна академія будівництва та архітектури	177
ІНТЕРВ'ЮВАННЯ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ХРАМОВИХ АРХІТЕКТОРІВ – ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	
Михайло Олександрович Асташин , аспірант Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, Київ, Україна	179
ПРОЛЕГЕМОНИ ДЕКОНСТРУКТИВІЗМУ В АРХІТЕКТУРІ (НА ПРИКЛАДІ СПОРУД ТА ПРОЄКТІВ Ф. П. РАЙТА)	108

Рис. А.8. Зміст збірника тез «Інновації в архітектурі та дизайні»

рекомендації щодо озеленення лікварських закладів малих міст: зокрема щодо доцільного розміщення і стійкого асортименту деревних і буяючих рослин	
Анастасія Бойправ , магістрантка Національний Лавашинський Університет, Київ	
СПОСОБИ ОЗЕЛЕНЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ	
Актуальність. В умовах великих міст і мегаполісів наразі є значна нестача рослинності, що позначає серйозно позначатися на мікрокліматі майже всіх регіонів світу. Одним з головних причин цієї проблеми є нестача площі для посадки зелених насаджень. Актуальність озеленення архітектурних просторів в Україні визначається зокрема доволі обмеженим загосподарованим життєвими рослинами в облаштуванні інтер'єрів та екстер'єрів громадських просторів. Традиційно люди часто надають перевагу штучним рослинам або взагалі не застосовують фітодекорування в архітектурному дизайні.	
Метою доповіді є дослідження способів озеленення громадських просторів, та його вплив на людину.	
Основні результати дослідження.	
Основні переваги «зелених дизайнів» наступні: Сприятливий вплив на нервову систему. Вченіми доведено, що рослинні знімають стрес, заспокоюють, піднімають настрій. Очищення повітря. Рослини насичують простір киснем і поглинають шкідливі речовини, що сприяє їхньому позначенню на продуктивності, самопочутті людей, що знаходяться в приміщенні. Створення атмосфери та стилю. Озеленення – це прекрасний спосіб оновити простір інтер'єрів та екстер'єрів [1].	
Досвід показує, що існує багато композиційних рішень облаштування зовнішніх і внутрішніх громадських просторів архітектурних об'єктів шляхом загосподарування зеленої зони, як зовні, так і в середині доцільно використовувати розташування зеленої зони, як клумби та декоративні плантації в зонах відпочинку і такі елементи, як клумби та декоративні плантації в зонах відпочинку і сложення їжі (рис 1.) Ефективним прийомом є зокрема вертикальне озеленення. Це може бути, наприклад, стіна з ґрунту рослин, що відтворює ефект густих рослинності та одночасно економить простір або картини з моту й інших рослин на каптал панно, встановленого в аерозоні Франкфурта (рис 2.)	
Якщо немає технічної можливості вивантажувати клумби або стіни з рослин, то підійде контейнерне озеленення, яке також допоможе освіжити і	171

Рис. А.9. Тези на тему «Способи озеленення громадських просторів» у збірнику
тез «Інновації в архітектурі та дизайні»

перетворити естетичні якості громадського простору. Шляхом ретельного підбору рослин за кольорами та структурою, а також матеріалів і фактур емностей для рослин можна створити неповторний вигляд озелененого простору. Дахи та тераси комерційних будівель також активно використовуються для створення зелених зон (рис.3) [2].

Рис.1. Plaza Rao 2, Мадрид, Іспанія

Рис.2. Рейн-Майнський аеропорт, Німеччина

Рис.3. Штаб-квартири Facebook, Сан-Франциско

Висновки: У громадських об'єктах рослин розміщують відповідно до функціонального призначення архітектурних просторів на вільних від структурних елементів і меблів місцях в зонах відпочинку на місцях, що добре оглядаються. Озеленення громадських просторів сприятиме вирішенню наступних завдань, як покращення мікроклімату, зниження запиленості, ном'яшення шуму, а також створення сприятливої психологічної обстановки, також підвищено естетичних характеристик просторів і об'єктів в цілому.

Список використаних джерел:

1. Сучасні тенденції озеленення простору / [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://shen.ua/tendentsii-gulka/trendi-ozeleneniya-prostranstva/>
2. Озеленення торгових центрів – закладів дозвілля/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.tws.ua/blog/ozelenenie-torgovogo-tazvlekatelnykh-tsentrov>

Рис. А.10. Тези на тему «Способи озеленення громадських просторів» у збірнику тез «Інновації в архітектурі та дизайні»

Рис. А.11. Сертифікат учасника конференції «Інновації в архітектурі та дизайні»

Репозитарій Національного Авіаційного Університету / Матеріали конференцій та семінарів НАУ
 / Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки»
 / 2022 XXII Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «Політ. Сучасні проблеми науки»
 / Політ. Архітектура, будівництво та дизайн. 2022 / Політ. Дизайн архітектурного середовища та просторове планування 2022

Please use this identifier to cite or link to this item: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54837>

Title: Сучасні стилістичні тенденції проектування центрів дозвілля

Authors: Бойпрає, Анастасія Віталіївна

Keywords: центр
дозвілля
багатофункціональність
відпочинок

Issue Date: 5-Apr-2022

Publisher: Національний авіаційний університет

Citation: Бойпрає А. Сучасні стилістичні тенденції проектування центрів дозвілля // Політ. Сучасні проблеми науки: тези доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. - Національний авіаційний університет. - Київ, 2022. - С. 5-6.

Abstract: Наразі проектування багатофункціональних центрів дозвілля, діяльність яких здебільшого спрямована на розвиток, освіту, культурний та корисний відпочинок, здоровий спосіб життя, а також спілкування людей є актуальним для всього світу. При цьому надважливим аспектом є стилістичне, образне рішення будівлі, адже воно впливає на психоемоційний стан людини та справляє перше враження про будівлю.

URI: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/54837>

Appears in Collections: Політ. Дизайн архітектурного середовища та просторове планування 2022

Files in This Item:

File	Description	Size	Format
Бойпрає_А - Анастасія Віталіївна Бойпрає.pdf		644.67 kB	Adobe PDF View/Open

Show full item record

Items in DSpace are protected by copyright: with all rights reserved, unless otherwise indicated.

Рис. А.14. Зміст збірника тез «Політ 2022»

04-05			
2022-04-05	Містобудівні аспекти методики моделювання доступного житла		<i>Спасіченко, Катерина Володимирівна</i>
2022-04-05	Фрактали як концепт просторового планування автономних акваторіальних поселень в умовах сталого розвитку		<i>Аніканова, Катерина Юріївна</i>
2022-04-05	Сучасні стилістичні тенденції проектування центрів дозвілля		<i>Бойпрає, Анастасія Віталіївна</i>

Collection's Items (Sorted by Submit Date in Descending order): 21 to 40 of 44
 < previous next >

Рис. А.15. Зміст збірника тез «Політ 2022»

УДК 725.22:624.04(043.2)

СУЧАСНІ СТИЛІСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОЄКТУВАННЯ ЦЕНТРІВ ДОЗВІЛЛЯ

Анастасія БОЙПРАВ

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник – Людмила Бармалашова, доц., канд. Арх-Ключові слова: центр, дозвілля, стилістика, багатофункціональність, відпочинок

Актуальність. Наростає проєктування багатофункціональних центрів дозвілля, діяльність яких здебільшого спрямована на розважок, освіту, культурний та корисний відпочинок, здоровий спосіб життя, а також спілкування людей і агуальними для всього світу. При цьому надважливим аспектом є стилістичне, образне рішення будівлі, адже воно впливає на психоемоційний стан людини та справляє перше враження про будівлю.

Метою доповіді є дослідження сучасних стилістичних тенденцій проєктування центрів дозвілля та прийому (*версійно*) образного завершення відповідних об'єктів (*зокрема фасадних поверхонь*) на основі зарубіжного досвіду.

Основні результати дослідження. Останнім часом у багатьох країнах приділяється все більше уваги будівництву та проєктування дозвілних закладів та комплексів. Серед найбільш яскравих Центр культури в Ельзасі – оригінальний об'єкт, розташований у передмісті. На прогнату олімпійський забудови району автори запропонували досить радикальну концепцію, яка принципово зперечує так звану «естетику лохмурої бетонної коробки». Складає будівлі нагадує метелика, що розпирив свої крила. Основні об'єми, з яких складається будинок, можуть функціонувати як разом, так і окремо. На рівні другого поверху відбувається їх об'єднання та формування єдиного просторового елемента, орієнтованого на прилеглий парк та площу. певної особливості додає використання інтеграція кольорів та текстур [1].

Рис.1. Культурний центр в Ельзасі

Рис.2. Молодіжний центр Eugénie, Франція

У 2015 бюро JDS архітект представило новий молодіжний центр у місті Лілля на півночі Франції. Складає будівлі з багатьма кутами вдало відображає характерні риси молодого покоління європейців. У будівлі розмістився молодіжний хостел, дитячий садок та офіси. В структурі центру є свій сад, в середині якого легко усамітнитися та відпочити. Центральний масив будівлі ніби піднесено з двох боків. Незвичайне оформлення головного фасаду привертає увагу містян та робить споруду справжнім центром життя [2].

Р

ис. А.16. Тези на тему «Сучасні стилістичні тенденції проєктування центрів дозвілля» у збірнику тез «Політ 2022»

У передмісті столиці Греції вдало розташувалася культурний афішеский центр «Stavros niachos foundation cultural center», проєкт якого розробив видатний італійський архітектор Renzo Piano. Призначенням цієї надзвичайно красивої споруди є обслуговування Національної бібліотеки та Національної опери Греції. Центру надано образ ігучного пагорбу, зорієнтованого на море. Функціональні простори опери та бібліотеки розташовуються в одній будівлі, але розділяються так званою «городом», традиційною для Стародавньої Греції ринковою площею. Крило, в якому розміщується бібліотека, має прозорі стіни. Дак оформлений за допомогою фототальованих модулів, завдяки своїй конструкції він даватиме ть і чудово захищатиме від спеки [3].

Рис.3. Stavros niachos foundation cultural center, Греція

Висновки. Познайомившись із зарубіжним досвідом проєктування та будівництва дозвілних установ, можна переконатися, що вони повністю відповідають сучасним тенденціям, оскільки образне рішення є одним із важливих чинників, що впливають на вибір середовища, де людина має на меті проводити свій вільний від роботи час. Це означає, що структура та об'єми рішення подібних об'єктів формують естетичне враження та художній образ певного закладу та привертають увагу зокрема за рахунок сучасного висотехнологічного облаштування фасадних поверхонь. Таким чином вони стають надважливим архітектурними елементами. При проєктуванні таких центрів зарубіжні архітектори сміливо використовують незвичайні та химерні форми, поєднують їх з різноманітним озелененням та фактурами, створюючи архітектурні об'єкти, що запам'ятовуються. Ландшафтна архітектура, малі форми, водні об'єкти тощо в свою чергу грають значну роль у благоустрої відповідних територій.

Список використаних джерел:

1. Культурний центр в робочому пригороді [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://archplatform.ru/?act=2&id=2562&stchng=2>
2. Молодіжний центр Eugénie [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://rookzz.ru/materialy-chitatelej/molodezhnyj-centr-ot-jds-architects-v-ille-francoua.htm>
3. Культурний комплекс автора Renzo Piano [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://london.ru/news/22-otraslevye/590-kulturnyj-kompleks-avtora-renzo-piano-napolozhenyj-v-afnakh-grechiya>

Рис. А.17. Тези на тему «Сучасні стилістичні тенденції проектування центрів дозвілля» у збірнику тез «Політ 2022»

Рис. А.18. Обкладинка журналу «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

ЗМІСТ

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ АРХІТЕКТУРИ	
Сліпцов О. С. Науково-проектному архітектурному бюро ЛЩЕНЗАРХ. 30 років	4
Степанов О. С., Нісановичев С. О., Русенко Т. В. Архітектурне навчання в умовах підпорядкованих вишів	11
Народна Ієрафія Гілья Юсефова Ормант. як факт в історії мистецтва	21
Клюшні Р. В., Степанов А. В., Бєсєна І. В. Мистобудівні вимоги як організаційний статус εκπραιτηγματικών земельних ділянок та розміщення на них будівель. І стор. д.	30
Зимина С. Б., Васильєв М. Б. Роль театрального формування альтернативних методів архітектурного конструювання	37
Гончарова І. В. Аналіз формування та перспектив розвитку колективної ієрархічної структури виробничих районів м.п. на прикладі забудови селища «Слов'язкивськ» в м. Слов'язківці	46
Копиленко І. Ю., Фомінічєва О. О. Критерії та рівні оцінки пєкувальних аспектів інтуїтивного оцінення ієрархічних публічних просторів	57
Клюшні Р. В., Степанов А. В., Бєсєна І. В. Проблем організації павільйонно-методичного процесу та архітектурної підготовки архітекторів у сучасних умовах	67
Бєлєшєв Ю. С. Рєпрезєнтація пам'яті, як функція сучасної мєтєвої архітектурної (на прикладі аналізу меморіалу геноциду у Відні та Берліні)	73
МИСТОБУДУВАННЯ	
Серьогін Ю. І. Комп'ютер? То хай буде медуза!	82
Серьогін Ю. І. Відновлення? – Відродження!	87
АРХІТЕКТУРА БУДІВЕЛЬ І СТОРУД	
Крижакон Т. Ю. Основні фактори, що впливають на архітектурно-павільйонну організацію медично-реабілітаційних центрів постравами	114
Давченко Л. Ю., Давченко О. С., Тємєн Т. В. Провідні рішення та розроблення ієрархії енергоефективних плавучих будівель на постовах в Україні	124
Бойцєв А. В., Крижанівський О. А. Сучасні тенденції в архітектурі дозвілених умов	133
Якубовський В. Б., Якубовський І. П. Плани українських замків та палаців садибної архітектури в Україні	140
Тєплєва А. В., Бурмєчєнєв С. І. Досвід формування багатофункціональних житлових комплексів	149

Рис. А.19. Зміст журналу «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

Аналіз існуючих досліджень у галузі

Тема проектування центрів дозвілля не є новою, так чи інакше аналізом та дослідженням займає культура та дозвілля здебільше: Бешля Т. І., Ковальської В. П., Рєзакін І. І., Абрамович В. С., Шпілюкська В. Т., Киселі Т. М., Куцакєнко, Крижанівка А. М., Т. Ю., Сафроньова О. О., Сергієва О. В., Кученко В. В., Ушаков, М. С., та інші.

У статті О. А. Горюхінська та С. Н. Акочкіна проаналізовано основні наслідки кризи дозвілля, розглянувши проблематику інноваційних в інтер'єрах до проєкційних форм дозвілля та їх відображення у архітектурі. Досліджуються моменти дозвілля та потреби дозвілля, за допомогою яких можна створити ідеальну форму та умови для поліфункціонального та професійного розвитку особистості. Ідентифікуються соціальні форми дозвілля, які акцентовані на створення багатофункціональних культурно-дозвілельних центрів. Проілюстровано соціально-економічні процеси в суспільстві, які створюють певну ланку ланки у функції будівель. Горюхінська О. А. та Акочкіна С. В., 2018, с. 193-199.

Мета статті

Метою статті є дослідження та аналіз сучасних тенденцій архітектури поточальних установ, на прикладі зарубіжного досвіду проєктування.

Виклад основного матеріалу дослідження

Аналіз зарубіжних існуючих архітектурних рішень дозвілельних установ, допоможе встановити основні тенденції формування сучасного вигляду та функціональної структури досліджуваного об'єкту та функціонального виконання проєкційних будівель даного типу.

У сучасних закладах дозвілля та культури проєктується приміщення різного типу функціонального призначення: театри, музеї, виставки, лекційні, дискусійно-інформаційні зали, зони малочислу, куртські кімнати, факкультуро-етнографічного призначення, зони споживання їжі тощо. Також переобладнюються існуючі простори за межеш будівель: зони проведення масових заходів, вікторини тощо та реконструкції. Наприклад, Доказаний центр "Діалогі Фольк" (Риц), що розташований в Італії. Він має площу 65000 м², та він розташований 4 мли для компетентних клієнтів: занадто велике, але в 1000 метрів, а жоді перекриття дозволяють відвідувачам не тільки відпочити, а і сповнити високоемоційні потреби, молодіжний міжнародний центр на 4000 осіб, художня галерея, гастроресторан та спортивні зали, і багато інших.

При проєктуванні будівлі архітекторами були використані багато сучасних інноваційних рішень, основними є: озеленення дахів, багато ще включають. Однак тоді система, що використовується, повинна спертися на величезні витрати на використання великих ресурсів (не тільки доштову воду, але й води каналу, що проходить зовні сам комплекс), система природної вентиляції та прохолодження повинні працювати.

Сам комплекс організований у вигляді великого ансамблю, будинки у формі неправильних многокутників з гострими кутами, що у спираються між собою породою. Фасади облицьовані великими чотирьох кутними такими як білий цеглою, червоною цеглою та цеглою, які мають різноманітні та більш злиті форми декоративної грати.

Бойцарь А. В., Крижанівська О. А.

Стаття в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-25, 2022», кафедри архітектури та реставрації Львівського національного університету ім. Ярослава Мудрого

e-mail: boytsar@ukr.net

orcid.org/0000-0002-3007-2366

Діагностика архітектурно-реставраційної архітектури та реставрації Львівського національного університету ім. Ярослава Мудрого

e-mail: kuzhakovsky@ukr.net

orcid.org/0000-0001-8108-6119

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ ДОЗВІЛЬНИХ УСТАНОВ

Ю. Бойцарь А. В., Крижанівська О. А., 2022

<https://doi.org/10.32347/2519-8661.2022.24-25.133-139>

Анотація. В статті було проведено дослідження сучасних, функціональних та об'ємно-просторових рішень, конучних зарубіжних дозвілельних закладів. Виявлено, що однією з найважливіших складових при проєктуванні такого типу установ, є створення спеціалізованої атмосфери. А саме, для розвитку, інноваційного відпочинку між мешканцями сучасних закладів дозвілля атмосфера, що не притискає, а навпаки стимулює до подальшого розвитку особистості. Щоб досягти цієї мети, кожен архітектор повинен в першу чергу, проаналізувати існуючу ситуацію, місцеві умови, клімат, рельєф, місця рекреаційного об'єкту. Другою тенденцією є система міста, щоб він гармонійно розвивався, дозволяючи об'єкту ставати акцентним пунктом у території забудови. Також, досліджено, що культурні рішення є важливими для таких типів установ, зважаючи на те, що вони є як привабливими, так і інноваційними, що сприяє формуванню першорядної ролі в аспекті споживання. В статті проаналізовано унікальні архітектурні рішення, які не тільки мають величезну культурну цінність, а й сформувалися в процесі розвитку та відродження об'єкту споживання. В статті проаналізовано унікальні архітектурні рішення, які не тільки мають величезну культурну цінність, а й сформувалися в процесі розвитку та відродження об'єкту споживання. Стаття описується архітектурні, функціональні та об'ємно-просторові рішення, які виступають особливими та використовуваними сучасними тенденціями кожного об'єкта. Розглядається питання про взаємодію між собою різних видів розвитку, відпочинку, спорту та навчання в одній будівлі, комунікації між ними, організація спільного та роздільного (автономного) доступу до кожного з них. Досліджено використання будівельних форм щодо інноваційності, організації функціональних та вертикальних комунікацій, спеціалізованих приміщень, зон відпочинку в будівлі та швидкої візуальної роботи відвідувачів, а також інших тенденцій. У висновках вивчаються основні тенденції проєктування установ дозвілля та сучасної архітектури архітекторів.

Ключові слова: центр дозвілля, архітектура, сучасні тенденції, дозвілля, розвиток.

Постановка проблеми

Однією з основних тенденцій розвитку сучасних культурних об'єктів у сучасній архітектурі є створення спеціалізованої атмосфери, що стимулює розвиток людини, створює потреби у створенні дозвілельних установ, які б дозволяли у собі різноманітні способи дозвілля та розвитку особистості людини. А саме, розвиток дозвілля та організації його в спеціалізованих приміщеннях та функціональних приміщеннях, а саме, розвиток культурно-дозвілельних приміщень та спеціалізованих дозвілельних установ.

Рис. А.21. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвілельних установ» в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

Рис. А.22. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ»

Рис.1 Новий спортивний комплекс Saint-Cloud, 2014. Проєктував Fabrice Goblet.
Джерело: <https://www.archdaily.com/521681/le-nouvel-olympique-saint-cloud-508>
Дата звернення 27 червня 2022г.

Тимчасовим призначенням є Спортивно-розважальний центр Saint-Cloud, який знаходиться в Сві-Клу, Франція (Рис. 2). На площі 1600 м² реконструюється така група приміщень: велика гімназія, центр оздоровлення, відкритий тренувальний майданчик та амфитеатральні стійки (спортивна група приміщення). Будівля представляє собою вертикальний набір площей для занять (переважно гімназія, центр оздоровлення, відкритий майданчик та амфитеатральні стійки), що поєднуються між собою шляхами коридорів, але за потреби мають ізолювати окремі входи.

Центр виконаний у кубічній формі зі збірних несучих панелей, ліфтового та покривного б'єтону, великої кількості кольорового, тошнотного заклеєння (що використовується як голландський фасад) та прямокутних різноманітних фасадних панелей (використання поверхні шпигри червоних, зелених, рожевих, помаранчевих та жовтих кольорів). В будівлі всі коридори, проходи та виходи переобладнані широкими та просторими, здебільше в 3 рази більше ніж заплановано в першочисленні документах. Завдяки пірничим проходам, є повністю долазною простір, перебуваючи люди не стикаються з бар'єрами та безпечною, не створюється дискомфорт. Велика кількість заклеєння на лівку та в приміщеннях забезпечує потрібну кількість світлості природного освітлення, що створює співзвучність електроніки. Також, лонговий фасад, використовує замість фундаменту від зовнішніх сонячних променів.

Рис.2 Новий спортивний комплекс Saint-Cloud/MAMY, 2009. СТВОРИВ ПІРІВ ЕУ DEPORTE/УЕІ ОГО EN SAINT-CLLOUD – KOUZ ARCHITECTURES – FRANÇAIS (online). Джерело: <https://stcloudsports.net/en/0215/>
Дата звернення 27 червня 2022г.

Ще одним зовнішнім прикладом є Студентський центр дозвільних установів Ігнаціати, США (Рис. 3), який являє собою не одну будівлю, а цілий комплекс, в якому знаходяться: басейн, велика

Рис. А.23. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ» в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

спортивна зала, студентський гуртожиток на 225 чоловік, 6 навчальних аудиторій, кафе, їдальня, та навіть відкриті трибуни для футбольного стадіону, що знаходиться поруч. Сам центр складається з трьох об'єктів, що поєднуються між собою: малий закритий об'єкт, в якому розташовуються два басейни, стадіон та гімнастичний зал; великий навчальний об'єкт, що доповнюється перформансними сценами сценичною від сценічних арсеналів; найбільш загартаний об'єкт студентського гуртожитку. Фасади виконані зі скла, бетону, фасадних панелей та особливості доводять невідмінна форма об'єкту та різної конфігурації площі.

Рис.3. Студентський центр дозвільних установів Ігнаціати (Ignatia), 2006. Студентський дозвільний центр університету Ігнаціати (online). Джерело: <https://archdaily.com/217348/le-centre-estudiantin-ignatia>
Дата звернення 27 червня 2022г.

Рис.4. Центр дозвільних установів, що архітектурно розроблено АСУТ (Дітей Веспілі, 2006. Sports and Leisure Centre / АСУТ (online). Джерело: <https://www.archdaily.com/7391/le-centre-estudiantin-sports-et-loisir>
Дата звернення 27 червня 2022г.

Центр дозвільних установів, від архітектурного бюро АСУТ, що знаходиться в місті Ігнаціо, Іспанія, дуже гармонійно вписується в оточуюче середовище своєю формою, що нагадує композицію різних за висотою шпигрів (Рис. 4). Будівля виконана з використанням великої кількості заклеєння з ефектом ситину, що попереджає потрапляння агресивних сонячних променів у зовнішній простір басейнів біля.

Об'єкт лазарету, зумовлений внутрішнім наповненням, тобто: в кожному підземному знаходиться приміщення різного функціонального призначення (універсальний спортивний зал, що трансформує в зал для концертів, гімнастичний зал, басейн), а від кожного з них розміщені безтоварні блоки.

Рис. А.24. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ» в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

приваблива, ад не виклають півної висоти офісні приміщення, сауни, бізнесфункціональні приміщення). Також шомом дах утворює форму аристократичного релієфу. Дах об'єднаний актуальною тривобою та має тепло-, звукоізоляцію з мінімальним ваги товщиною 10 см. В центрі, переробленою об'єднану вільну зону, як для відвідувачів спортивного так і для відвідувачів дозвільного комплексу, акустичність бар'єри в коридорах та проходах, що не будуть створювати перешкоди на шляху проваляння вільдувачів.

Останнім часом саме новітніми послугами дозволів, спорту та готельних установ. Одним із задач приваблива Центр дозволів Glass Mill в Лондоні, що об'єднує в своїй структурі два етапи заводу, тренажерну залу, клубні кімнати, конференц-зали, спальною, сауну, баню, дитячі кімнати та готельну частину (Рис. 5).

Рис.5. Центр дозволів Glass Mill Johannes Böhlscher, 2013, Glass Mill Leisure Centre in London. [online]. Доступно: <https://www.archdaily.com/521682/johannes-boehlscher/glass-mill-leisure-centre/?lang=en> [Дата звернення 27 червня 2022]

В будівлі врахували всі інклюзивні вимоги, навіть зона басейну запроєктована для зручності перебування людей з інвалідністю. Колірний фасад, що притягує погляд відвідувачів та мешканців і при цьому не викликає негативних емоцій. При влаштуванні фасаду дотримувалися принципів кольорової гармонії, що відображає архітектурні рішення. Та було використано 1400 окремих кольорових панелей, що мають гарну звукоізоляцію. Та підтримують збалансовану атмосферу для відвідувачів будівлі. Фасад, що викликає на увагу відвідувачів, який при цьому не викликає негативних емоцій, що дозволяє створити позитивну атмосферу середовища. Частина будівлі, що містить в собі готель, баню, тренажерну залу, конференц-зали та інші функціональні приміщення, що створює комфорт.

Висновки

В результаті аналізу сучасних тенденцій у архітектурі дозвільних установ, можна прийти до висновку, що в першу чергу архітектори вибирають нестандартні образи та кольорові рішення для створення атмосфери спортивної атмосфери для відпочинку, розваг, розважки.

Окремі моменти відіграють таку, основні тенденції в архітектурі дозвільних установ: бізнесфункціональність, дослідження декількох видів дозволів, використання простих та екологічних матеріалів, простих геометричних, біомічних, природних та параметричних форм, введення в екстер'єр або монументальних конструкцій, використання нових екологічних систем, що використовують енергію сонця, вітру, джерелами привабливого режиму відпочинку; корисне використання площі даху, для відпочинку, озеленення, архітектурних рішень та містобудівних ситуацій.

Рис. А.25. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ» в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

індустріальних приміщень, що мають зону трансформування, та потреби. Дотримуються усталеною неможливість подолання різних типів підлоги, доглядати, розмити та навігати, образ тобою будівель має відповідати вимогам діяльності, привертати увагу та заохочувати.

Бібліографія

1. David Basulto, 2014. *Phoenix Valley*. [online]. Доступно: <https://www.archdaily.com/521682/phoenix-valley-studio-505> [Дата звернення 27 червня 2022].
2. David Basulto, 2008. *Sports and Leisure Centre / ACXT*. [online]. Доступно: <https://www.archdaily.com/7391/sports-facilities-for-college-vizcaya-act> [Дата звернення 27 червня 2022].
3. Johannes Böhlscher, 2013. *Glass Mill Leisure Centre in London*. [online]. Доступно: <https://www.archdaily.com/521682/johannes-boehlscher/glass-mill-leisure-centre/?lang=en> [Дата звернення 27 червня 2022].
4. Lid. "Architect", 2006. *Сучасні тенденції дозволів і спорту університету Дюнаблеса*. [online]. Доступно: <https://archdaily.com/projects/world/217/studenbesski-dozvolny-centr-universite-du-nabes> [Дата звернення 27 червня 2022].
5. MAXX, 2009. *CENTRO PARA EL DEPORTE Y EL Ocio EN SAINT-CLOUD – KOZ ARCHITECTES – FRANCIA*. [online]. Доступно: <https://www.biosig.com.net/archives/9215> [Дата звернення 27 червня 2022].
6. Горюхович О. А., Аношкін С. В., 2018. *Дослідження середовища дозволів в архітектурі*. Архітектурний вісник КНУБА, №16, с. 193-199.
7. David Basulto, 2014. *Phoenix Valley*. [online]. Available at: <https://www.archdaily.com/521682/phoenix-valley-studio-505> [Date of reference 27 June 2022].
8. David Basulto, 2008. *Sports and Leisure Centre / ACXT*. [online]. Available at: <https://www.archdaily.com/7391/sports-facilities-for-college-vizcaya-act> [Date of reference 27 June 2022].
9. Johannes Böhlscher, 2013. *Glass Mill Leisure Centre in London*. [online]. Available at: <https://www.archdaily.com/521682/johannes-boehlscher/glass-mill-leisure-centre/?lang=en> [Date of reference 27 June 2022].
10. Lid. "Architect", 2006. *University of Dunabla Recreation Center*. [online]. Available at: <https://archdaily.com/projects/world/217/studenbesski-dozvolny-centr-universite-du-nabes> [Date of reference 27 June 2022].
11. MAXX, 2009. *CENTRO PARA EL DEPORTE Y EL Ocio EN SAINT-CLOUD – KOZ ARCHITECTES – FRANCIA*. [online]. Available at: <https://www.biosig.com.net/archives/9215> [Date of reference 27 June 2022].
12. Gorukovich O.A., Anoshkin S.V., 2018. *Research of leisure environment in architecture*. *Architectural Bulletin KNUBA*, №16, p.p. 193-199.

Рис. А.26. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ» в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

A.V. Boytsov¹, O.A. Kryzhanivskiy²
 Student of IZM, Department of Architecture and Spatial Planning
 National Aviation University, Kyiv

e-mail: vladovan_99@ukr.net
 orcid.org/0009-0002-3007-2106
 Associate Professor of Architecture and Spatial Planning
 National Aviation University, Kyiv
 e-mail: kryzhanovskiy@gmail.com
 orcid.org/0009-0001-8708-6149

MODERN TRENDS IN THE ARCHITECTURE OF LEISURE FACILITIES

О.Войцков А.В., Крижанівський О.А., 2022.

Abstract. The research on stylistic, functional, volume and space solutions of the existing leisure facilities was carried out in the article. Special attention was paid to the analysis of the latest research and publications dedicated to the leisure facilities and personal development. It was discovered that one of the most important aspects in designing of such institutions is creating of a favourable and memorable atmosphere. The atmosphere that doesn't oppress is especially important for the development, education and recreation beyond the main educational institutions. In fact such atmosphere must motivate for the further individual development. To gain a complete composition of a building first of all an architect must consider the target audience, the urban planning situation, the climate, the relief, the location of the object, its planning in the city system to be a harmonious part or to become a notable object together with the existing building. The purpose of the article is to explore and reveal the modern trends and peculiarities of architecture of leisure facilities. The article focuses on the multifunctional leisure objects that combine not only leisure and cultural functions but also sports and health. It shows the architectural, functional and volume decisions, the decoration materials and use of modern technologies of such object. The article also reveals the combination and interaction of different kinds of development, recreation, sports and education in one building, their communicating and organization of general and separate access to each of them. Implementation of building regulations regarding inclusivity, organization of horizontal and vertical communicating of study rooms, recreation zones in the building and outside it according to the demands of the visitors with disabilities were also studied in the article. The conclusions highlight the main trends in designing of leisure facilities and modern architectural techniques.

Keywords: leisure center, architecture, modern trends, free time, development.

Рис. А.27. Стаття на тему «Сучасні тенденції в архітектурі дозвільних установ» в журналі «Архітектурний вісник КНУБА №24-56»

Додаток Б

Графічні зображення

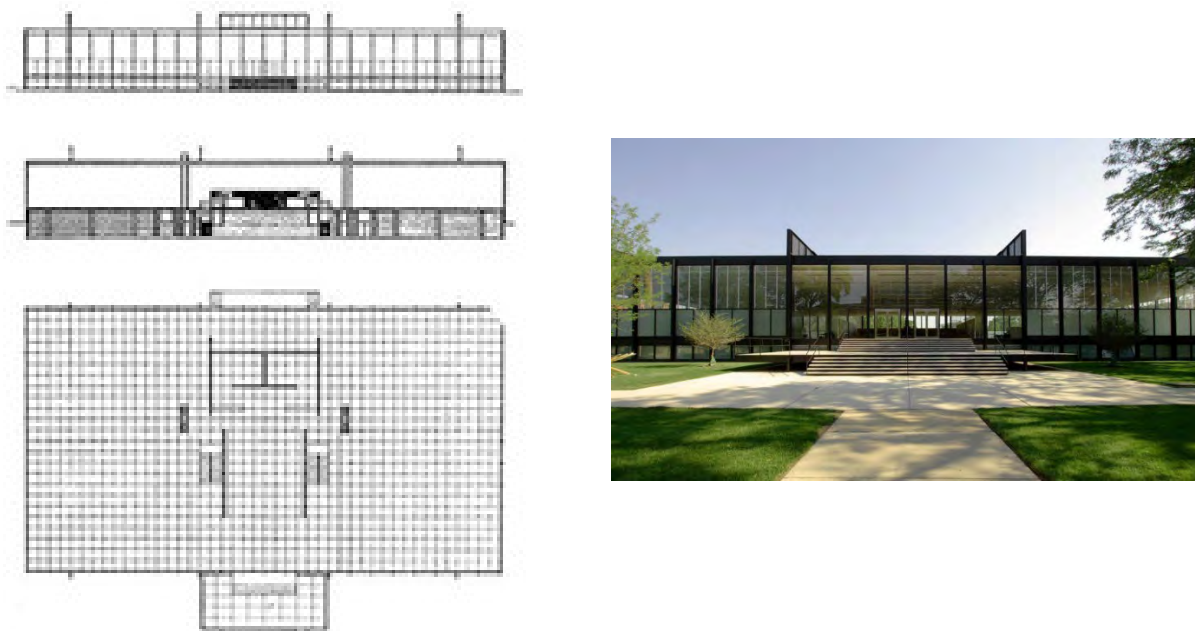

Рис. Б.1. План і фасади факультету архітектури й художньо-промислового проектування ІТІ (Краун-холл) – 1955 [47]

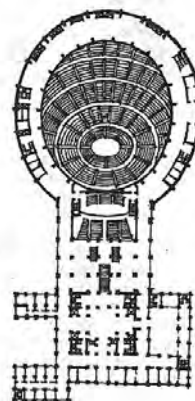
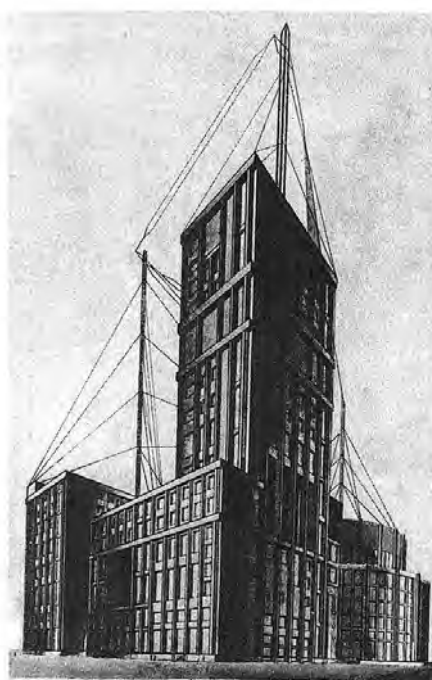

Рис. Б.2. Наочне зображення та план палацу Праці, м. Москва, брати Весніни

[83]

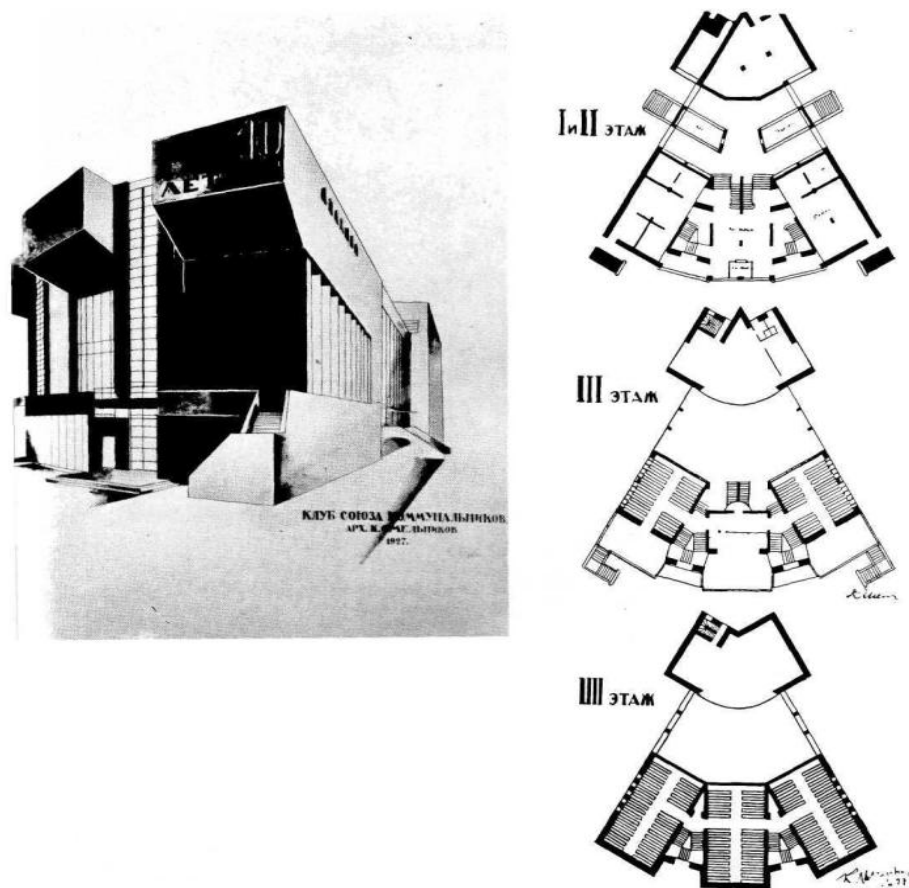

Рис. Б.3. Наочне зображення та плани Клубу Русакова в Москві [7]

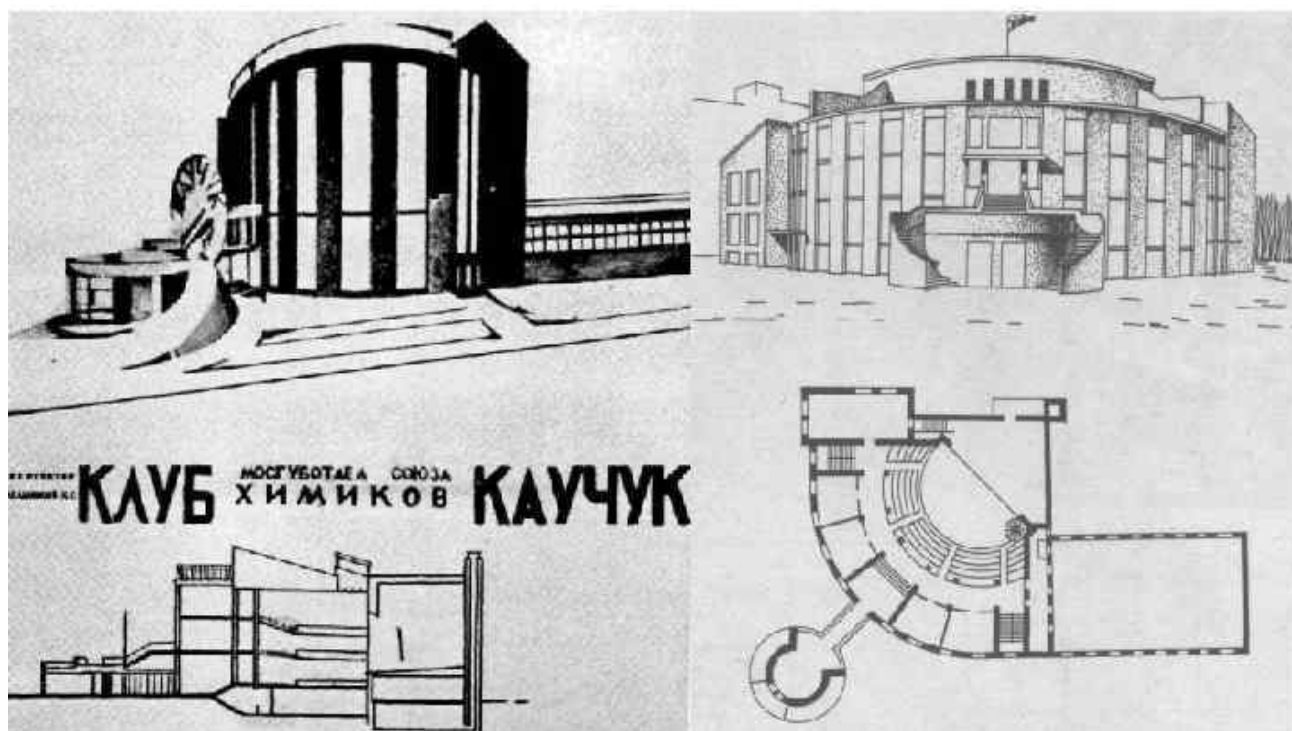

Рис. Б.4. Фасад, розріз та плани заводу "Каучук" (у м. Москві) [53]

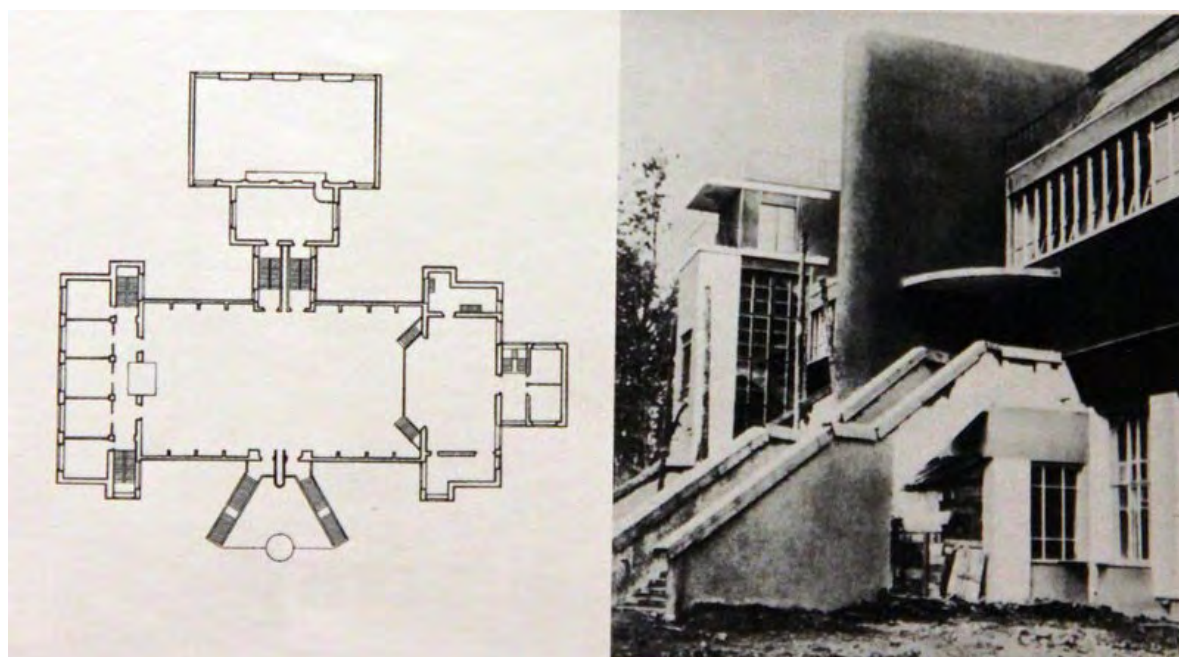

Рис. Б.5. План та наочне зображення фабрики «Свобода», м. Москва [55]

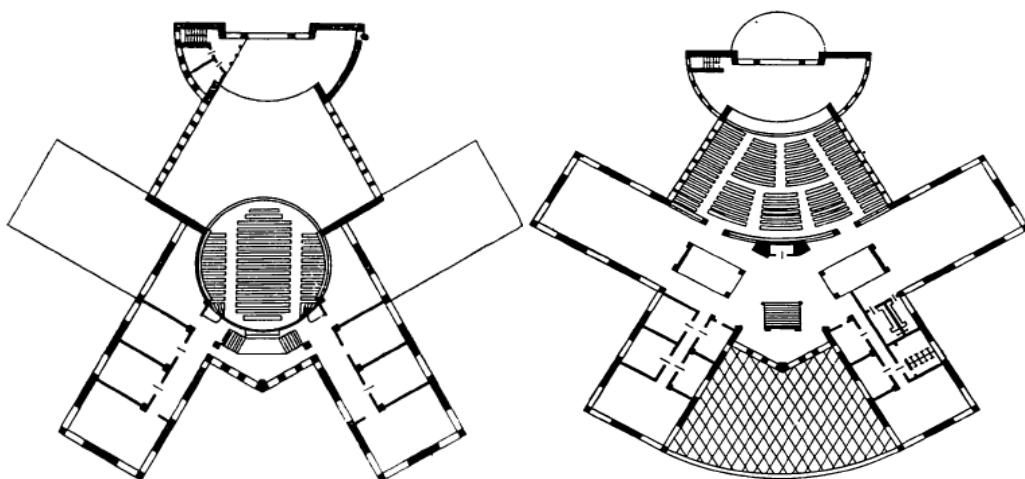

Рис. Б.6. Плани будинку культури фарфорової фабрики у селищі Дульово [39]

Рис. Б.7. Фотофіксація будинку культури фарфорової фабрики [39]

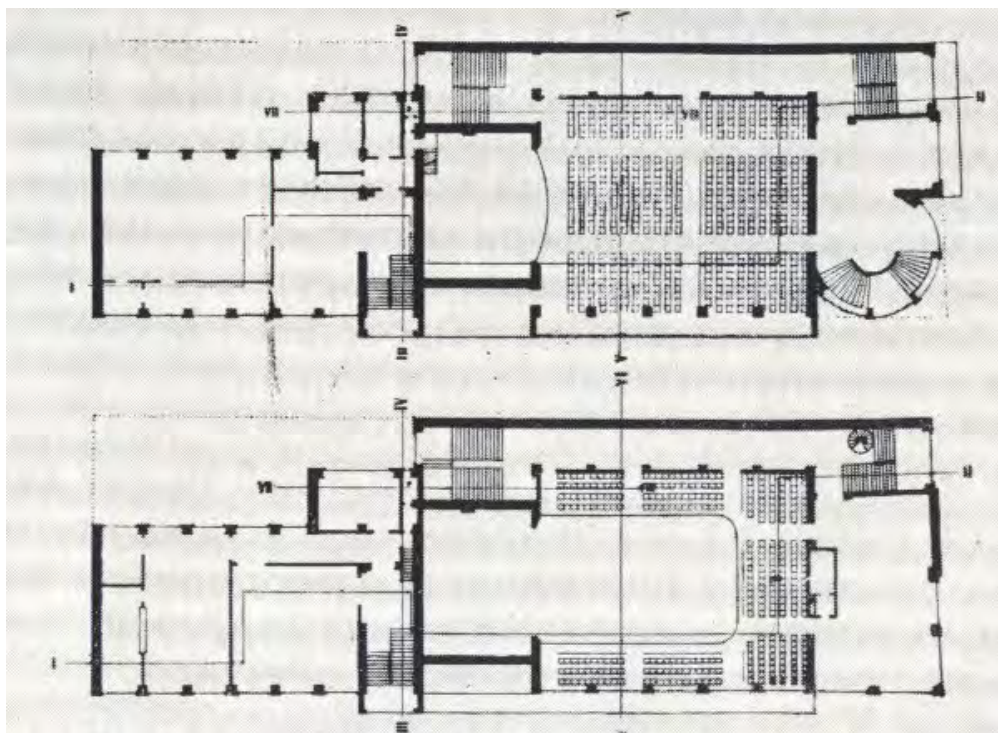

Рис. Б.8. Плани клубу імені Зуєва (м. Москва, 1927), [37]

Рис. Б.9. Наочне зображення клубу імені Зуєва (м. Москва, 1927) [37]

Рис. Б.10. Фотофіксація заводу “Буревісник” м. Москва [54]

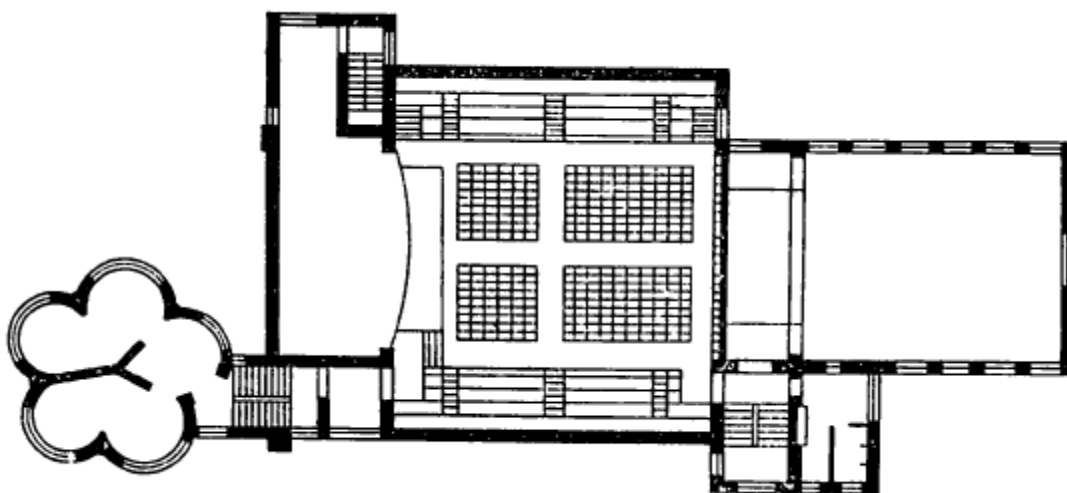

Рис. Б.11. План завода “Буревісник” м. Москва [54]